

PIĄTEK-PONIEDZIAŁEK
07-10|04|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA WEEKEND

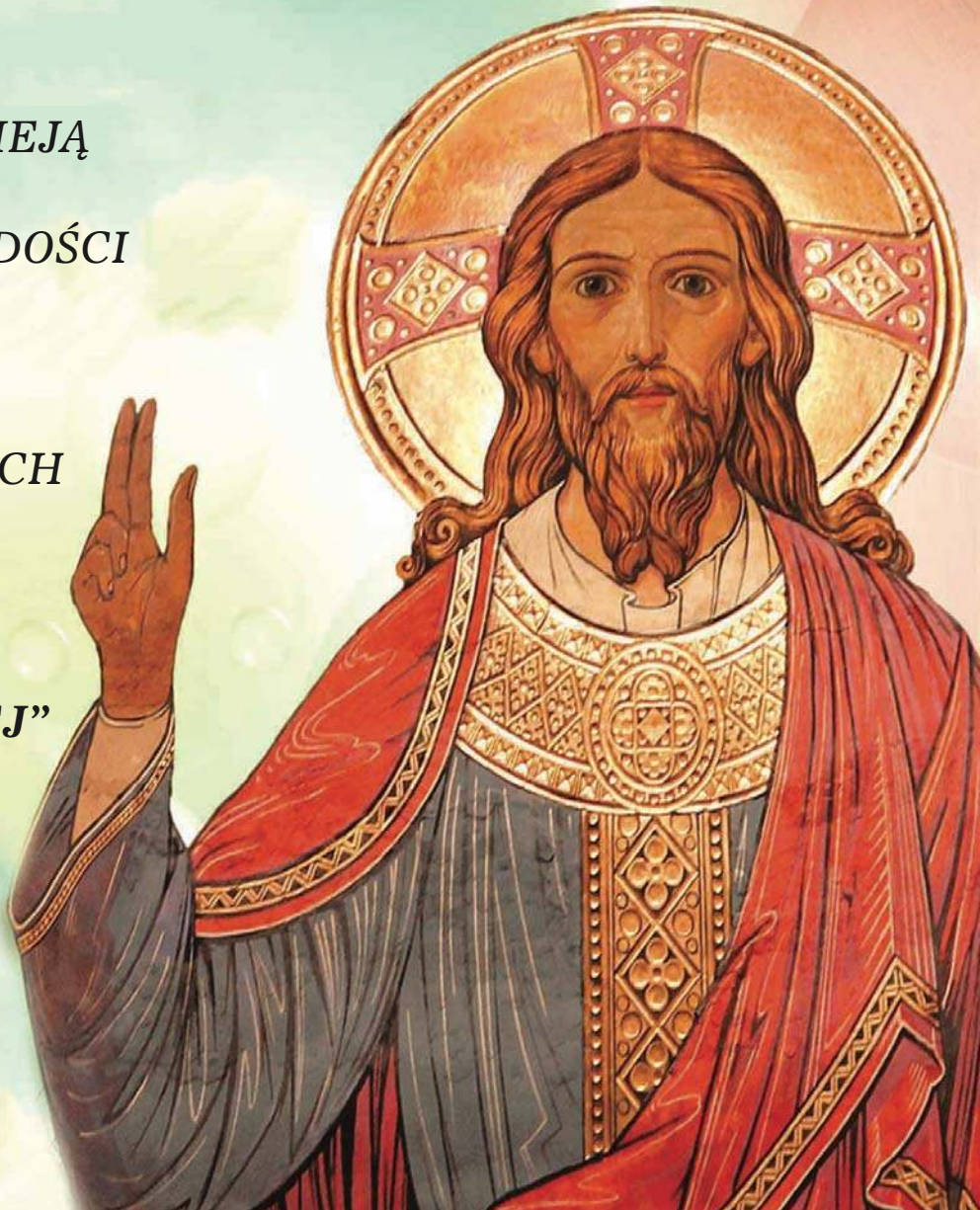
GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)



RADOSNYCH ŚWIĄT
WIELKANOCNYCH,
WYPEŁNIONYCH NADZIEJĄ
I WIARĄ W SENS ŻYCIA,
POGODY W SERCU I RADOŚCI
PŁYNĄCEJ Z FAKTU
ZMARTWYCHWSTANIA
JEZUSA CHRYSTUSA
ORAZ NIEZAPOMNIANYCH
CHWIL W GRONIE
NAJBLIŻSZYCH OSÓB

ŻYCZY REDAKCJA
„GAZETY OLSZTYŃSKIEJ”



SPORT CODZIENNE



LECH ZARABIA
NA WYCHOWANKACH \28



STOMIL W POGONI
ZA ZWYCIĘSTWEM \31

ISSN 0137-9127



9 770137 912057



ŁĄCZNICZKA „ŁUPASZKI”
„ŚWIADKIEM HISTORII” \6



HOSPICJUM
TO ŻYCIE \8-9



JEŚLI ŚWIĘTA, TO KURCZAK I...
NAPÓJ GAZOWANY \12



LEGENDA KLENCZONA
WCIAŻ ŻYWA \14



VII KONGRES
PRZYSZŁOŚCI 16V 2023

Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe UWM w Olsztynie

Zaprojektujmy przyszłość
naszego regionu. VII Kongres
Przyszłości już wkrótce!



DRODZY SIOSTRY I BRACIA W CHRYSZTUSIE

Droga, którą przeszedł Jezus Chrystus na ziemi, była wpisana w życie wspólnoty. Pierwszą byli Maryja i św. Józef, drugą apostołowie i ci, którzy Mu towarzyszyli.

W drodze przed śmiercią został wyszydzony, niesłusznie skazany na podstawie oskarżeń fałszywych świadków, a na koniec ukrzyżowany. Gdy patrzymy na nasze ziemskie pielgrzymowanie, to wielokrotnie możemy w swoich doświadczeniach odnieść się do tych przeżyć towarzyszących Jezusowi. Widzimy nasze rodziny, wspólnoty parafialne, nie brakuje tych, co fałszywie oczerniają dobro i świętość. Co więcej – widzimy, jak coraz częściej ludzie umierają w opuszczeniu i samotności.

Droga Jezusa nie skończyła się na wydarzeniu krzyża – nasz Pan zmartwychwstał, jak zapowiedział. W ten sposób w życie Jego uczniów zostało wpisane orędzie Zmartwychwstałego, gdy ukryci „z obawy przed Żydami” (J 20,19) usłyszeli od Pana: „Pokój wam!” (J 20,19). Jak przed apostołami, tak dzisiaj przed nami staje Zmartwychwstały. W świat pogrążony wojną, w nasze obawy o przyszłość i w to, co powodują niesłuszne oskarżenia, pragnie przynieść swoje orędzie, które ma wybrzmieć w sercu każdego człowieka: „Pokój wam!”.

Pragnę podziękować za Wasze wspólnoty, w których ludzie ubodzy, wygnani ze



swoich domów, opuszczeni i pozbawieni nadziei mogą spotkać Jezusa – Zwycięzcę nad śmiercią, smutkiem i grzechem.

Życzę Wam spotkania z Jezusem, który przychodzi do naszych rodzin, wspólnot parafialnych i każdego człowieka. Życzę doświadczenia Jego obecności, tak jak apostołowie, o którym przypominają nam znane słowa pieśni wielkanocnej: „Ciesz się Swych uczniów, którzy wierni byli, utwierdza w wierze, aby nie zawąpili. Obecnie z nimi, daje nauk wiele o Swym Kościele”.

Życzę Wam paschalnej radości i wiary tam, gdzie w sercach pojawia się smutek i wątpliwość. Będąc Jego uczniami, wierząc w Kościół mocny mocą Zmartwychwstałego, prosimy o Ducha Świętego, którego owocem jest pokój (por. Ga 5,22).

Radosnego Alleluja!
Józef Górczyński
Arcybiskup Metropolita Warmiński

NADZIEJA WIELKIEJ NOCY

Wszyscy pragną nadziei. Chrzęścianie swoje wyobrażenie o życiu po śmierci budują na gruncie Słowa Bożego. To bowiem Pismo Święte wskazuje nam na Chrystusa, który jest zwycięzcą nad śmiercią i daje wierzącym życie wieczne.

Święta Wielkanocne zaledwie i aż przypominają nam o tym, że tak jak Jezus zmartwychwstał, tak też i my powstaniami do nowego życia w wieczności. W Wielkanocy nie chodzi o tradycję świąteczną mycia okien, niesienia koszyczków czy wspólne biesiadowanie. Nawet nie chodzi o rodzinne święta, co jest oczywiście ważne dla budowania jedności Rodziny. Chodzi oczywiście o wspólne przeżywanie duchowej treści zmartwychwstania wszystkich wierzących w Zbawiciela. Dla ewangelików Wielki Czwartek jest przypomnieniem ustanowienia przez Chrystusa sakramentu Komunii Świętej.

W Wielki Piątek ewangelicy świętują w Nabożeństwie najważniejsze wydarzenie zbawcze – śmierć Jezusa na krzyżu. Choć nie jest to dzień wolny od pracy, większość ewangelików ten dzień wykorzystuje na pójście do kościoła, by uczcić dzień przypominający o tym, do czego włości zdolny jest człowiek i do czego w swej miłości zdolny jest Bóg. Najważniejszy dzień w roku to właśnie ten, kiedy nie trzepie się już dywanów i nie goni za zakupami. Ten dzień poświęcony jest Bogu i modlitwie.

Sobota Wielkanocna nie ma w sobie tradycji święcenia pokarmów. Ewangelicy święcą pokarmy poprzez codzienną modlitwę przed jedzeniem.



W Niedzielę Wielkanocną ożywa nadzieja zmartwychwstania. W niektórych parafiach odbywają się poranne rezurekcje, ale nie jest to wymogiem. Ważne jest, by uczcić ten dzień, choć niekoniecznie wystrzałami petard. Udział w nabożeństwie jest manifestacją wiary w Ukrzyżowanego i zmartwychwstałego Chrystusa, zwycięzcę nad grzechem i śmiercią.

W dzisiejszych czasach potrzebujemy nadziei bardziej niż kiedykolwiek. W obliczu pandemii zarazy, zagrożenia wojną, inflacji i drożyzny, a więc niepewności jutra, szukamy oparcia duchowego.

Taka jest i powinna być rola kościoła chrześcijańskiego, przypominająca o tym, czym jest wiara dla współczesnego człowieka. Niech wiara wielkanocna budzi nadzieję życia wiecznego.

Paweł Hause
Biskup Diecezji Mazurskiej
Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego

WIELKANOCNE SYMBOLE

Jajo, woda i palma, która kiedyś miała postać zielonej gałęzi, to obecnie najbardziej charakterystyczne dla świąt Wielkiej Nocy symbole. Ale kiedyś, w tradycji ludowej, elementy te były symbolami odradzającego się na wiosnę życia – zaznaczają eksperci.

Jak powiedział kulturoznawca i regionalista Damian Drąg, według wierzeń z jaja pochodzi wszelkie życie i dlatego w tradycji ludowej ozdabiano je i poświęcano, a dzielenie się jajkiem na wielkanocnym śniadaniu to dzielenie się znakiem życia.

W związku z tym, aby zapewnić urodzaj i aby ziemia rodziła, powszechnie zakopywano jaja w zagonach podczas święcenia pól, a skorupki wieszano w sadzie na drzewach, by dobrze owocowały. Z kolei żółtko dodawano do ziar-

na siewnego, aby wyrosło piękne zboże.

Kierownik Muzeum Etnograficznego w Rzeszowie Elżbieta Dudek-Młynarska zwraca uwagę, że obecnie pisanki to każde ozdobiłone jajko, tymczasem dawniej pisanka to jajko zdobione batikiem – najstarszą i zarazem najtrudniejszą techniką zdobienia, bo wymagającą odpowiednich narzędzi i precyzji.

Etnografka zauważyła, że jajka dawniej były symbolem odradzającego się życia i tym samym nawiązywały do zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią, do Zmartwychwstania.

Najstarsze pisanki ozdobiane były rysunkami słońca, księżyca, gwiazd, deszczu i jodłowych gałązek. Powszechnie obecnie motywy zajączków, baranków, dzwonków, kwiatów oraz figur zmartwychwstałego Chrystusa pojawiły się na jajkach dopiero w XX wieku.

Obok jajka symbolem życia jest zielona gałązka, znana współcześnie jako palma wielkanocna. Wykonywano ją najczęściej z gałązek wierzby, którą uznawano powszechnie za wyjątkowo żywotną, tajemniczą i niesamowitą.

„Dawniej wierzby, zwłaszcza stare i spróchniałe, uważano za siedlisko złych mocy, diabłów i czarownic, ale jednocześnie, ze względu na ich zdolność odradzania się, wierzono w ich życiodajną moc. Powszechnie wiadomo przecież, że nawet suche patyki wierzbowe w płotach wiosną wypuszczają listki” – zauważył Drąg.

Do palm dodawano inne rośliny, które zimą nie traciły liści, np. barwinek, jałowiec i bukszpan, dzięki czemu symbol życia był przez cały rok zielony i „żywy”.

Kolejnym symbolem odradzającego się na wiosnę życia była w tradycji ludowej woda, która kojarzyła się z oczyszczeniem, uzdrowieniem, zapewniała też płodność i powodzenie.

Dudek-Młynarska wyjaśniła, że równie ważne były odprowadzanie w odosobnieniu, po północy, ale przed świtem, w Wielki Piątek, kąpiele w potokach. Miało to zapewnić ludziom urodę i leczyć choroby skórne, a dziewczęta chcące mieć piękną i zdrową cerę pocierały twarz kamieniami z potoku.

Popularny i praktykowany do dziś zwyczaj oblewania wodą w wielkanocny poniedziałek (zwany także lanym poniedziałkiem, lejmem lub lejkiem) dawniej miał też duże znaczenie towarzyskie i był pozytywnie przyjmowany, a nawet oczekiwany.

„Jeżeli któraś z panien nie została oblana przez kawalera, oznaczało to brak sympatii i przysparzało dziewczynie wstydu. W niektórych okolicach oblanie panny przez kawalera było nawet równoznaczne z oświadczeniem” – mówi etnografka.

ŹRÓDŁO: PAP

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Michał Podolak
Artur Dryhynch

wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Rybacka 35
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21





ŻYJEMY PO TO, ŻEBY JEŚĆ JAJKA NA ŚWIĘTA



Przedszkolaki już są gotowe na Wielkanoc

PRZEDSZKOLAKI SĄ SMAKOSZAMI JAJEK, SPECJALISTAMI OD TRADYCJI I HISTORII. WIEDZĄ, CO TRZEBA ROBIĆ PRZED ŚWIĘTAMI I OD CZEGO JE ZACZAĆ. DZIECIAKI Z PRZEDSZKOLA MIEJSKIEGO NR 1 W OLSZTYNIE NA WIELKANOCY ZNAJĄ SIĘ NAJLEPIEJ.



ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

— Co to jest Wielki Piątek?
— Wielki to znaczy duży.
— A jak coś się wielkie, to znaczy, że jest ważne.
— Wtedy Jezus umiera na krzyżu.
— To taki duży i ważny piątek.

— Czekamy na Wielkanoc wtedy.
— A potem jest Wielka Sobota.
— A jeszcze potem Wielka Niedziela.
— I to jest Wielkanoc.

— Co to jest Wielkanoc?
— Wielkanoc się wzięła od Wielkiej Nocy.
— Wtedy jest dłuższa noc i wtedy właśnie Bóg zmarłych wstaje.
— Nieprawda, bo Jezus.
— Ale też wstaje.
— Zsoboty na niedzielę.
— Nosi się wtedy jajka.
— Izjada.
— Pisz się na jajkach.

— Co robi się w Wielkanoc?
— No przecież mówię, że pisze się na jajkach.
— Albo do wujka się jedzie.
— Razem się je śniadanie.
— Jem żurek, kielbasę, chleb i jajka.
— Ja jem żurek w chlebie.
— A ja babkę.
— Ja jem wszystko.
— Najwięcej je się jajek.

— Ile dokładnie zjecie w te święta?
— O matko boska, nie policzę!
— Ja zjem jedno.
— Sto!

— Sto tysięcy!
— A ja dwa miliony.
— Żyjemy po to, żeby jeść jajka na święta.
— Ja zjem siedemset dziewięćdziesiąt trzy.
— Ja piętnaście.

— Dlaczego jemy jajka w Wielkanoc?
— Bo się ich szuka.
— Bo to święto. Dlatego.
— Jak się znajdzie jajko, to się je zjada. Normalne.
— Bo jajko to nowe życie.
— Które zniosła najpierw kura.
— Jajko i tylko jajko!
— A co było pierwsze: kura czy jajko?
— Jajko. Bo z jajka bierze się kura.
— Kura, bo kura znosi jajka.
— Ale z jajka się bierze przecież. Wykluwa się z niego.
— Królik był pierwszy.
— Królik też znosi jajka?
— Królik jest z czekolady.
— I znosi czekoladowe jajka.
— Od czego zaczynamy Wielkanoc?
— Od śniadania.
— A pani wie, że urodziłem się w Niedzielę Palmową?
— Taka niedziela już była.
— Już się przecież urodziłeś.

— Idziemy w Wielkanoc do kościoła. Z samego rana.
— Wielkanoc zaczyna się od tego, że trzeba wstać z łóżka.
— Jezus też wstał, ale z grobu.
— Śniadanie jest, jak się wróci z kościoła.
— I ciepła herbatka.
— A ja idę wcześniej z koszykiem. W sobotę.

— No właśnie, co robimy w sobotę?
— Lenimy się.
— Idziemy z koszykiem do kościoła. Żeby ksiądz poświęcił.
— W koszyczku trzeba mieć jajka, kielbasę i sól. Musi być też słodki baranek.
— Baranek boży.
— Chleb i pieprz też musi być.
— I makaron!
— I majonez!
— I mazurek!

— Co dzieci robią w święta?
— Szukają prezentów od króliczka.
— Od zajączka.
— Szukają pisanek.
— Stukają się jajkami.
— Bum, stuk!
— Jajko o jajko i wtedy się zjada, kto wygra.

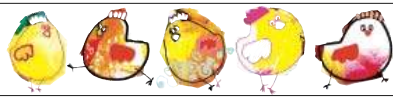
— A co rodzice robią przed Wielkanocą?
— Wiosenne porządki.
— Szoruje się wtedy mieszkanie.
— Myje się podłogę. I okna.
— Odkurza się.
— Pierzemy ubrania.
— Trzepie się dywany.
— Myje się stół.
— Myje się auto.
— Gotuje się. Żeby było na święta.
— Gotuje się jajka.

— Co jest najfajniejsze w Wielkanoc?
— Prezenty!
— Jajka.
— Jajka z majonezem.
— Szukanie jajek.
— Jedzenie jajek.

— A poniedziałek jest fajny?
— Jest najfajniejszy! Bo można łać się wodą.
— To jest lany poniedziałek.
— To śmigus-dyngus.
— Wtedy wszystkich oblewa się wodą.
— I mama wtedy nie może krzyczeć.
— Bo to taka tradycja.
— Robimy to, żebyśmy byli zdrowi.
— A jak się przeziębimy?
— To trudno.
— A jak nasi dziadkowie byli mali, to się bili po łydkach.

— To jest smaganie.
— Która pani miała najbardziej czerwone, wtedy facet ją wybierał i mógł szybko się ożenić.
— Ten wygrywał.
— Wtedy najbardziej się dziewczyna podoba.
— Z takimi nogami?
— A w poniedziałek jest wolne.
— Nie przychodzimy do przedszkola?
— Można się lenić na kanapie.
— Ale najpierw trzeba się najeść jajkami.

— Co jeszcze możemy robić w święta?
— Oglądać bajki.
— Wyglupiać się.
— Grać.
— Jeździć na rowerze.
— Albo na hulajnodze.
— Można robić sztuczki.
— Cały czas się lenić.
— Można zrobić jakiś pyszny obiad.
— Można puszczać sztuczne ognie.
— Można pójść na dwór.
— Na spacer z rodziną.
— Można grać w piłkę.
— Można nie iść do przedszkola.
— I to jest najfajniejsze.
— Można cieszyć się po prostu.
— Życzyć wszystkim wesółych Świąt!



CO KRAJ, TO OBYCZAJ

MIESZKAJĄ
ZA GRANICAMI
KRAJU, BRAKUJE
IM POLSKICH
TRADYCJI
ŚWIĄTECZNYCH.
TĘSKNIĄ...
STARAJĄ
SIĘ JEDNAK
KULTYWOWAĆ
NASZE
OBYCZAJE.



**JOANNA
KARZYŃSKA**
j.karzyńska@
gazetaolsztynska.pl

W Stanach świętują jeden dzień

Izabela Balcerzak od prawie 20 lat mieszka w Stanach Zjednoczonych. Od

16 lat szczęśliwa żona Lucasa. Ma dwójkę dzieci: Michaela i Alexandrę. Pracuje jako księgowa w przedsiębiorstwie swojego teścia. Pani Iza nie myślała nigdy, że zostanie w Stanach na stałe, jednak miłość sprawiła, że zmieniła plany.

— Miałam pobyć u rodziny około roku, chciałam trochę zarobić i wrócić do Polski — opowiada. — Kiedy jednak poznałam swojego przyszłego męża, wiedziałam, że muszę tu zostać. Do dziś tęsknię za krajem i jak najczęściej staram się przyjeżdżać do rodziców. Bardzo brakuje mi polskich tradycji, świąt obchodzonych uroczysto, jedzenia i takiej zwykłej, ludzkiej życzliwości i otwartości.

Jak mówi pani Iza, święta Wielkanocne w Stanach trwają tylko jeden dzień.



FOT. ARCH. PRYWATNE

Tu nikt nie obchodzi Poniedziałku Wielkanocnego. Nie ma także tradycji święconki ani dzielenia się jajkiem.

— Ja podtrzymuję tradycję z Polski i w niedzielny poranek jemy śniadanie wielkanocne. Jeżdżę też do polskiego księdza, by poświęcił nam koszyk ze święconką — tłumaczy. — Mój mąż i dzieci wiedzą, jak bardzo ważne jest to dla mnie. Amery-

kanie wierzą, że jajko ugotowane w Wielki Piątek, a zjedzone w Wielką Niedzielę przyniesie szczęście rodzinie, ale nie ma w święconce kielbaski, chleba, ciasta czy soli. Po śniadaniu jest „szukanie skarbow”, czyli czekoladowych jajek ukrytych w domu i ogrodzie, a także zawody w toczeniu jajek. Większość rodzin świąteczne posiłki spożywa w restauracjach.

Spotykają się najczęściej w południe lub wieczorem całymi rodzinami, by świętować. Podoba mi się ich zwyczaj dekorowania domów oraz ogrodów. Tutaj symbolem kojarzonym ze świętami jest królik, czyli symbol czczenia pogańskiej bogini Estre. W amerykańską tradycję wpisały się też wielkanocne parady, najsłynniejsza z nich Ester Parade, która odbywa się z w Nowym Jorku. My w sumie obchodzimy święta i po polsku, i po amerykańsku — rano jemy tradycyjne polskie śniadanie wielkanocne, a popołudnie spędzamy w restauracjach z rodziną męża. W poniedziałek wstaję pierwsza i budzę kubkiem wody moich najbliższych. Tradycji musi stać się zadość, choć dla Amerykanów to niezrozumiały zwyczaj.

Wielkanoc we Włoszech

Pani Marzena Sobierajska wyjechała do Włoch w 2005 roku. Wraz z koleżanką po ukończeniu studiów postanowiły trochę zarobić, a przy okazji poznać ten niezwykle kraj. Pracowały początkowo przy zbiorach winogron, a potem znalazły pracę w hotelu. Na recepcji pracował młody, przystojny Włoch — Marco. Choć pani Marzena знаła zaledwie kilka słów po włosku, to z angielskim radziła sobie świetnie.

— Marco podobał mi się, ja mu też. Czasem mówił do mnie coś po włosku, ale niewiele rozumiałam — opowiada. — Okazało się, że jednak oboje mówimy biegle po angielsku i tak się zaczęła nasza przygoda. Po dwóch latach odbył się nasz ślub. Koleżanka wróciła do kraju, a ja znalazłam męża i pokochałam ten kraj.

REKLAMA



Święta Wielkanocne to czas
otuchy i nadziei.

Czas odradzania się wiary
w siłę Chrystusa i w dobroć człowieka.

Niech Jezus Zmartwychwstały
umocni nas w świętości.
Miłością i radością
napelni nasze serca.

Niech utwierdza naszą wiarę
w zwycięstwo dobra nad złem,
życia nad śmiercią,
miłości nad nienawiścią,
pokoju nad wojną.
Oby w naszym życiu widoczny
był zawsze blask Zmartwychwstania.

Z okazji Świąt Wielkanocnych
życzę Bożego światła, które
przewycięża każdy mrok.



Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
Artur Chojecki



Potem urodził się nasz syn Antonio. Musiałam się przyzwyczaić jednak do innych tradycji, a raczej ich braku. Tutaj jest inaczej niż w Polsce. Wielka Niedziela obchodzona jest w gronie rodzinnym i najważniejszy tego dnia jest uroczysty obiad. Świąteczny posiłek obfituje w wymyślne dania z jagnięciny, baraniny, przystawki czy wielkanoc-

ną Colombę. Nie może zabraknąć też owoców morza i wina. Symbolem świąt jest baranek. Włosi jednak nie przywiązują wagi ani do ozdabiania jajek, ani do święconki. Początkowo nie potrafiłam tego zaakceptować. Brakowało mi naszych polskich tradycji święcenia pokarmów, malowania jajek całą rodziną, porannej mszy niedzielnej. Z czasem zaczę-

łam dostrzegać pozytywne strony: nie musiałam szykować wymyślnych potraw, sprzątać i stroić domu na święta. W niedzielę mogłam się porządnie wyspać...

Po niedzielnym spotkaniu z rodziną i delektowaniu się przysmakami włoskiej rodziny wyruszają za miasto na pikniki lub trochę dalsze podróże. — I takie wyjazdy lubię najbardziej. Czasem jedziemy już w niedzielę po południu gdzieś blisko, a czasem rezerwujemy gdzieś dalej hotel i zostajemy na kilka dni — mówi. — Zdarzyło nam się kilka razy pojechać też ze znajomymi do Słowenii nad jezioro Bled na cały świąteczny weekend. Miejsce piękne, można pozwiedzać, odpocząć, a w hotelu podają na śniadania wiele dań podobnych do polskich.

W Czechach mają „kolorowe dni”

Pan Krzysztof Markowski pojechał do Czech do pracy. Tam zakochał się w pięknej

niebieskookiej dziewczynie. Już po roku znajomości Jana została jego żoną. Mieszkają w małej wsi. Mają trójkę dzieci.

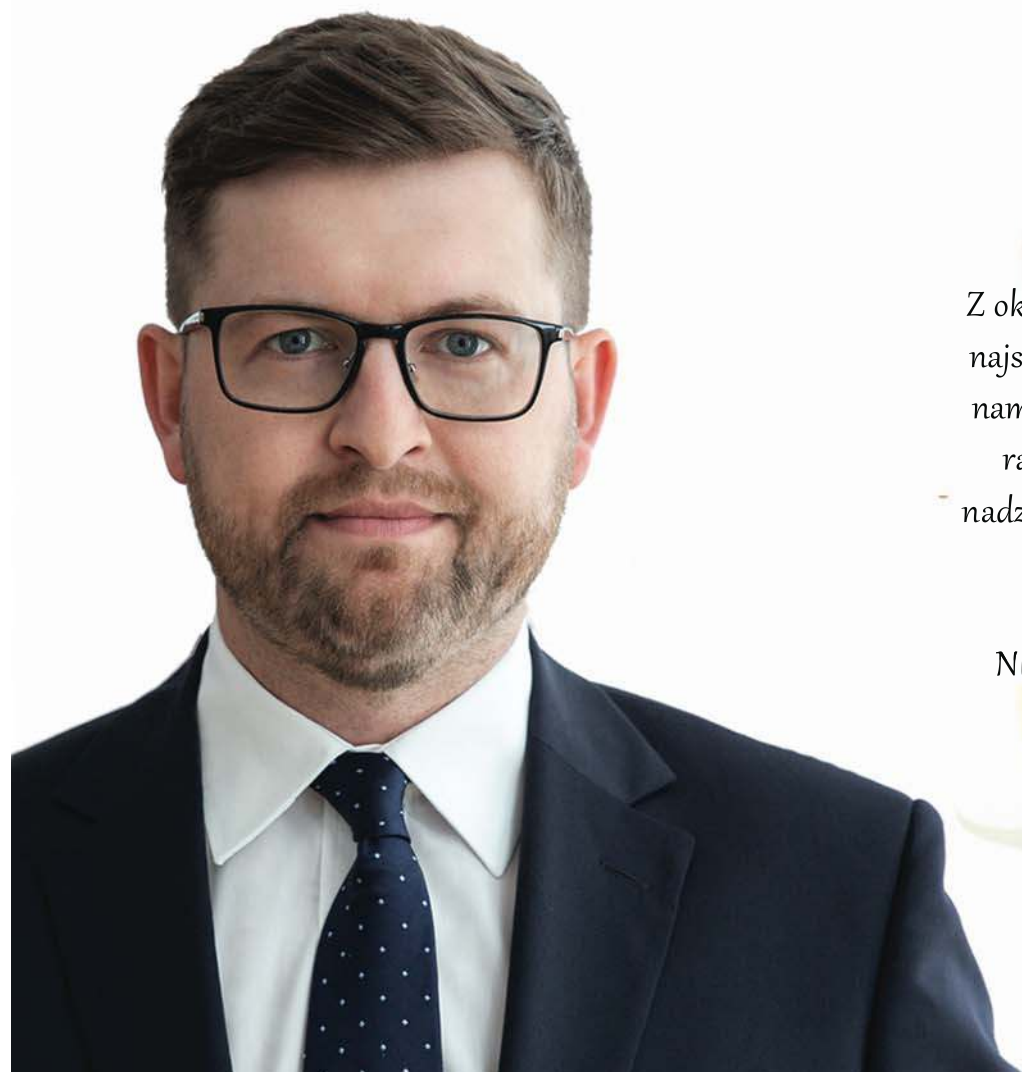
— Wielkanoc obchodzona jest jako pierwszy dzień wiosny i z tym dniem wiąże się kilka zwyczajów — mówi pan Krzysztof. — W Wielkim Tygodniu wielki jest tylko piątek, a inne dni mają swoje kolory. I tak poniedziałek jest niebieski, czwartek – zielony, a sobota – biała. Czesi robią pisanki różnymi technikami, a zwyczajem panującym w większości domów są donice ze zbożem, głównie pszenicą. W tradycję wielkanocną wpisują się również ciasta w kształcie baranków oraz tzw. Judasze, czyli ciastka drożdżowe z miodem. Nie ma święconki ani uroczystego śniadania, raczej rodzina zasiada wspólnie do obiadu. Niedzielę Wielkanocną spędza się na oglądaniu telewizji lub spacerze. W poniedziałek nie oblewa się nikogo



wodą, ale za to panowie przygotowują wierzbowe witki i symbolicznie biją nimi swoje kobiety. Panie za to smaganie dają im piśanki lub coś słodkiego do jedzenia. My staraliśmy się na święta przyjeżdżać do Polski. Nasze dzieci uwielbiają chodzić ze święconką do kościoła, a już wlane poniedziałek nie przepuszczają nikomu i oblewają się tak,

że podłoga w domu zamienia się w jezioro. Kiedy na nich patrzę, przypominam mi się moje dzieciństwo, moi rodzice nigdy na nas nie krzyczeli, bo uważali, że tradycji musi stać się zadość, tym bardziej więc pozwalają wnukom na takie zabawy. Jak mówią: co kraj, to obyczaj. Ale nasze polskie tradycje są najpiękniejsze!

REKLAMA



„Chrystus zmartwychwstał, aby człowiek znalazł autentyczne znaczenie istnienia, aby Człowiek żył pełnią własnego życia: aby Człowiek żył z Boga i w Bogu.”

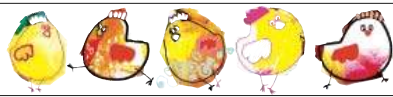
Jan Paweł II

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkiej Nocy, składam na Państwa ręce najserdeczniejsze życzenia. Oby ten wyjątkowy czas, który przypomina nam o triumfie Chrystusa nad śmiercią, spędzili Państwo w rodzinnej, radosnej, spokojnej i przepięknej Bożą Łaską atmosferze. Mam nadzieję, że będą to dla nas dni, w których odłożymy na bok troski dnia codziennego i skupimy się na tym co najważniejsze.

Niech pamiątka Zmartwychwstania Pańskiego przyniesie Państwu ukojenie i napętni siłą do dalszych działań.

Zdrowych, pogodnych i rodzinnych Świąt Wielkiej Nocy!

Andrzej Śliwka
Wiceminister Aktywów Państwowych



SANITARIUSZKA „BASIA” ODEBRAŁA NAGRODĘ „ŚWIADEK HISTORII”

— NIE BAŁAM SIĘ. ZROBIŁABYM WSZYSTKO DLA UKOCHANEJ OJCZYZNY. BYŁAM WYCHOWANA W WIELKIEJ MIŁOŚCI DO POLSKI — MÓWIŁA O ARESZTOWANIU W 1946 ROKU WANDA BORTKIEWICZ, PS. BASIA, SANITARIUSZKA ARMII KRAJOWEJ. OTRZYMAŁA WŁAŚNIE NAGRODĘ HONOROWĄ INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ „ŚWIADEK HISTORII”.



BARBARA CHADAŁ-LAMCHO
b.chadaj@gazetaolsztynska.pl

Świadek Historii” to wyjątkowe wyróżnienie, przyznawane osobom zasłużonym dla upamiętniania historii narodu polskiego. Nagrodę wręczył „Basi” dr Karol Nawrocki, prezes IPN.

— Bohaterów tamtych czasów było wtedy wielu, ja jestem tylko zwykłym człowiekiem — mówiła pani Wanda. — Oni walczyli o Polskę i zrobiliby dla niej wszystko, bo Polska była dla nich najważniejsza.

Prezes IPN dr Karol Nawrocki wręczając nagrodę podkreślił, że Polska nie zapomina o swoich bohaterach i wszyscy mamy obowiązek opowiadania o losach takich patriotów.

— Ogrom doświadczeń pani Wandy Bortkiewicz pokazuje jej niezwykle życie, a dzisiejszy dzień i to odznaczenie „Świadek Historii” jest symbolem i uznaniem Instytutu Pamięci Narodowej za tą drogę, którą pani Wanda wciąż podąża, jej serce wciąż bije dla Polski — mówił prezes Nawrocki.

Wanda Bortkiewicz, z domu Czyżewska urodziła się 26 sierpnia 1923 roku w rodzinie ziemiańskiej na Wileńszczyźnie. Należała przed wojną do Sodalicii Mariańskiej i harcerstwa, które to, obok rodziny i szkoły, ukształtowały jej patriotyczną postawę. Dziś z ogromną serdecznością wita odwiedzających ją gości.

— W MOIM RODZINNYM DOMU PRZYWIĄZYWAŁO SIĘ DUŻĄ WAGĘ DO POLSKIEJ HISTORII, TRADYCJI I JĘZYKA POLSKIEGO, TAK BYLIŚMY WYCHOWYWANI, WYRAZY NIEWŁAŚCIWE BYŁY ABSOLUTNIE ZABRONIONE — TAK WSPOMINA SWOJE DZIECIŃSTWO NA WILEŃSZCZYŹNIE.

— WAŻNA BYŁA EDUKACJA. PO RODZINNYM OBIEDZIE DZIECI PRZECHODZIŁY DO POKOJU NAUCZYCIELKI JĘZYKA FRANCUSKIEGO, KTÓRA UCZYŁA NAS JĘZYKA. DO DZIŚ PAMIĘTAM SŁOWA KILKU FRANCUSKICH PIOSENEK. TO BYŁY SZCZĘŚLIWE DNI.

Jednak młodość Wandy Bortkiewicz upłynęła w strasznych czasach. Jako młoda kobieta musiała dokonywać trudnych wyborów. I ponosiła tego konsekwencje. Została sanitariuszką pierwszego oddziału partyzanckiego powstałego na Wileńszczyźnie pod dowództwem por. Antoniego Burzyńskiego „Kmicica”, przeszła szkolenia sanitarne, medyczne i wojskowe. Oddział Burzyńskiego został rozbity 26 sierpnia 1943 roku wskutek za-



Prezes IPN dr Karol Nawrocki i Wanda Bortkiewicz

sadzki przeprowadzonej przez jednego z przywódców sowieckiej partyzantki i prawie 80 jego żołnierzy zginęło z rąk Sowietów. „Basi” udało się wówczas przedostać do Wilna, gdzie otrzymała zadanie zajmowania się rannymi żołnierzami w prywatnych mieszkaniach. Jej pacjentem był m.in. ranny w płuco major Stefan Świechowski „Sulima”. Zadania, które wykonywała, były niezwykle trudne, bo oprócz zajmowania się rannymi żołnierzami musiała też przestrzegać zasad konspiracji, by nie dopuścić do wpadki i aresztowania. Później pracowała w wileńskim Szpitalu Czerwonego Krzyża przy ulicy Mostowej pod kierunkiem dr. Zdzisława Kieturakisa. Wobec narastającego teroru sowieckiego w Wilnie zdecydowali się całą rodziną opuścić rodzinne strony. Rodzina Czyżewskich osiedliła się w Morągu, a Wanda podjęła naukę w szkole pielęgnarsko-położniczej w Gdańsku. Tu nawiązała kontakt ze znajomymi partyzantami wileńskimi — żołnierzami por. „Kmicica” i mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”. Została łączniczką, a w domu rodzinnym utworzyła punkt kontaktowy żołnierzy 5. Brygady Wileńskiej



Wanda Bortkiewicz z synem Tomaszem

AK, którzy po zakończeniu II wojny światowej nie złożyli broni i podjęli walkę z nowym okupantem.

Jak informuje IPN, 8 lipca 1946 roku ubecy założyli w mieszkaniu państwa Czyżewskich w Morągu kocioł. W ciągu trzech dni wygarnęli prawie trzydzieści osób. „Basię” aresztowali w Olsztynie i zamknęli w tamtejszym więzieniu.

Sprawczynią wysp w roku 1946 w Olsztynie i w wielu innych miejscowościach była jedna z najbardziej zaufanych osób „Łupaszki”, jego łączniczka, Regina Żylińska-Mordas ps. Regina, która wydała na śmierć kilkudziesięciu żołnierzy „Łupaszki”, w tym także

sanitariuszkę Danutę Siedzikówną „Inkę”. Pomnik „Inki” stoi dziś w Miłomłynie, gdzie młoda sanitariuszka po wojnie podjęła pracę w nadleśnictwie, wciąż współpracując z podziemiem niepodległościowym. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 3 sierpnia 1946 r. „Inka” została skazana na dwukrotną karę śmierci. Czekając na wykonanie wyroku, z więzienia przekazała krewnym gryps: „Jest mi smutno, że muszę umierać. Powiedźcie mojej babci, że zachowałam się jak trzeba”. Wyrok na niespełna osiemnastoletniej „Ince” wykonano 28 sierpnia 1946 roku. To

jedna z najmłodszych ofiar sowieckiego reżimu.

„Basia” została oskarżona o przynależność „do nielegalnej organizacji Armii Krajowej” — oddziału mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” oraz o „dokonywanie napadów na żołnierzy Armii Czerwonej i Ludowego Wojska Polskiego”. Mimo brutalnego śledztwa nie przyznała się.

Dziś czasem wraca wspomnieniami do tamtych strasznych dni:

— W CELI BYŁA PODŁOGA, NA NIEJ WIĄZKA SŁOMY — OPOWIADA „BASIA”.
— JA WIEDZIAŁAM ZA CO TAM JESTEM I DLACZEGO ZOSTAŁAM ARESZTOWANA. MILCZAŁAM I BYŁAM SPOKOJNA. NIE BAŁAM SIĘ. ZROBIŁABYM WSZYSTKO DLA UKOCHANEJ OJCZYZNY. BYŁAM WYCHOWANA W WIELKIEJ MIŁOŚCI DO POLSKI. WIEDZIAŁAM TEŻ, Z JAKIM MIAŁAM DO CZYNIEŃ OKUPANTEM. STRASZNYM NOWYM OKUPANTEM.

9 maja 1947 roku, po tygodniowej rozprawie, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie „Basia” została uniewinniona z braku dowodów winy. Po blisko roku opuściła celę. Po wyjściu z więzienia ukończyła szkołę dla pielęgniarzek i położnych w Białymstoku. W 1950 roku wyszła za mąż za lekarza — Ludwika Bortkiewicza, z którym wychowała czworo dzieci. W 1985 roku pani Wanda Bortkiewicz nawiązała pierwsze kontakty z dawnymi przyjaciółmi od „Kmicica” i „Łupaszki” i utrzymywała je przez długi czas. W tym roku skończy sto lat. Jest w dobrej kondycji pod opieką kochającej bliskiej rodziny i z szerokim uśmiechem wita gości. Chętnie spotyka się z młodzieżą, która w jej opowieściach otrzymuje prawdziwą lekcję patriotyzmu. Jej niezwykła i szlachetna postawa stanowi wzór dla kolejnych pokoleń.

Licznik energii w inteligentnym domu



Oświetlenie, źródło ciepła, a nawet takie sprzęty domowe jak lodówka czy piekarnik mające możliwość podłączenia do sieci komputerowej są obecnie coraz bardziej powszechne. Wkrótce do listy domowego internetu rzeczy dołączą także liczniki energii elektrycznej. O tym, jaką rolę będą w nim pełnić, a także co dzięki temu mogą zyskać odbiorcy energii, rozmawiamy z inż. Ludwikiem Tomaszewskim, Koordynatorem Sekcji Infrastruktury Pomiarowej w ENERGA-OPERATOR.

– Dlaczego warto podłączyć licznik energii do komputerowej sieci domowej?

– Urządzenia podłączamy do domowej sieci zazwyczaj po to, aby móc łatwo kontrolować i sterować ich pracą, tak aby działały optymalnie, a także oszczędnie. Licznika energii elektrycznej nie podłączymy bezpośrednio do sieci domowej, jak komórkę, tablet czy też kamerkę internetową, za pomocą Wi-Fi. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 marca 2022 r. w sprawie systemu pomiarowego liczniki posiadają interfejs, który umożliwia komunikację z siecią domową za pomocą Wireless M-Bus lub w uzasadnionych przypadkach innego portu komunikacyjnego. Wykorzystanie danych z licznika w trybie online otwiera przed odbiorcami energii, szereg nowych możliwości ekonomicznego zarządzania jej zużyciem w domu.

– Jak to możliwości?

– Liczniki zdalnego odczytu, zgodnie z przepisami mają możliwość przekazywania do sieci domowej szeregu danych w czasie rzeczywistym, dot. np. wartości energii czynnej pobranej i oddanej. W przyszłości pozwoli to na takie sterowanie działaniem urządzeń, by np. w jak największym zakresie energia elektryczna wytworzona przez przydomową mikroinstalację została wykorzystana na miejscu. Co więcej nowoczesne liczniki ułatwią też bilansowanie zużycia energii na lokalnym obszarze np. w ramach wspólnot energetycznych.

Na światowych rynkach jak również w Polsce, obserwujemy rozwój firm, które zaczynają świadczyć na podstawie danych pomiarowych, różnego rodzaju usługi, np. wyposażanie domu w wyświetlacze lub aplikacje dostarczające informacje o bieżącym przepływie energii, które ułatwiają świadome korzystanie z dostępnych taryf energii. Aplikacje te zawierają również dodatkowe funkcje budujące świadomość odbiorcy w zakresie szacowania kosztów i przychodów z zakresu produkcji energii, informowania odbiorców o planowanych przerwach w dostawie energii, a także anomaliach w jej dostarczaniu. To oczywiście nie wszystko. Zdalne opomiarowanie umożliwi odbiorcom w przy-

szłości także m.in. korzystanie z taryf dynamicznych.

– Co oferują takie taryfy?

– Taryfy dynamiczne, dzięki możliwościom, jakie zapewni zdalny pomiar, oparte będą mogły być o rzeczywistą i aktualną dla danej chwili cenę energii elektrycznej wynikającą chociażby z ilości energii dostarczanej przez źródła OZE. Odpowiednie skonfigurowanie domowych urządzeń, pozwoli więc na korzystanie z energii wtedy, kiedy jest ona najtańsza. Będziemy mogli, w tym czasie np. ładować samochód, uruchomić pompę ciepła albo naładować magazyn energii, aby mieć ją na później. Przyłączenie różnych urządzeń, a także licznika do domowej sieci pozwoli na automatyzację wszystkich tych działań.

– W jaki sposób liczniki wpięte zostaną do domowej sieci?

– Na dzisiaj liczniki zgodnie z Rozporządzeniem, o którym wspominałem na początku, muszą zapewniać komunikację bezprzewodową Wireless M-Bus lub w uzasadnionych przypadkach inną równoważną. W przypadku ENERGA-OPERATOR jest to port USB, do którego można podpiąć nadajnik Wireless M-bus, Wi-Fi albo też dowolne łącze, zarówno przewodowe, jak i bezprzewodowe. Zastosowanie USB daje technologiczną elastyczność wyboru urządzenia, które będzie podłączone do licznika.

– Jak przebiegać będzie proces sterowania urządzeniami domowymi?

– Stosowana już teraz technologia zakłada, że kluczowa w tym procesie będzie tzw. brama domowa należąca do odbiorcy. Takie urządzenia i programy, są dostępne już teraz i służą np. do zarządzania infrastrukturą w ramach inteligentnego domu. Dalej dane z liczników będą mogły zostać przekazane do innych sprzętów, czy też aplikacji np. na urządzenia mobilne, które na ich podstawie będą mogły optymalnie zarządzać wykorzystaniem energii w domu. Śledząc rozwój technologii związanych ze zdalnymi licznikami, możemy jednak przypuszczać, że w przyszłości, będzie można wgrać aplikacje zarządzające bezpośrednio do nich, co pozwoli na wykorzystanie danych do sterowania w try-

bie online nawet bez urządzeń pośredniczących.

– Kiedy odbiorcy energii elektrycznej w Polsce będą mogli skorzystać z tych rozwiązań?

– Wykorzystywanie portów Infrastruktury Sieci Domowej, jak również danych z liczników do sterowania urządzeniami w domu jest zarówno w Polsce, jak i w innych krajach dopiero w fazie rozwojowej. ENERGA-OPERATOR dostosowuje obecnie swoje systemy informatyczne, do tego, aby w ciągu kolejnych lat móc w pełni wykorzystywać możliwości, jakie oferują liczniki zdalnego pomiaru, a także udostępnić je odbiorcom. Zaznaczyć jednak należy, że stosowane przez nas zdalne urządzenia pomiarowe już od lat wyposażane są również w odpowiedni port USB do skomunikowania z siecią domową. W naszej sieci elektroenergetycznej zamontowanych jest ich już ponad 2 miliony. Do roku 2026 planujemy objąć zdalnym pomiarem wszystkich naszych klientów. Tak więc, umożliwienie wykorzystywania omawianych rozwiązań odbiorcom energii nie jest kwestią odległą.

– Jakim wsparciem będą zdalne liczniki dla spółdzielni i wspólnot energetycznych?

– Dzięki możliwości uzyskania dostępu do informacji o zapotrzebowaniu na energię wszystkich członków takiej spółdzielni, możliwe będzie np. odpowiednie dobranie mocy oraz rodzaju źródeł wytwórczych, a także magazynów energii. Jednym z założeń działania spółdzielni energetycznych jest zapewnienie efektywnego wyko-



rzystania energii ze źródeł OZE w jej ramach. Nasze zużycie energii jest uzależnione od naszego trybu życia (niektórzy to nocne marki), a także m.in. godzin pracy. Właściwe wykorzystanie informacji pozwoli podjąć prawidłowe, precyzyjne decyzje, czy np. w danym przypadku w większym stopniu oprzeć spółdzielnię o źródła fotowoltaiczne czy przydomowe wiatraki. Wykorzystanie danych pozwoli też na dalszy optymalny rozwój spółdzielni.

– Czy dane odbiorców są zabezpieczone?

– Dane pomiarowe zapisywane w liczniku podlegają ochronie takiej jak dane osobowe. Dlatego też komunikacja wychodząca na port zewnętrzny licznika musi być szyfrowana. Podłączenie licznika do domowej sieci odbywać się będzie na wniosek odbiorcy, do którego dane należą. Proces ten podlegać będzie odpowiedniej weryfikacji. Podsumowując, nie ma i nie będzie możliwości, aby osoba lub podmiot niepowołane pozyskały omawiane dane pomiarowe lub uzyskały dostęp do domowej sieci od strony licznika.

NOWA WERSJA MOJEGO LICZNIKA

Już wkrótce ENERGA-OPERATOR udostępni kolejną, ulepszoną wersję aplikacji **Mój Licznik**, która pozwala na monitorowanie zużycia energii. Będzie ona zawierać szereg nowych udogodnień m.in. dla prosumentów. Jeżeli masz już licznik zdalnego odczytu, dzięki niej możesz monitorować swój sposób korzystania z energii elektrycznej i oszczędzać. Aplikację znaleźć można na stronie <https://energa-operator.pl/infrastruktura/liczniki-zdalnego-odczytu/ami>. Aplikacja dostępna jest również w wersji dla urządzeń mobilnych.

ENERGA-OPERATOR – KIM JESTEŚMY?

Energa-Operator pełni funkcję operatora systemu dystrybucyjnego (OSD) na terenie około ¼ powierzchni Polski, dostarczając energię elektryczną ponad 3 milionom odbiorców. Nie jesteśmy sprzedawcą energii elektrycznej, dostarczamy ją niczym kurier zakupiony towar. Jesteśmy też firmą „licznikową”. Odpowiadamy za urządzenia pomiarowe i przekazywanie pozyskanych danych uczestnikom rynku.



W dobrym kontakcie
z ENERGA-OPERATOR

www.energa-operator.pl



HOSPICJUM TO ŻYCIE

PAMIĘTAM WSZYSTKIE DZIECI, KTÓRE W CIĄGU OSTATNICH PIĘTNASTU LAT UMARŁY W MOJEJ OBECNOŚCI. DO TEGO NIE DA SIĘ PRYZYWCZAĆ – MÓWI BEATA MARYNOWSKA, PIELEŃNIARKA Z OLSZTYŃSKIEGO HOSPICJUM STACJONARNEGO DLA DZIECI CARITAS, A PSYCHOLOG IZA PISKOR PODKREŚLA, ŻE ŁATWIEJ O ODCHODZENIU ROZMAWIA SIĘ Z DZIEĆMI NIŻ Z ICH RODZICAMI. ZAPRASZAMY NA ROZMOWĘ Z KOBIETAMI, KTÓRE PRACUJĄ W MIEJSCU, GDZIE SŁOWO NADZIEJA NABIERA SZCZEGÓLNEGO ZNACZENIA.

– Mało nas dzisiaj dziwi i szokuje, a jako społeczeństwo nierzadko mamy poczucie, że właściwie wszystko już widzieliśmy. Mimo to wciąż są obszary, których istnienie nas przeraża. Hospicjum dla dzieci to w powszechnej świadomości bodajże najbardziej przynębiające miejsce na ziemi.

– Beata Marynowska (pielęgniarka): Gdy spotykam znajomych, z którymi nie miałam kontaktu kilka lat i mówię, że pracuję w hospicjum, to momentalnie widzę ich wielkie oczy. A gdy dodaje, że jest to hospicjum dla dzieci, to moi rozmówcy dostają wręcz paraliżu i patrzą na mnie, jakbym robiła coś złego. Nie innym, ale po prostu sobie.

– Iza Piskor (psycholog): Czarny mit hospicjum funkcjonuje do momentu,

gdy otworzą się drzwi i wejdzie się do środka. Wówczas uświadamiamy sobie, jak to miejsce różni się od naszych wyobrażeń. Najbardziej zaskakuje panujący tu spokój, a wręcz domowa atmosfera.

– Rozmawiamy w przededniu Świąt Wielkanocnych, które pomijając aspekt religijny, kojarzą się z rodzinną atmosferą i chwilą oddechu od codziennych trosk. Jak wyglądają święta w hospicjum?

– B. M.: Normalnie, tak jak w domu. Każdy przynosi coś do jedzenia, rozkładamy stół, nakrywamy obrus, a na śmigusa-dyngusa oblewamy się wodą. Staramy się żyć do tego stopnia normalnie, że czasami nawet zapominamy, jak przebywające z nami dzieci są chore i w jakiej są sytuacji.

– Z perspektywy rodzin i samych dzieci świadomość nieuchronności, którą jest śmierć, nie powoduje, szczególnie w święta, żalu, że być może nie będzie już dane usiąść wspólnie do stołu?

– I. Z.: Ta świadomość jest cały czas. I to jest w gruncie rzeczy najtrudniejsze, ale staramy się o tym specjalnie dużo nie myśleć.

– Warto zatem rozmawiać o śmierci?

– I. Z.: Oczywiście, że warto. Im więcej rozmawiamy, tym bardziej przestaje to być temat tabu. Z drugiej strony tematy związane z chorobą i śmiercią instynktownie od siebie odsuwamy. Nie tyle nawet zamykamy pod dywan, ale na pewno bardzo się ich boimy.

– B. M.: Ciężko jest to wypośrodkować. Robimy wszystko co możemy, by naszym podopiecznym zaoszczędzić nadmiar bólu, ale trudne momenty są codziennie. Nie możemy przecież ukrywać, że są z nami dzieci, które w każdej chwili mogą odejść.

Staramy się być profesjonalni, ale jesteśmy tylko ludźmi, którzy są tu przede wszystkim ze względu na swoją empatię. I tego nie da się rozdzielić, więc łzy płyną po policzkach.

– Profesjonalista nie może pozwolić sobie na chwilę słabości i okazać emocje?

– I. Z.: Może, ale jednak trzeba się hamować. Musimy panować nad sobą na tyle, by umierającego dziecka nie obarczać swoimi



Podczas meczów reprezentacji Polski na mundialu w Katarze podopieczni olsztyńskiego hospicjum wraz z personelem i wolontariuszami gorąco kibicowali biało-czerwonym (druga od prawej stoi Beata Marynowska)

emocjami. Trzeba zachować spokój, ale niekiedy nie sposób jest wyzbyć się łez.

– Pamiętają panie ten pierwszy raz, gdy dziecko odeszło na waszych oczach?

– B. M.: Pamiętam wszystkie dzieci, które w ciągu ostatnich piętnastu lat umarły w mojej obecności. Do tego nie da się przyzwyczaić.

Jako zespół pracowników hospicjum po odejściu każdego dziecka przechodzimy pewnego rodzaju żałobę, ale z racji naszej pracy nie może być ona szczególnie intensywna.

– Przebywające w hospicjum dzieci zadają pytania o to, co nieuchronnie nastąpi?

– I. Z.: Takie rozmowy się zdarzają, ale, jak już wspomniałam, nie są one częste. To nie jest tak, że codziennie rozmawiamy o śmierci. Mamy dwóch nastoletnich chłopców, którzy są świadomi swojego stanu. Podchodzą do tego jednak możliwie naturalnie, spokojnie. Powiedziałabym, że akceptują i są pogodzeni z tym, co ich spotkało.

– Rodzice nieuleczalnie chorych dzieci równie łatwo

godzą się z bolesną rzeczywistością?

– I. Z.: Myślę, że nie, dlatego paradoksalnie łatwiej rozmawia się o śmierci z dziećmi. W przypadku choroby dziecka tak naprawdę następuje dysfunkcja całej rodziny. Pierwszym odruchem jest niezgoda na to, co nas spotkało. Główne uczucia, które początkowo w nas wręcz buzują, to niemoc i przede wszystkim złość. Pierwsze pytanie z reguły zawsze jest to samo: „Dlaczego ja?”. Niestety nie jesteśmy na nie w stanie odpowiedzieć.

– Proponuję ma chwilę odejść od najbardziej dramatycznych tematów i skupić się na codziennym funkcjonowaniu podopiecznych hospicjum. Ile dzieci na ten moment przebywa w ośrodku?

– B. M.: Obecnie jest to sześć osób, ale pod naszą opieką jest jeszcze sześćdziesięcioro dzieci, które są w swoich domach. Najmłodsza podopieczna ma siedem miesięcy, a najstarszy chłopiec, a właściwie już mężczyzna, skończył niedawno osiemnaście lat. Z tego powodu mieliśmy osiemnastkową imprezę, która nie mogła obyć się bez tańców.

Jeżeli chodzi o codzienne funkcjonowanie, to jest to indywidualna sprawa, która w dużej mierze zależy od aktualnego stanu naszych podopiecznych. Generalnie jednak dzieci mają ze sobą kontakt. W pojedynczej sali leży tylko jedna dziewczynka.

Są dzieci, które lubią leżeć w łóżeczku i nie bardzo tolerują, gdy wykonuje się wokół nich zbyt dużo czynności, a są takie, które większość życia spędzają na rękach. Niekiedy wynika to z ich stanu zdrowia, a niekiedy z wewnętrznej potrzeby. Pod tym względem niespecjalnie różnią się od swoich rówieśników.

– Jak wygląda w hospicjum kwestia edukacji?

– B. M.: Gdyby nie bariery architektoniczne, to część dzieci poruszających się na wózkach, zdecydowanie częściej gościłaby w szkole. Warto bowiem podkreślić, że to są dzieci, które normalnie się uczą. Przychodzą do nich nauczyciele albo uczestniczą w zajęciach się w formule online. Odwiedzają ich też koledzy, a jeżeli jest taka możliwość, to wychodzimy do kina, restauracji czy na spacer.

REKLAMA

W tym świątecznym czasie składamy Państwu najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia oraz nadziei i siły, z którymi bez problemu pokonacie wszelkie trudności.

Niech świąteczny czas będzie dla Państwa okazją do wypoczynku w gronie rodziny i przyjaciół.

Zdrowych i wesołych Świąt Wielkiej Nocy.

Jan Kasprowicz
Wójt Gminy Gietrzwałd

Janusz Tkaczyk
Przewodniczący rady Gminy Gietrzwałd





– Rodzicami podopiecznych hospicjum są osoby mające najróżniejszy stosunek do wiary. Istnieje różnica w podejściu do choroby dziecka w zależności od stopnia religijności?

– I. Z.: Niewątpliwie można zauważyć pewną prawidłowość, wedle której ludzie, powiedzmy, bardziej uduchowieni spokojniej podchodzą do tematu odchodzenia i śmierci. Wśród osób niewierzących częściej widzimy swego rodzaju „szarpanie się”, które można nazwać wewnętrznym niepokojem.

– Lekarstwem na ten niepokój jest czas? Można w ogóle pogodzić się ze śmiercią dziecka?

– I. Z.: Z mojej perspektywy mogę powiedzieć, że są osoby wewnętrznie z tym pogodzone. Teraz tylko musielibyśmy zastanowić się nad tym, na ile rzeczywistość jest to pogodzenie się, a na ile pewien mechanizm obronny, objawiający się poddaniem i bezradnym rozłożeniem rąk.



Iza Piskor (z lewej) i Ewa Kalinowska-Sadurska w hospicjum zajmują się opieką psychologiczną

Dojście do równowagi psychicznej w dużej mierze zależy od sytuacji rodzinnej, pomocy z zewnątrz i czasu, który choć powoli, to jednak leczy rany.

– Niemniej bolesne wydaje się być dość szeroko rozpowszechnione przekonanie, zgodnie z którym rodzice oddający dziecko do hospicjum są pod względem moralnym zrównywani z tymi, którzy rodziców w podeszłym wieku oddają do domów opieki.

– B. M.: Jest to wyjątkowo przykre, ale istotnie zdarzają się przypadki, gdy rodzice oddający dziecko do hospicjum domowego, nawet ze strony najbliższych potrafią spotkać się z zarzutem, że odcięli się od swojego dziecka. Pod tym względem świadomość społeczna zmienia się bardzo powoli, dlatego chciałabym uspokoić rodziców, którzy chcieliby do nas zapukać, by nie bali się tego zrobić. Naszym zadaniem jest pokazanie ca-

łościowego sposobu funkcjonowania placówki. Poza tym mamy możliwości pozwalające na to, by rodzice przez cały czas przebywali razem z dzieckiem. Jeżeli jednak zdecydują się zabrać dziecko do domu, to mogą to zrobić w każdej chwili. Oczywiście gdy później stwierdzą, że przerasta to ich siły, to zawsze mogą do nas wrócić. Tu nie ma złych wyborów.

– Okres pandemii choć trochę zmienił nasze podejście do spraw ostatecznych?

Przypomnieliśmy sobie, że średniowieczne „Memento mori” (Pamiętaj o śmierci), to nie tylko pusty slogan?

– I. Z.: Pandemia była ważna chociażby z tego powodu, że zaczęliśmy rozmawiać na tematy, które wcześniej nie były, mówiąc kolokwialnie, poruszane przy stole. Wówczas najeźdźca z nas zrozumiał, że pęd za pieniędzmi i karierą nie jest w stanie zastąpić relacji z drugim człowiekiem. Ale wszystko już wróciło do



W marcu ubiegłego roku pod opiekę hospicjum trafiły ewakuowane z Ukrainy rodziny. Na zdjęciu ks. Paweł Zięba, dyrektor hospicjum, z Viktorią

„normy”, dlatego mało kto chce się zatrzymać i przypomnieć sobie, co jest tak naprawdę ważne w życiu.

– I tak już będzie zawsze? Fundamentalne pytanie dotyczące tego, co jest po tamtej stronie, interesuje nas mniej niż to, co dzieje się tu i teraz?

– I. Z.: Chyba jednak tak jesteśmy skonstruowani. Temat śmierci jest jedną wielką zagadką, bo wszystko opiera się na sferze domysłów i wiary.

– Dziękuję za rozmowę

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

REKLAMA

Poszukujemy do współpracy WŁAŚCICIELI GRUNTÓW ORAZ ZESPOŁÓW

które zajmują się zawodowo pozyskiwaniem gruntów pod Farmy Fotowoltaiczne i Farmy Wiatrowe na cele podpisanego w listopadzie 2022 r. listu intencyjnego na realizację projektu wodorowego o wartości 22,6 MLD EUR.

Do wykonania tego przedsięwzięcia będzie nam potrzebne 13 000 ha gruntów. Najbardziej oczekiwane lokalizacje powinny mieć minimum 30 ha i znajdować się w województwach pomorskim, zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim.

Zainteresowanych prosimy o kontakt: m.glita@mgge.pl, tel: **667 200 401**.

JEŻELI CHCESZ WZIĄĆ UDZIAŁ W TYM HISTORYCZNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU, ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY.

(<https://gramzielone.pl/woddor/109435/energy-group-i-hynfra-beda-produkowac-zielony-wodor>).



ISTOTA ZMARTWYCHWSTANIA

ZMARTWYCHWSTANIE PAŃSKIE TO FUNDAMENT NASZEJ WIARY, KTÓRY MA ZNACZENIE DLA CAŁEGO NASZEGO ŻYCIA. JEŚLI BOWIEM CHRYSZTUS ZMARTWYCHWSTAŁ, TO MY TAKŻE MOŻEMY MIEĆ NADZIEJĘ, ŻE RÓWNIEŻ ZMARTWYCHPOWSTANIEMY ODRÓDZENI DO NOWEGO ŻYCIA W CHRYSZTUSIE. BO PRZECIEŻ „GDYBY CHRYSZTUS NIE ZMARTWYCHWSTAŁ, TO PRÓŻNA BYŁABY NASZA WIARA” (I KOR 15, 14). PRÓŻNE BYŁOBY ŻYCIE CZŁOWIEKA BEZ NADZIEI NA KONTYNUACJĘ, BEZ ŻADNEGO PUNKTU ODNIESIENIA, BEZ SZANSY NA WSKRZESZENIE CIAŁA I MOŻLIWOŚCI NA SPOTKANIE Z BOGIEM I NASZYM BLISKIMI.

Baranek Paschalny kontra baranek cukrowy

Tymczasem gdybyśmy zapytali dziś Polaków o istotę tego święta, mało kto, przypuszczam, wiedziałby, po co Jezus został ukrzyżowany, po co była ta śmierć i czy na pewno trzeciego dnia zmartwychwstał, bo jednak to jakieś takie nieoczywiste. Aprzecież to są najistotniejsze elementy naszego credo, czyli wyznania wiary, które katolicy wyznają każdej niedzieli po odczytaniu Ewangelii. Owszem, Wielkanoc zgrubsza kojarzy się ze Zmartwychwstaniem Pana Jezusa, ale czy pytamy już o jego istotę i zasadność, zastanawiamy się nad tym, rozważamy tę prawdę? Wielkanoc to dziś raczej „święto wiosny”, baranki cukrowe, malowane jajka, święconka w koszyczku, bacie, zające na łące, wspólne śniadanie w niedzielę, no i potem śmigus-dyngus. W życzeniach świątecznych nie wspominamy o Baranku Paschalnym, który wydał się za nas na śmierć, Zmartwychwstałym Panu, raczej wieszujemy sobie zdrowia, pomyślności, pogody ducha, smacznego jajka i mokrego dyngusa. Rzadko komu dziś przechodzi przez gardło powitanie: „Chrystus zmartwychwstał”. Znacznie łatwiej krzyknąć: „Wesołych Świąt”, cokolwiek to znaczy. Prawdy wiary, msza święta, oporanku, odkupienie czo-

wieka prawie nie istnieją, nawet w bliskiej przestrzeni uroczystości wielkanocnych, choć wiedzę na wszystkie inne tematy mamy coraz szerszą i coraz łatwiej dostępną.

Kilka lat temu oglądałam program „Milionerzy” w wersji niemieckiej. Uczestnik szedł jak burza, oczywiście pewny siebie, aż dotarł do ostatniego pytania za milion euro. Ach, jaką musiał mieć wiedzę, aby dojść do tego pułapu! Ostatnie zagadnienie wydawało mi się proste. Byłam nim wręcz zaskoczona. Mężczyzna musiał wskazać właściwy punkt z odpowiedzią na pytanie: „Jak nazywa się pierwsza msza święta sprawowana w Niedzielę Wielkanocną?”. Niestety, błyskotliwy uczestnik teleturnieju nie wiedział, że to rezurekcja. Wybrał nieprawidłową odpowiedź i poległ na rezurekcji, chciałoby się przekornie powiedzieć, choć słowo „resurrectio” z łaciny oznacza... zmartwychwstanie. Pamiętam, że było mi go ogromnie żal, nie tylko dlatego, że nie wygrał tego miliona, bo kibicowałam mu, ale też dlatego, że nie miał wiedzy w kwestii najistotniejszej, w kwestii, która dotyczyła jego zbawienia. Cóż z tego, że miał szeroką wiedzę, którą podziwiali rzesze oglądających go, je-

śli nigdy nie uczestniczył w ofierze, w czasie której dokonało się jego zbawienie, a nawet nie wiedział, że ona istnieje? Oczywiście, ten człowiek mógł być ateistą, agnostykiem, innowiercą, ale pochodził przecież z chrześcijańskiego kręgu kulturowego. Jednak podstawową wiedzę religijną miał na poziomie ignoranta, mimo, przypuszczam, starannego przygotowania się do teleturnieju. Uznał pewnie, że ten rodzaj wiedzy jest nieistotnym marginesem i nie warto jej poświęcać czasu i uwagi, nie mówiąc już o praktykowaniu wiary.

Kłopot ze Zmartwychwstaniem

Ale co się dziwić zwykłym ludziom. Za znakomitą książką Vittoria Messori’ego „Dlaczego wierzę? Życie jako dowód wiary” przytoczę następujący przykład. W latach 70. XX w. francuski dziennik „Le Monde” przeprowadził ankietę z okazji Wielkanocy. Okazało się, że większość francuskich biblistów zarówno katolickich, jak i protestanckich mówiła, że ich wiara wcale by nie ucierpiała – co więcej, oczyściłaby się – gdyby gdzieś kiedyś znaleziono kości Jezusa, dowodząc w ten sposób niehistoryczności Jego fizycznego zmartwychwstania, na którym według świętego Pawła zasadza się cała wiara. Zmartwychwstanie bowiem, jak okazuje się, intelektualnie ciężkie, jest niezrozumiałe, niepojęte, nawet dla wierzących-niewierzących biblistów.

Oczywiście Polska, jak powszechnie mniemamy, nie jest też jakąś enklawą wiary i ostoją rozumnego katolicyzmu. Nie miejmy złudzeń. Znakomita większość Polaków to niewierzący i niepraktykujący, którzy wciąż jeszcze z czysto kulturowo-obyczajowych przesłanek określają siebie mianem „katolików”. Na 91 procent Polaków deklarujących się jako katolicy tylko około 80 procent uznaje istnienie Boga, a tylko połowa z nich wierzy w śmierć Chrystusa na Krzyżu i Jego Zmartwychwstanie. Są to zatem osoby ochrzczone, lecz w istocie niewierzące. Nie tylko nie



mają one wiele wspólnego z katolicyzmem, ale nawet z bardzo szeroko pojętym chrześcijaństwem. Owszem, bywają w kościele, biorą śluby kościelne, chrzczą dzieci, przyjmują księdza po kołędzie, ale są przekonani, że najważniejszym katolickim obrzędkiem jest święcenie jajek w Wielką Sobotę, ewentualnie palemek w Niedzielę Palmową. Czas tak zwanej pandemii to wyraźnie ujawnił. Katolicy nie za bardzo byli zafascynowani, czy będą brać udział w mszy świętej rezurekcyjnej, ale martwili się, czy poświęcą koszyczki z jajkami na stół wielkanocny. To był dylemat i podstawowe źródło ich niepokoju. Kiedyś dziennikarz zapytał byłą pierwszą damę Jolantę Kwaśniewską, która określała się także mianem katoliczki, czy i jak praktykuje swoją wiarę. Odpowiedziała, że „naturalnie, tak”, na przykład zawsze pamięta, gdy wyjeżdżają do jednej ze swoich rezydencji na czas świąt wielkanocnych, o tym, aby zawiązać do pobliskiego kościoła, w sobotę przed Wielkanocą, koszyczek do poświęcenia.

Zmartwychwstała cielesność

Niewiele dziś osób skupia się na istocie tej największej uroczystości, jaką mamy w ciągu roku liturgicznego. Dominuje, jak wspomniałam, brak wiary w Zmartwychwstanie lub traktowanie go tylko w aspekcie duchowym, co tak naprawdę oznacza odrzucenie zmartwychwstania w sensie cielesnym. To też, niestety, jest bolączką praktykujących katolików i nawet, jak wspomniałam, „wierzących inaczej” teologów. Mamy więc do czynienia de facto

z „odcieleśnieniem” wiary, która prowadzi do jej „spirytualizacji”, do wyłącznie duchowego jej przesłania. A przecież spirytualizacja chrześcijaństwa jest prostą drogą do jego zagłady, jak pisze we wspomnianej książce Vittorio Messori. Chrześcijaństwo pozostaje opakowaniem z pustką w środku. I czyż nie jest tak, że dziś liczy się już tylko owo „przesłanie”, które redukuje się do przesłania moralnego, skupiającego się na duchu swoich czasów? Dziś na przykład jest to pokój, tolerancja, demokracja, dialog, łagodność wobec grzechu, nawoływanie do wzajemnego i gremialnego kochania jedni drugich, szacunek wobec środowiska naturalnego, w którym większą pozycję, niestety, ma zwierzę niż człowiek, dbania o planetę. To jest to aktualne przesłanie, głoszone już nawet w samym Kościele. Tylko że to nie jest istota naszej wiary! Natomiast Chrystus Zmartwychwstały jest jakby mniej popularny i niemający wyraźnego związku z kondycją człowieka, jego naturą i jego życiem, także tym cielesnym. Bo Zmartwychwstanie powinno kierować naszą uwagę także na cielesność, która jest integralnym elementem bycia człowiekiem. A trzeba nam przypomnieć sobie, że Zmartwychwstanie nie było tylko fenomenem myślowym, życzeniowym, legendarnym. W ewangelicznych opowiadaniach Zmartwychwstały Jezus, choć przechodził przez drzwi, mury, to zawsze prosi apostołów o coś do jedzenia i przy nich się posila, proponuje, aby Tomasz dotknął go, aby włożył rękę do Jego rany. Człowiek nie może dotknąć czegoś, co

nie jest materią. Czyż zatem Jezus nie mówi nam, że również ciało, również materia wyszła z grobu, a nie tylko duch? Czy Jezus nie pokazuje, że i ciało przeznaczone jest do życia wiecznego? I dlatego w swej godności będzie nazwane świątynią Ducha Świętego, z czego płynie imperatyw, aby o nie dbać, nie poddając go destrukcji czy autodestrukcji. Syn Boży poprzez Wcielenie włączył w cudowny sposób świat materialny w proces zbawczy. W Zmartwychwstaniu ciało Jezusa zostało przebóstwione. Na tej podstawie można wnosić, że świat materialny będzie również uczestniczyć w finalnej odnowie. Ten fundament naszej wiary w postaci sekwencji „męka – śmierć – Zmartwychwstanie – Wniebowstąpienie”, ta dobra nowina o tym, że „ostatni wróg śmierć” została pokonana, uświadamia nam, że Zmartwychwstanie Jezusa wyprzedza zmartwychwstanie, które czeka nas wszystkich. A Jezus jest jedynym i uniwersalnym pośrednikiem Zbawienia.

Homo Paschalis

W tej perspektywie konsekwencje rezurekcji Jezusa wydają się oczywiste. Każdy człowiek zmartwychwstanie, choć nie każdy znajdzie się w raju, i każdy człowiek staje się, można by powiedzieć, „homo Paschalis”, człowiekiem Paschalnym. Wraz z narodzeniem, męką, śmiercią i zmartwychwstaniem Chrystusa, który nas odkupił, człowiek zyskuje nowy aspekt swojego bytowania, człowieczeństwa i szansy na udział w życiu wiecznym.

Bez tej perspektywy, którą otworzył Zmartwychwstały Chrystus, dzieje człowieka i świata byłyby zamknięte w immanencji doczesności, w gruncie rzeczy byłyby niedokończone, nieodmknęte, a nawet bezsensowne. Bóg jednak posłał Swojego Syna, aby On – Pan Zmartwychwstały – przełamał zaporę między tym a tamtym światem i zbudował most umożliwiający przejście z rzeczywistości doczesnej do wieczności, w której odkupieni Jego ofiarą i krwią będziemy mogli cieszyć się oglądaniem Boga twarzą w twarz. **ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA**

Z okazji nadchodzących

Świąt Wielkanocnych

pragniemy złożyć naszym Inwestorom i Partnerom
najserdeczniejsze życzenia.

Życzymy Państwu przede wszystkim zdrowia,
pogody ducha i niegasnącego optymizmu.
Niechaj ten szczególny czas, niosący ze sobą symboliczną
obietnicę odnowy i odrodzenia, przyniesie każdemu z nas
spokój i wytchnienie od codziennych trosk,
dodając zarazem otuchy i sił do działania.

Niech te Święta dodadzą nam wszystkim energii
i zapału do dalszej pracy.

Wszelkiej pomyślności – zarówno w życiu zawodowym,
jak i osobistym!

**Zarząd i Pracownicy
Warminsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.**





JEŚLI ŚWIĘTA, TO KURCZAK I...

KAŻDY KONTYNET, KAŻDY KRAJ, KAŻDY REGION MA SVOJE ZWYCZAJE ZWIĄZANE Z WIELKANOCĄ. MIMO OGROMNYCH RÓŻNIC KULTUROWYCH CZY WARUNKÓW ŻYCIA CHRZEŚCIJAN NA CAŁYM ŚWIECIE ŁĄCZY WIARA W ZMARTWYCH-WSTANIE CHRYSZTUSA.

Wielu z nas święta – czy to Wielkanoc, czy też Boże Narodzenie – kojarzą się także ze stolami suto zastawionymi pysznymi potrawami. Kiedy myślimy – idą święta, często myślimy – trzeba przyrządzić coś ekstra. Są jednak takie miejsca na ziemi, gdzie święto jest wtedy, gdy „coś ekstra” jest nie tyle na stole, ile w ogóle dostępne do jedzenia...

Chrześcijanie obchodzą Święta Wielkanocne na różnych szerokościach geograficznych, na różnych kontynentach. Przekaz duchowy jest wszędzie taki sam, a jednak sposób świętowania – czasami diametralnie inny. Nie tylko z przyczyn kulturowych, ale

także z powodu zupełnie innych warunków życia. Małgorzata Frąckiewicz, mieszkanka Wipsowa, misjonarka działająca na rzecz budowy studni w Ugandzie w Afryce, jedną z Niedzieli Palmowych spędziła właśnie tam.

— DLA NAS, DLA CHRZEŚCIJAN, WIELKANOC TO PRZED WSZYSTKIM OBCHODZENIE PAMIĄTKI ZMARTWYCHWSTANIA SYNA BOŻEGO JEZUSA CHRYSZTUSA. GŁÓWNIĘ TĘ PRAWDĘ WIARY CELEBRUJEMY, A INNE RZECZY ZWIĄZANE ZE ŚWIĘTAMI – TRADYCYJNE, RODZINNE – SĄ DODATKIEM.

W misjach, w których byłam, wiara w Boga, celebrowanie świąt i mówienie o Chrystusie jest najważniejsze. Inne sprawy, jak posiłek, wspólny obiad, odbywa się w miarę możliwości z tego, co uda się tam zorganizować – podkreśla pani Małgorzata.

O Afryce rozmawiamy także z Tatianą Rosińską z Fundacji MisjAfryka, która blisko współpracuje z Honoratą Wąsowską prowadzącą misję w Ugandzie.

— Z opowieści Honoraty wynika, że w Ugandzie nie ma „szalu” związane z obchodzeniem świąt. Natomiast dość mocno jest akcentowana Niedziela Palmowa. Chrześcijanie z Ugandy, każdy własnoręcznie, przygotowują palmy z... liści palmowych. Kościoły są dekorowane, a podczas nabożeństwa śpiewają, tańczą, wielbiąc Boga. Jest bardzo radośnie,

bardzo kolorowo. Można powiedzieć, że Ugandyjczycy są bardziej otwarci, bardziej spontaniczni niż my, Polacy – opisuje.

— Muzyka, tańce... Każdy chce powiedzieć słowo, podzielić się swoją wiarą, swoim świadectwem – dodaje pani Małgorzata.

— Tak, to dla mieszkańców Afryki bardzo ważne. Oni się bardzo chętnie dzielą swoją wiarą, nawet jak te świadectwa z naszego punktu widzenia nie są „mocne”. Mam wrażenie, że my jednak w Polsce moglibyśmy się tego od nich uczyć. My czasem podchodzimy do nabożeństwa na zasadzie „im krócej, tym lepiej”. W Afryce, w miejscach, w których byłam, wręcz przeciwnie – tam nabożeństwo trwa nawet kilka godzin i jest to dla nich naturalne. Oni tego chcą, oni się tym cieszą. Cała niedziela się skupia wokół kościoła, wokół modlitwy, wspólnego spędzenia czasu, bo po prawdzie za bardzo nie mają alternatywy, nie mają za bardzo do czego wracać. W domu nie bardzo jest co robić... – wtóruje jej pani Tatiana.

Świętowanie w każdym zakątku świata jednak wiąże się z uroczystym posiłkiem. Co ciekawe, w Ugandzie, a przynajmniej w tych biedniejszych, prowincjonalnych regionach, w których działają nasze rozmówczynie, podczas świątecznego posiłku nie może zabraknąć... gazowanego – z podkreśleniem „gazowanego” – słodkiego napoju...

— Słodki napój gazowany jest dla nich wyznacznikiem świętowania – zgodnie podkreślają misjonarki. — Do tego gotowany ryż z kurczakiem. To właśnie mięso z kurczaka, nie wołowe, jest w Ugandzie rarytasem. Jest najdroższym mięsem, więc jest przyrządzane, o ile ktoś ma taką możliwość, właśnie przy wyjątkowych okazjach, jak Święta Wielkanocne. Większość z nich ma możliwość zjeść mięso właśnie tylko w święta.

— W misjach przyrządzanie posiłku zaczyna się już bladym świtem. Do pracy zabierają się kucharze, dziewczęta pomagają. Każdy przykłada się do organizacji posiłku. Podczas samego posiłku najpierw jedzą goście, i powinni



Biesiadowanie

zjeść wszystko, co zostanie podane, bo to jest mile widziane. W Afryce źle widziane jest zostawianie niedojedzonego posiłku.

Dlatego należy nakładać sobie tylko tyle, ile jesteśmy w stanie spożyć – wspomina pani Małgorzata.

Podczas naszej rozmowy często operujemy pojęciem „na stole”, unas zupełnie zrozumiałym i oczywistym. W Afryce to wygląda nieco inaczej.

REKLAMA



**RADOSNYCH
ŚWIĄT WIELKANOCNYCH!**

Smacznego jajka,
mokrego dyngusa
i spokojnych spotkań
w gronie najbliższych.

życzy
dr inż. Marcin KULASEK

Posel na Sejm
Sekretarz generalny Nowej Lewicy



Nabożeństwo



NAPÓJ GAZOWANY



Świąteczny posiłek

— Rozmawiając o posiłkach w Ugandzie, ciężko mówić, że jakaś potrawa „lądzuje na stole”. Oni zazwyczaj jedzą, po prostu siedząc na ziemi, trzymając talerze na kolanach, nie używają sztućców — podkreśla pani Tatiana.

— Domy, w których byłam, wyglądają tak, że jest to izba sypialna i izba, gdzie się robi codzienne

rzeczy, na przykład gotuje. Nie widziałam tam żadnego salonu ze stołem i krzesłami. Stoły takie pojawiają się tylko podczas większych imprez organizowanych przez kościół bądź szkołę, kiedy trzeba ugościć gości — opisuje pani Małgorzata.

Jest też coś, co wyróżnia afrykańskie świętowanie od tego naszego, euro-

pejskiego. W święta wieczorem w wioskach rozbrzmiewa muzyka.

— Ugandyjczycy nie tylko w święta mają w zwyczaju śpiewać przed domami. Bardzo lubią muzykę, sami śpiewają, lubią słuchać. Oni generalnie czas spędzają ze sobą. Potrafią godzinami wspólnie stać, siedzieć, rozmawiać. Wychodzą z domów i rozmawiają godzinami, nie wiem o czym, ale rozmawiają... — śmieje się pani Małgorzata.

— Tu też można zauważyć taką różnicę pojęć. Dla nich „życie domowe” nie toczy się w domu, bo w domu za bardzo nie ma nic ciekawego. Dlatego jak tylko pogoda pozwala, jak nie pada deszcz, wychodzą na zewnątrz — zauważa pani Tatiana.

Z opisu misjonarek wyłania się obraz Afryki zupełnie odmienny od tego, co

widzimy na co dzień w Polsce, na Warmii i Mazurach. Inne podejście do świętowania, do posiłków, inne zwyczaje, inne tradycje, przede wszystkim — inne warunki życia. Ale wśród chrześcijan wiara w zmartwychwstanie Chrystusa — ta sama...

— W każdej chrześcijańskiej społeczności, jeżeli wierzymy w Chrystusa, w to, że zmartwychwstał — nieważne, jakie mamy kulturowe naleciałości — kiedy zbliżamy się do tej kwintesencji, do tej prawdy wiary, stawiamy Chrystusa na początku, to jesteśmy w stanie spotkać tego samego Boga. To jest niesamowite! — podkreśla pani Małgorzata.

ŁUKASZ RAZOWSKI

l.razowski@gazetaolsztynska.pl



Świąteczny posiłek



Nabożeństwo w szkole dla dziewcząt

Fundacja Misja Afryka wspiera działania polskiej misji w Ugandzie. Dzięki ofiarności Polaków może realnie zmieniać życie potrzebujących. Finansuje edukację dzieci

i młodzieży, zaspokaja podstawowe potrzeby ubogich, buduje szkoły, domy, wspiera sierocińce...

Zapraszamy na stronę
www.uganda.info.pl

REKLAMA

OLSZTYN OGRÓD Z NATURY

Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH
ŻYCZYMY PAŃSTWU,
BY TEN WYJĄTKOWY CZAS
NAPEŁNIŁ NASZE SERCA OTUCHĄ I NADZIEJĄ
ORAZ POZWOLIŁ PRZETRWAĆ NAWET NAJWIĘKSZE TRUDNOŚCI.

SIADAJĄC W WIELKANOCNĄ NIEDZIELĘ
DO UROCZYSTEGO ŚNIADANIA PAMIĘTAJMY,
ŻE ZACZAŁ SIĘ CZAS RADOŚCI.

NIECH TA RADOŚĆ TOWARZYSZY NAM KAŻDEGO DNIA,
A KAŻDY DZIEŃ NIECH PRZYNOSI WYŁĄCZNIE
POZYTYWNE DOZNANIA I EMOCJE.

WESOŁEGO ALLELUJA!

Robert Szewczyk
Przewodniczący Rady Miasta Olsztyna

Piotr Gajmowski
Prezydent Olsztyna



*Niech nadchodzące Święta Wielkanocne
będą czasem prawdziwej radości dzielonej z bliskimi,
serdecznych rozmów i odpoczynku od codzienności.
Życzymy, by wiosenny nastrój wypełnił serca
i dodał energii do dalszego działania.*

Joanna Michalska-Reda
Wicestarosta Olsztyński

Jerzy Laskowski
Przewodniczący Rady Powiatu
w Olsztynie

Andrzej Abako
Starosta Olsztyński



LEGENDA KLENCZONA WCIĄŻ ŻYWA

PAMIĘTAJĄ O NIM NIE TYLKO MIESZKAŃCY SZCZYTNA. CHOĆ POCHODZĄCY Z TEGO MIASTA KRZYSZTOF KLENCZON NIE ŻYJE JUŻ OD 42 LAT (ZMARŁ 7 KWIETNIA 1981 ROKU), TO PAMIĘĆ O ARTYŚCIE JEST WCIĄŻ ŻYWA, A JEGO PIOSENKI SŁYCHAĆ PODCZAS KONCERTÓW I RÓŻNYCH WYDARZEŃ KULTURALNYCH.



JOANNA
KARZYŃSKA
j.karzyńska@
gazetaolsztynska.pl

Krzysztof Klenczon urodził się 14 stycznia 1942 roku w Pułtusku. Jego ojciec podczas wojny był należał do AK. W 1945 r. późną wiosną przybył do Szczytnej, a wkrótce za nim reszta rodziny. Po wojnie działał w WiN. W 1946 roku został zatrzymany przez UB. Udało mu się zbiec i przez 10 lat (do 1956 roku) ukrywał się w okolicach Czaplinka w woj. szczecińskim pod zmienionym nazwiskiem. Gdy pytano o niego, rodzina łącznie z małym Krzysiem mówiła, że nie żyje. Swoje pierwsze spotkanie z ojcem Krzysztof wspominał tak: „Późnym wieczorem, w drzwiach stanął nieogolony mężczyzna, w długim zniszczonym płaszczu...”.

Artysta mieszkał w Szczytnej przy ulicy 3 Maja. W roku 1959 zdał maturę w miejscowym Liceum Ogólnokształcącym i wyruszył na muzyczne estrady.

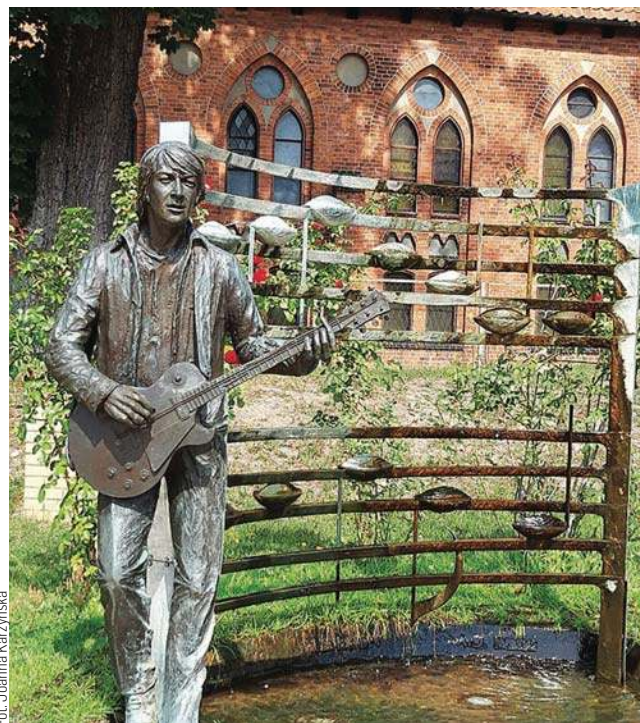
W latach 60. i 70. Klenczon należał do najbardziej popularnych polskich piosenkarzy. Sam artysta mówił o tym okresie: „To był najpiękniejszy okres w moim życiu. Były to wprawdzie ciężkie czasy, bo była ciężka praca, ale chyba ten okres najlepiej wspominam”.

Siostra Hanna tak wspomina brata: „Był rodzinny, bardzo rodzinny. Zawsze! I wtedy, gdy dosięgła nas bieda, gdy ojciec się ukrywał, a mama miała kłopoty z pracą, Krzysztof musiał się opiekować mamą i mną. I później, kiedy był znany, może nawet i sławny, to nigdy o nas nie zapomniał. Na każde Święta Bożego Narodzenia przyjeżdżał do Szczytnej albo my jeździliśmy do niego, do Oliwy. Święta były zawsze bardzo rodzinne i zawsze mama była bardzo ważna”.

W mazurskie strony chętnie wracał w swoich piosenkach. Mazury były dla niego bardzo ważne... Często o nich mówił, wspominał i zawsze chciał tu wracać. O żeglowaniu i pięknie mazurskich jezior mówiła jego piosenka „Wróćmy na jeziora”.

Był liderem Czerwonych Gitar i Trzech Koron, twórcą wielu nieprzemijających przebojów. Skomponował wiele przebojów Czerwonych Gitar, wśród nich m.in.: „Taka jak ty”, „Historia jednej znajomości”, „Nikt na świecie nie wie”, „Biały krzyż”, „Wróćmy na jeziora”, „Kwiaty we włosach” czy „Powiedz, stary, gdzieś ty był”.

25 grudnia 1967 roku w katedrze Oliwskiej odbył się ślub Krzysztofa z Alicją. W 1973 roku na stałe wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Miał dwie córki — Karolinę i Jackie.



Pomnik Krzysztofa Klenczona



Ojciec i syn



Krzysztof Klenczon z mamą (rok 1943)

Krzysztof Klenczon zmarł 7 kwietnia 1981 roku w szpitalu św. Józefa w Chicago w wyniku obrażeń odniesionych w wypadku samochodowym. Prochy artysty przewieziono z USA do Polski i w dniu jego

imienin — 25 lipca 1981 roku złożono na cmentarzu komunalnym w Szczytnej.

W Szczytnej jest wiele miejsc, które upamiętniają artystę, a jego grób jest często odwiedzany przez fanów. Przy domu kultury stoi jego pomnik, w centrum miasta jest park, a także aleja jego imienia, w miejscowym muzeum można zobaczyć fotografie i płyty artysty. Na promenadzie jest także jego pomnik.

Z okazji 40. rocznicy jego śmierci w Szczytnej obchodzono Rok Krzysztofa Klenczona. Miasto Szczytne zakupiło żagle do Omegi z wizerunkiem Krzysztofa Klenczona, który bardzo lubił pływać właśnie na Omegach. W mieście odbyły się też koncerty i wystawy poświęcone artyście. We wrześniu 2021 roku odbył się III Miejski Plenar Malarski pt. „Śladami Krzysztofa Klenczona”, na którym powstały obrazy inspirowane jego muzyką. Ulica Spacerowa została ulicą Krzysztofa Klenczona.

Janina Suchodolska od urodzenia mieszka w Szczytnej, miała siostrę i dwóch braci. Najstarszy (starszy od niej o 12 lat) był kolegą Krzysztofa Klenczona. Pani Janina pamięta, że przychodzili odebrać ją z przedszkola.

— Pamiętam, że kiedyś Krzysiek Klenczon wziął mnie „na barana” i kiedy tak szliśmy, powiedziałam, że jak będę duża, to się z nim ożenię — opowiada z uśmiechem. — A on mi na to, że jak ja dorosnę, to on już będzie stary. Obraziłam się wtedy na niego i powiedziałam, że w takim razie jak już będę duża, to urodzę dziecko i dam mu na imię Krzys. Wtedy się ze mnie śmiali, ale swojemu synowi naprawdę dałam na imię Krzysztof. Wielka szkoda, że życie Krzysztofa zakończyło się tak szybko... Odwiedzam jego grób, wspominam i słucham jego piosenek.

Zanim Krzysztof Klenczon trafił do zespołów Czerwone Gitary czy Trzy Korony, pracował w Szczytnej jako inwentaryzator w spółdzielni Zjednoczenie. Jego akta osobowe trafiły do Muzeum Mazurskiego w Szczytnej. Przekazała je pracująca od ponad 40 lat w „Społem” Grażyna Saj-Kłoczek.

— Wśród akt osobowych, oprócz życiorysu, był kwestionariusz osobowy, w którym Klenczon deklaruje, że zna język rosyjski i angielski oraz że jest w wieku przedpoborowym. W rubryce stan majątkowy napisał, że posiada „wytwórnię wód gazowanych”. Jest także arkusz egzaminacyjny i angaż. 18-letni wówczas Klenczon został zatrudniony na stanowisku młodszego inwentaryzatora, potem awansował na inwentaryzatora. W aktach znajdowało się jego podanie o zwolnienie, które przedłożył po 2,5

miesiącach od momentu zatrudnienia. Chęć zwolnienia się z pracy umotywował tym, że zamierza wstąpić na uczelnię w Gdańsku 1 lipca 1960 r. i czekać na egzaminy wstępne — opowiada pani Grażyna.

„ŻURAWI KLANGOR”
Dnia siódmego kwietnia,
Roku Szczycieńskiego,
Nad miastem się rozniósł
żurawi zły klangor,
Który w swoim głosie
przyniósł zwiastun złego,
Taki co oddaje hołdy
zmarłym bardom...

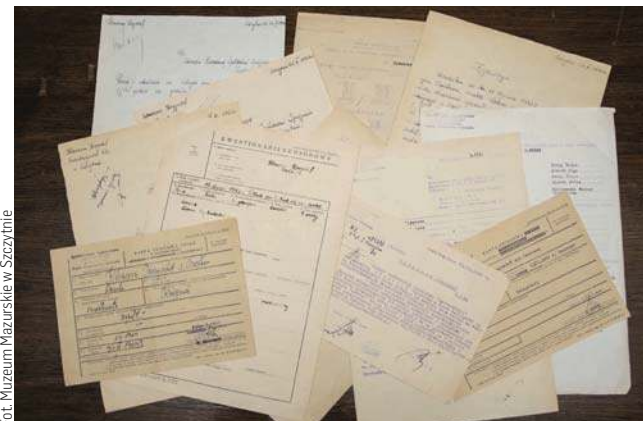
Że odszedłeś Krzysztofe,
nasz Wielki bożyszcze,
I już nie dopłyniesz do tafli jeziora,
Gdzie żaglem kreśliłeś
utwory prześliczne,
By nutki nam śpiewać
z ogniskiem wieczora.

Już nie wrócisz z nami, na samotny brzeg,
Gdzie jest las i woda,
i przyjaciół dłoń,
Gdyż noc śpi w szuwarach,
ucichł masztów śpiew,
I gdzie fale czernią szmaragdową toń.

Bo właśnie zacząłeś rejs do innych rzek,
Gdzie wieczność Cię czeka
z gitarą u boku,
Nie przełączysz lajby, już na wsteczny bieg,
Bo z nieba na ziemię, nie ma już powrotu.

Powrócisz Ty do nas, już tylko w piosence,
I refrenem spytasz,
„Gdzieś Ty, stary, był”,
Nam się do okłasków znowu złożą ręce,
Gdyż na teledramie będziesz dla nas żył.

W 42-rocznicę śmierci wiersz ten napisał Zenon Kozłowski z Ostrołęki



Dokumenty Krzysztofa Klenczona z jego pracy w spółdzielni Zjednoczenie w Szczytnej

tv

dodatek

TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Barwy szczęścia

piątek

TVP219:30

7 – 13 kwietnia 2023

Poniedziałek

20:10Robin Hood. Początek

TVP2

film przygodowy, Hongkong, Francja, USA, Węgry, 2018

Lord Robin z Loxley ostatnie cztery lata spędził poza Anglią. Teraz powraca do domu z kolejnej wyprawy krzyżowej przeciwko Saracenom. Dawny przyjaciel, Tuck, przekazuje mu niepo-myślnie wieści. Okazuje się, że został oficjalnie uznany za zmarłego, a jego ukochana Marion – pewna, że narzeczony zginął podczas krucjaty – wyszła za mąż za kogoś innego. Oprócz tego złupiono jego rodzinny zamek, a ziemię przejęto. Odpowiedzialnym za to człowiekiem jest skorumpowany szeryf z Nottingham. Robin nie zamierza godzić się z tak jawną niesprawiedliwością.

Piątek

23:15Siódmy syn

TVN

film fantasy, Kanada, Wielka Brytania, USA, Chiny, 2014

Przed laty Mistrz Gregory stoczył pojedynek na śmierć i życie z okrutną Mateczką Malkin. Wojownikowi udało się zażegnać zagrożenie. Z czasem jednak wyszło na jaw, że popełnił on błąd, okazawszy litość pokonanej królowej wiedźm. Żądna zemsty istota powraca potężniejsza i jeszcze bardziej niebezpieczna. Ponownie może jej się przeciwstawić bohater z odpowiedni, czyli siódmy syn siódmego syna. Tylko on dysponuje bowiem nadludzką siłą mogącą uratować świat przed zagrożeniem ze strony mrocznych sił.

Wtorek

22:10Prometeusz

POLSAT

HORROR SF, Wielka Brytania, USA, 2012

Rok 2089. Dwoje archeologów, Elizabeth Shaw i Charlie Holloway, odkrywa w Szkoci piktogramy wykonane ponad 35000 lat wcześniej. Ilustrują one układ gwiazd, zbliżony do tych, które stworzyli przedstawiciele poznanych dotąd starożytnych cywilizacji. Naukowcy uznają, że ludzkość została zapoczątkowana przez pozaziemską inteligencję, którą nazywają Inżynierami. Kilka lat później miliarder Peter Weyland sponsoruje ekspedycję naukową na odległy księżyc LV-223. Na pokładzie statku Prometeusz są między innymi: Shaw i Holloway, kapitan statku.

Sobota

22:10Diabeł ubiera się u Prady

POLSAT

komediodramat, USA, 2006

Andrea Sachs kończy z wyróżnieniem studia dziennikarskie i zaczyna poszukiwania pracy. Trafia na rozmowę kwalifikacyjną do magazynu „Runway” prowadzonego przez wpływową kobietę świata mody, Mirandę Priestly. Ma szczęście, bo redaktor naczelna właśnie potrzebuje dodatkowej asystentki. Dziewczyna naiwnie sądzi, że w pracy najważniejsze są kompetencje. Jest jednak w błędzie. By utrzymać posadę, Andrea musi spełniać dziwaczne zachcianki szefowej, przejść na dietę i zmienić swój styl ubierania.

Środa

23:35Na skrzydłach miłości

TVP2

film obyczajowy, Kanada, USA, 2020

Projektantka wnętrz, Lily Summers (Morgan Kohan), po latach postanawia wrócić w swoje rodzinne strony. W nadmorskim miasteczku ma pomóc swojej ciotce Maggie (Brenda Matthews) w prowadzeniu pensjonatu. W życiu kobiety nagle zjawia się przystojny i czarujący Marcus (Marcus Rosner), który zajmuje się przewożeniem psów ratunkowych. Wkrótce nawiązuje się między nimi przyjaźń, która z czasem przeradza się w prawdziwe uczucie. Zakochana Lily dochodzi do wniosku, że życie w wielkim mieście i kariera zawodowa nie są dla niej tak ważne, jak myślała.

Niedziela

20:20Prorok

TVP1

dramat biograficzny, Polska, 2022

Rok 1956. Na skutek odwilży październikowej Stefan Wyszyński wraca z internowania. Pierwszy sekretarz KC PZPR Władysław Gomułka przystępuje z nim do rozmów. Prymas walczy o więcej praw dla Kościoła i narodu. Pozorne porozumienie z władzą zmienia się w cichą wojnę i w kolejnych latach zasadniczo wpływa na losy Polski. Na tle ważnych dla jej historii wydarzeń podejmowane są kluczowe dla katolicyzmu w kraju decyzje. Nieugięty prymas nie boi się rozmawiać z dążącymi do zniszczenia Kościoła komunistami.

Czwartek

22:40American Pie II

TVN

komedia, USA, 2001

Grupa przyjaciół ze szkoły średniej spotyka się po pierwszym roku college'u. Jak za dawnych lat postanawiają spędzić razem wakacje. Jim, Kevin, Oz, Paul i Steve wynajmują dom nad jeziorem Michigan. Liczą, że przeżyją tam wiele przygód, głównie tych związanych z miłosnymi podbojami. Przyjaciele nie unikają jednak wpadek i zaliczają na polu damsko-męskich relacji coraz to nowe upokorzenia. Stęskniony za Heather Oz proponuje jej seks przez telefon, co jednak okazuje się trudne w realizacji. Jim myli lubrykant z klejem, przez co nabawia się poważnego urazu.

piątek				7 kwietnia											
TVP 1		TVP 2		TVN		POLSAT		TVP Kultura		TV Puls		TVN 7		TV 4	
05:10 Dziedzictwo - serial		04:55 Na sygnale - serial fabularny		05:50 Uwaga! - program interwencyjny		06:00 Nowy dzień z Polsat News		07:00 Muzyczne poranki		06:00 Kobra - oddział specjalny		05:00 Szkoła - program obyczajowy		08:00 Nasz Nowy Dom	
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy		05:30 M jak miłość - serial		06:05 Ukryta prawda - serial obyczajowy		08:40 Małanowski i Partnerzy - serial obyczajowy prod. Polska		07:35 Informacje kulturalne		08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		06:55 Szpital - program obyczajowy		09:00 Pierwsza miłość	
07:00 Otrzyście już! - serial		06:20 Anna Dymna - spotkajmy się		07:00 Doradca smaku - program kulinarny		09:40 Sekrety rodziny		08:05 Co dalej? - program publicystyczny		09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy		10:50 Galileo 13:55 STOP	
07:30 Agape Blisko Ciebie		06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy		07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy		10:40 Dlaczego ja?		08:40 Mazurki nad Wisłą - cykl reportaży		10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		11:00 Idealna niania - program obyczajowy		16:00 Policjantki i Policjanci	
08:00 Wiadomości		07:30 Pytanie na śniadanie		08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn		11:40 Gliniarze		09:20 Jadzia - komedia, reż. Mirosław Krawicz, prod. Jadwiga Smosarska, Józef Orwid, Ziutek Kudła		11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy		11:45 Zagadki losu - program obyczajowy		17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej? 19:00 Policjantki i Policjanci	
08:25 Informacje kulturalne		10:30 Panorama		11:30 Kto to wie?		12:50 Wydarzenia		11:00 Sława i chwała - serial		13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		12:45 Szpital - program obyczajowy		20:00 Gwiazdy Kabaretu 21:00 Love Island. Wyspa miłości	
08:40 Ranczo - serial		10:40 Pytanie na śniadanie		12:05 Ukryta prawda		13:20 Interwencja		12:10 Requiem W. A. Mozarta - koncert		14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy		13:50 Sąd rodzinny - program sądowy		22:00 Pasja. Obrazowe dzieło sztuki prowokujące do poważnego myślenia i refleksji nad śmiercią Chrystusa osoby o różnych przekonaniach religijnych. Jest to film o wierze, nadziei, miłości i przebaczeniu - a więc o tym, czego bardzo potrzeba w dzisiejszych burzliwych czasach...	
09:45 Komisarz Alex - serial		11:15 Smaki świata - magazyn		13:10 Kto to wie?		16:15 Interwencja - magazyn prod. Polska		13:35 Informacje kulturalne		15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy		00:40 Gwiazdy Kabaretu 21:00	
10:40 Ojciec Mateusz - serial		11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy		15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy		16:30 Na ratunek 112		14:00 Genialny barbarzyńca		16:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy		15:50 Tajemnice miłości		22:00 Pasja. Obrazowe dzieło sztuki prowokujące do poważnego myślenia i refleksji nad śmiercią Chrystusa osoby o różnych przekonaniach religijnych. Jest to film o wierze, nadziei, miłości i przebaczeniu - a więc o tym, czego bardzo potrzeba w dzisiejszych burzliwych czasach...	
11:30 Bliski znajomy - reportaż		12:30 Koło fortuny - teleturniej		16:20 Kto to wie?		17:00 Gliniarze		14:55 Twój Vincent		17:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		16:50 Zagadki losu - program obyczajowy		00:45 Kryminalny 02:45 Interwencja 03:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Teleszkupy TV Okazje	
12:00 Wiadomości		13:15 Akacja 38 - serial		16:55 Sekrety życia		18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy prod. Polska		16:40 Mistrzowie pedzła - Na tropach Madonny w Grocie - film dokumentalny		18:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		17:55 Ten moment - program obyczajowy			
12:10 Agrobiznes		14:05 Va Banque - teleturniej		17:55 Ukryta prawda		18:50 Wydarzenia		17:45 Res Polonia		19:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		18:25 Matki, córki, przyjaciółki - program lifestyleowy			
12:35 Agropogoda - magazyn		14:35 Na sygnale - serial fabularny		19:00 Fakty		19:25 Gość Wydarzeń		18:20 15. Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena. K. Penderecki - Pasja wg św. Łukasza		20:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy			
12:40 Magazyn Rolniczy		15:05 Powrót na wyspę - serial		19:50 Uwaga! - program interwencyjny prod. Polska						21:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial		20:00 True Love			
13:00 Natura w Jedyne - Sroki czarno - białe, ale nie tylko		15:50 Przepis dnia								SERIAL FABULARNY		FILM OBYCZAJOWY			
14:00 Wspaniałe stulecie		16:00 Nabożeństwo wielkopiątkowe w Orzeszu								18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		11:00 Joe Black - film obyczajowy, USA, 1998, reż. Martin Brest, wyk. Brad Pitt, Anthony Hopkins, Claire Forlani, Jake Weber, Marcia Gay Harden, Jeffrey Tambor		11:25 Głos Polski 11:35 Via Dolorosa 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacja dnia 12:20 „Krzyż Święty, nade wszystko!” Historia krzyża św. Jana Pawła II 13:10 Święty na każdy dzień 13:15 Tajemnice Grobu Bożego	
15:00 Wiadomości		17:15 Zakazany owoc								19:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		Smierć pod pseudonimem Joe Black zjawia się po Williama. Nieoczekiwanie zakochuje się w jego córce.		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
15:20 Alarm! - magazyn		18:20 Va Banque - teleturniej								20:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		00:45 Lady Bird - film komedia, USA, 2017, reż. Greta Gerwig, wyk. Saoirse Ronan, Laurie Metcalf, Tracy Letts, Lucas Hedges, Timothee Chalamet			
15:55 „W Nim nadzieja”										21:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		02:45 True Love			
17:00 Telexpress										22:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		03:45 Druga strona medalu - talk show			
17:30 Triduum Paschalne 2023 - Wielki Piątek										22:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny					
19:30 Wiadomości										23:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny					
MAGAZYN		SERIAL OBYCZAJOWY		FILM PRZYGODOWY		MELODRAMAT		DRAMAT		SERIAL FABULARNY		FILM OBYCZAJOWY		TV Trwam	
20:15 Alarm! - magazyn		18:45 Akacja 38 - serial obyczajowy		20:00 Harry Potter i Książka Półkrwi - film przygodowy, Wielka Brytania, USA, 2009, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Michael Gambon, Helena Bonham Carter, Jim Broadbent		20:00 Pasja - Oparty na czterech Ewangeliach film to niemal dokumentalna rejestracja 12 ostatnich godzin z życia Jezusa z Nazaretu. Chronologicznie prowadzoną narrację przeplatają sceny retrospektywne z dzieciństwa i młodości Chrystusa.		20:00 Wieczór kinomana - Dom dusz - dramat, prod. Portugalia, Niemcy, Dania, USA, 1993, reż. Bille August, prod. Jeremy Irons, Meryl Streep, Glenn Close, Winona Ryder, Antonio Banderas		18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny		11:00 Joe Black - film obyczajowy, USA, 1998, reż. Martin Brest, wyk. Brad Pitt, Anthony Hopkins, Claire Forlani, Jake Weber, Marcia Gay Harden, Jeffrey Tambor		11:25 Głos Polski 11:35 Via Dolorosa 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacja dnia 12:20 „Krzyż Święty, nade wszystko!” Historia krzyża św. Jana Pawła II 13:10 Święty na każdy dzień 13:15 Tajemnice Grobu Bożego	
20:35 „W Nim nadzieja” - koncert pasyjny z Klasztoru na Św. Krzyżu		19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy		23:15 Siódmy syn - film przygodowy, Chiny, Kanada, USA, Wielka Brytania, 2014, reż. Sergej Bodrov, wyk. Jeff Bridges, Ben Barnes, Julianne Moore		22:50 Włazien w labirynt: Próby ognia - Thomas był pewien, że ucieczka z labiryntu będzie oznaczała wolność dla niego i pozostałych Streferów, okazuje się jednak, że tajemnicza organizacja nie zakończyła swych koszmarnych eksperymentów.		22:40 Informacje kulturalne		19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		Smierć pod pseudonimem Joe Black zjawia się po Williama. Nieoczekiwanie zakochuje się w jego córce.		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
20:55 Uroczysta Droga Krzyżowa z udziałem papieża Franciszka		20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy		01:20 Kroniki Ridicka - film S-F, USA, 2004, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Colm Feore		03:55 Bates Motel - serial		23:05 Eureka biblioteka! - cykl reportaży		20:00 Ostatni skaut		02:45 True Love		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
22:35 Cristiada - dramat historyczny, prod. Meksyk, 2012, reż. Dean Wright		20:50 Młoda Wiktoria - film kostiumowy, prod. USA, 2009, reż. Jean - Marc Vale, prod. Emily Blunt		01:20 Kroniki Ridicka - film S-F, USA, 2004, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Colm Feore		04:55 Uwaga! - program interwencyjny		23:05 Eureka biblioteka! - cykl reportaży		22:05 Rambo: Pierwsza krew		03:30 Z archiwum policji - serial dokumentalny		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
01:10 Znachor - dramat, reż. Jerzy Hoffman, prod. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Tomasz Stockinger, Bernard Ładysz		22:50 Festiwal Psalmów Dawidowych. Honorując sprawiedliwych i ocalonych, reż. Cyprian Ziąbski, Chloe O'Brian		01:20 Kroniki Ridicka - film S-F, USA, 2004, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Colm Feore				23:30 Ursula von Rydingsvard: artystka niezależna - film dokumentalny, prod. USA, 2019, reż. Daniel Traub		00:00 Uciec przed przeszłością		04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
03:30 Dobry Łotr - film fabularny, prod. USA, 2020, reż. Lucas Miles, prod. Kevin Sorbo, James Russo, Jay Giannone		00:10 Książka miłości - film fabularny		01:20 Kroniki Ridicka - film S-F, USA, 2004, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Colm Feore				00:40 Czwartkowy klub filmowy - Moja ulubiona pora roku - dramat		02:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy		04:00 Menu na miarę - program kulinarny		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
05:05 Zakończenie		02:10 Przyjacieli domu - film fabularny		01:20 Kroniki Ridicka - film S-F, USA, 2004, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Colm Feore				02:55 Teraz animacje! - Baśnie z piasku - serial		02:55 Menu na miarę - program kulinarny		04:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
		04:25 Na sygnale - serial fabularny		03:55 Bates Motel - serial				03:30 Kino nocne - Moja krew		03:00 Dyżur - serial		05:00 Dyżur - serial		14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
				04:55 Uwaga! - program interwencyjny										14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana Boga 21:15 Nabożeństwo Drogi Krzyżowej	
														14:00 Ostatnia droga Jezusa Chrystusa 14:30 Zrozumieć Antycypilację 14:55 Słowo życia 15:00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w Wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacja dnia 16:10 Siódmy Sakrament 16:40 Prosto o gospodarce 17:00 Liturgia Wielkiego piątku 19:45 Muzyczne chwile 19:55 Poczet Wielkich Polaków 20:00 Informacja dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Kurier Pana	

TVP 1
05:35 Hotel pod żyrafą i nosorożcem - serial
06:20 Balans bieli - magazyn
07:00 Otrzyście już tzy - rekolekcje wielkopostne - Wielka Sobota
07:40 Rok w ogrodzie
08:05 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
08:20 Wojsko - polskie.pl - reportaż
08:45 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych
09:15 Fascynujący świat - Bazylika Grobu Świętego - film dokumentalny, prod. Izrael, 2020, reż. Anat Tel
10:20 Znachor - dramat, reż. Jerzy Hoffman, prod. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Tomasz Stockinger, Bernard Ładysz, Bożena Dykiel, Artur Barciś, Andrzej Kopczyński, Piotr Fronczewski, Piotr Grabowski, Jerzy Trela



WESTERN
12:40 Gwiazdy w południe - Taggart - western
14:10 Z pamięci - felieton
14:25 Okrasa łamie przepisy
14:55 Korona królów. Jagiel-lonowie - telenowela
16:20 Korona królów. Jagiel-lonowie. Taka historia
17:00 Teleexpress
17:30 „W Nim nadzieja”
18:40 Ojciec Mateusz - serial
19:30 Wiadomości
20:00 Słowo Prymasa Polski Arcybiskupa Wojciecha Polaka na Wielkanoc
20:05 Triduum Paschalne 2023 - Wielka Sobota
22:20 Zieja - film biograficzny
00:25 Droga życia - dramat
02:40 Trędowata - melodramat
04:20 Z pamięci - felieton
04:25 Zakończenie

TVP 2
05:20 Dla niesłyszanych - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
07:00 Dla niesłyszanych - M jak miłość - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:35 Rodzinny ekspres - magazyn
12:10 Mój przyjaciel orzeł - dramat, prod. Austria
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opolo 2023 - widowisko muzyczne
16:20 Miłość bez przymiarki - komedia, prod. Kanada, USA, 2019
17:45 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:15 Va Banque - teleturniej
18:45 Postaw na milion - teleturniej
19:35 Reportaż kulturalny
20:00 The Voice Kids - widowisko muzyczne



FILM OBYCZAJOWY
22:25 Grace księżna Monako - film obyczajowy, prod. Szwajcaria, Włochy, Belgia, Francja, USA, 2014, reż. Olivier Dahan, prod. Nicole Kidman, Tim Roth, Frank Langella, Paz Vega
00:20 Tylko dla odważnych - film akcji, prod. USA, 2017, reż. Joseph Kosinski, prod. Josh Brolin, Miles Teller, Jeff Bridges
02:45 Księga miłości - film fabularny, prod. USA, 2016, reż. Bill Purple, prod. Jason Sudeikis, Jessica Biel, Maisie Williams, Mary Steenburgen
04:35 Magia wielkanocnych pisanek - film dokumentalny, prod. Austria, 2020, reż. Anita Lackenberger

TVN
05:55 Uwaga! - program interwencyjny
06:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:05 Ugotowani w parach
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Na Wspólnej - serial
13:35 MasterChef Junior
15:20 Maria Magdalena - film obyczajowy, USA, Wielka Brytania, Australia, 2018, reż. Garth Davis, wyk. Rooney Mara, Joaquin Phoenix, Chiwetel Ejiofor, Tahar Rahim, Ariane Labeled
17:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda pogoda
19:45 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 Azja Express



FILM OBYCZAJOWY
21:35 Boże Ciało - film obyczajowy, Polska, 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel, Tomasz Ziętek
23:55 Wilcze echa - film sensacyjny, Francja, 2019, reż. Antonin Baudry, wyk. François Civil, Omar Sy, Matthieu Kassovitz, Reda Kateb, Paula Beer
02:25 Nastolatki rządzą... kasą
03:25 Uwaga! - program interwencyjny
03:40 Kwatery Hitlera - program dokumentalny
04:45 Recepta na stary dom
05:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:55 Sam w domu - po raz trzeci
Bezpieczeństwo całego świata jest zagrożone po tym jak grupa między-narodowych szpiegów kradnie mikroprocesor zawierający dane rządu USA warty miliony dolarów.
10:10 Ewa gotuje
10:40 Ostatnie dni Jezusa - dokument
11:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej
12:40 Bogaty Dom - Biedny Dom
13:40 Polacy za granicą
14:40 Rolnicy. Podlasie
15:45 Wzięcie
17:45 Chłopaki do wzięcia
18:50 Wydarzenia
19:15 Prezydenci i Premierzy
20:00 Sługa Narodu
21:05 Rodzina na Maxa



FILM OBYCZAJOWY
22:10 Diabeł ubiera się u Prady - Andy Sachs, młoda dziewczyna z małego miasteczka, która niedawno ukończyła college, poszukuje w Nowym Jorku posady dziennikarki. Nieoczekiwanie zdobywa posadę asystentki u Mirandy Priestley, wpływowej redaktorki naczelnej miesięcznika, jednego z najbardziej prestiżowych pism zajmujących się modą.
00:45 Wzięcie labiryntu: Próby ognia
03:30 Świat według Kiepskich
04:45 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:00 Jesteś, który Jesteś - koncert
07:50 Wydarzenie aktualne
08:10 Tamte lata, tamte dni - magazyn
08:50 Galeria sztuki na ekranie - Wielkanoc w sztuce
09:50 Serialowa nostalgia - Wojna domowa - serial komediowy
11:35 Ecce Homo. Pieśni Pasyjne. Maria Po-mianowska Ensemble - koncert
12:20 Dzwonnik z Notre Dame - film kostiumowy, prod. Francja, 1956, reż. Jean Delannoy, prod. Gina Lollobrigida, Anthony Quinn, Jean Danet, Alain Cuny
14:30 Eureka biblioteka!
14:50 Scena muzyczna - Adam Strug i Monodia Polska
15:45 Przerwana podróż
16:25 Do dzieła - magazyn



DRAMAT
16:55 Ogniem i mieczem - dramat historyczny, reż. Jerzy Hoffman, prod. Michał Żebrowski, Izabella Scorupco, Aleksandr Domogarov
20:00 Bilet do kina - Jak zostać królem - komediodramat, prod. USA, Wielka Brytania, 2009
22:05 Informacje kulturalne
22:30 Scena muzyczna - Warsaw Harmony
23:30 Gentleman z rewolwerem - film fabularny
01:15 Wieczór kinomana - Dom dusz - dramat
03:50 Mulier fortis. Kobieta mężna - film
05:10 Tamte lata, tamte dni
05:35 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2

TV Puls
06:00 Reporterzy. Życia wzięte
07:00 Taki jest świat - program informacyjny
07:55 Seniora chatka dla 4-latka - To międzypokoleniowy projekt społeczny, w którym grupa osamotnionych seniorów i grupa czterolatków spędzi wspólnie kilka niezwykłych tygodni. Na widzów czekają wielkie emocje i wzruszenia
10:00 Kurierzy - serial fabularny
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial
20:00 Rambo 2 - John Rambo, w zamian za wyjście z więzienia, zgadza się na odszukanie amerykańskich jeńców wojennych przetrzymywanych na terenie Wietnamu.



FILM AKCJI
22:00 Niezniszczalni 2 - Gdy podczas akcji „Niezniszczalnych” ginie jeden z członków grupy, pozostali postanawiają wyrównać rachunki i ukarać winnego.
00:00 Zemsta Sokoła
02:00 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny
02:40 Taki jest świat - program informacyjny
03:20 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny
03:55 Menu na miarę - program kulinarny
04:35 Dyzur - serial dokumentalny
05:20 Menu na miarę - program kulinarny

TVN 7
05:05 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Wiza na miłość
07:00 Tom i Jerry Show - animacja animowany
07:30 Akademia policyjna V: Misja w Miami Beach - film komedia, USA, 1988, reż. Alan Myerson, wyk. Matt McCoy, Janet Jones, George Gaynes, G.W. Bailey, René Auberjonois, Bubba Smith
09:35 Matki, córki, przyjaciółki - program lifestyleowy
10:15 Jestem na tak - film komedia, USA, Australia, 2008, reż. Peyton Reed, wyk. Jim Carrey, Zoey De-schanel, Bradley Cooper, John Michael Higgins, Fionnula Flanagan, Terence Stamp
12:25 Ukryta prawda - program obyczajowy



FILM PRZYGODOWY
15:40 Mała stopa - film przygodowy, USA, 2018, reż. Karey Kirkpatrick, wyk. Channing Tatum, James Corden, Zendaya, Common, LeBron James, Danny DeVito
17:50 Maski - film komedia, USA, 1994, reż. Charles Russell, wyk. Jim Carrey, Cameron Diaz
20:00 Godzilla II: Król potworów - film przygodowy, USA, Japonia, 2019, reż. Michael Dougherty, wyk. Kyle Chandler, Vera Farmiga, Millie Bobby Brown
22:55 Zabójcza bron II - film sensacyjny, USA, 1989, reż. Richard Donner
01:15 Nagła śmierć - film sensacyjny

TV 4
06:00 Galileo 09:00 Flintstonowie. Flintstonowie i Rubble-owie to nowoczesne rodziny z epoki kamienia łupanego. Fred i Barney pracują w Slate and Company, gdzie wysadzają skały. 10:55 Smerfy: Legenda Smerfnej Doliny
11:15 Genetyczny ślad Jezusa
13:00 Maria, matka Jezusa - USA, 1999, reż. Connor Kevin, wyk. August Pernilla, Bale Christian, Kinnaman Melanie
Evangeliczna historia ukazana z perspektywy Maryi, ze znakomitym Christianem Balem w roli Jezusa.
15:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Sześć dni, siedem nocy
22:05 Braveheart - Waleczne Serce
01:55 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
03:55 Super-Ludzie
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy
TV Okazje

TV Trwam

12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:50 Siódmy Sakrament
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Matusia
14:25 Muzyczne chwile
14:30 Przegląd Tygodnika „Niedziela”
14:35 Natura Obiektywnie
15:00 Ziemia mojego Zbawiciela
15:25 Słowo życia
15:30 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 Historia PL
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:25 Święty na każdy dzień
17:30 Nowa Ewangelizacja
17:55 Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje
18:15 Pod Twoją Obronę
19:20 Muzyczne chwile
19:30 Wigilia Paschalna w Świętą Noc
22:00 Tajemnica Enigmy
22:40 Święty na każdy dzień
22:45 Sekrety mnichów
23:00 Odpowiedzialni za Kościół
23:20 Muzyczne chwile

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

niedziela

TVP 1
05:05 Sprawa dla reportera
06:00 Słownik polsko@polski - talk - show
06:25 Wojsko - polskie.pl
06:50 Słowo na niedzielę
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia
08:00 Tydzień
08:25 Okrasa łamie przepisy - Kuchnia polska. Placki z krzycy - magazyn
09:00 The Chosen - serial
09:55 Msza Święta Zmartwychwstania Pańskiego i błogosławieństwo Urbi et Orbi
12:30 Niezwykła noc - widowisko
13:10 BBC w Jedynce - Zielona Planeta
14:05 Z pamięci - felieton
14:15 Trędowata - melodramat
15:55 Rolnik szuka żony - reality show
17:00 Teleexpress



TELETURNIJ
17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
18:25 Ania - serial
19:30 Wiadomości
20:20 Prorok - dramat, reż. Michał Kondrat, prod. Sławomir Grzymkowski, Magdalena Zawadzka, Tomasz Sapryk
22:40 Ben Hur - dramat historyczny, prod. USA, 2016
00:50 Zieja - film biograficzny, reż. Robert Gliński, Robert Gliński, prod. Andrzej Seweryn, Zbigniew Zamachowski, Mateusz Włodawek
02:55 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
03:40 Z pamięci - felieton
03:45 Zakończenie

TVP 2
05:55 Nowe imperium - film fabularny
07:45 Słowo Prymasa Polski Arcybiskupa Wojciecha Polaka na Wielkanoc
08:00 Paddington 2
09:50 Vera Cruz - western, prod. USA, 1954, reż. Robert Aldrich, prod. Gary Cooper, Burt Lancaster, Denise Darcel, Cesar Romero, Sara Montiel
11:30 The Voice Kids - widowisko muzyczne
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opolo 2023 - widowisko muzyczne
16:15 Postaw na milion - teleturniej
17:15 Wielkanocny Koncert Dobrej Nadziei
18:00 Panorama
18:20 Paryż może poczekać - komedia obyczajowa



KOMEDIA
20:00 Uciekająca panna młoda - komedia romantyczna, prod. USA, 1999
22:10 Uczciwy złodziej - film fabularny
24:00 La La Land - musical, prod. USA, 2016
02:20 Robin Hood. Poczatek - film akcji, prod. USA, 2018, reż. Otto Bathurst, prod. Taron Egerton, Jamie Foxx, Ben Mendelsohn
04:25 Grace księżna Monako - film obyczajowy, prod. Szwajcaria, Włochy, Belgia, Francja, USA, 2014, reż. Olivier Dahan, prod. Nicole Kidman, Tim Roth, Frank Langella, Paz Vega
06:05 Zakończenie

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Wyluzuj, ScoobyDoo! - serial animowany
07:00 Jaś Fasola: Nacigiąca totalny katekizm - film komedia, Wielka Brytania, USA, 1997, reż. Mel Smith, wyk. Rowan Atkinson, Peter MacNicol, John Mills
08:55 Azja Express
10:40 Piotruś: Wypawa do Nibylandii - film przygodowy, Australia, USA, Wielka Brytania, 2015, reż. Joe Wright, wyk. Hugh Jackman, Levi Miller, Garrett Hedlund, Rooney Mara, Amanda Seyfried
13:00 Znów mam 17 lat - film komedia, USA, 2009, reż. Burr Steers, wyk. Zac Efron, Matthew Perry, Leslie Mann, Thomas Lennon, Allison Miller



FILM PRZYGODOWY
15:15 Godzilla II: Król potworów - film przygodowy, USA, Japonia, 2019, reż. Michael Dougherty, wyk. Kyle Chandler, Vera Farmiga, Millie BobbyBrown, Ken Watanabe, Zhang Ziyi, Bradley Whitford, Sally Hawkins, Charles Dance, David Strathairn
17:55 Ugotowani w parach
19:00 Fakty
19:45 Uwaga! - program interwencyjny
20:00 MasterChef Junior
21:35 Mój agent - serial, Polska
22:45 SkyscraperDrapacz chmur - film sensacyjny
00:50 Teoria wszystkiego - film obyczajowy
03:25 Kuchenne rewolucje - program kulinarny

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:40 Stuart Malutki - Stuart jest inteligentny, przemyśli, nosi ubranka szyte na miarę i nie ma nikogo na świecie. Jest małą myszką, którą adoptuje nowojorska rodzina państwa Malutkich. Ich syn George nie kryje swego rozczarowania, nie tak bowiem wyobrażał sobie nowego bratysłka.
09:35 Trolle 2
11:35 Piotruś Królik 2: Na gigantach
13:40 Ninja Warrior Polska
15:45 Shrek Trzeci
17:40 Nasz Nowy Dom
18:50 Wydarzenia
19:30 Państwo w Państwie
20:00 Kabaret na żywo. Nowy skłAD



FILM S-F
22:10 Ewan Wszchemogący - Carell gra młodego kongresmana Evana Bastera, którego życzenie, aby zmienić świat usłyszał przypadkiem... sam Pan Bóg. Kiedy Bóg objawia mu się i prosi o zbudowanie arki, Evan jest przekonany, że zawiował.
00:15 XXX - Cage występujący pod pseudonimem XXX jest zapalonym miłośnikiem sportów ekstremalnych. Intensywny wysiłek, ryzyko i kłopoty z wymiarem sprawiedliwości są dla niego codziennością.
03:05 Zjedź Alaskę
03:35 Świat według Kiepskich
04:45 Disco Gramy

TVP Kultura
07:00 Woła Nas Pan. Oration Wielkanocne Ernesta Brylla i Włodzimierza Korcza
08:00 Liturgia prawosławna z cerkwi św. Jerzego w Białymstoku
09:05 Książę i żebrak - film fabularny, prod. Wielka Brytania, USA, 1978, reż. Richard Fleisher, prod. Rex Harrison, David Hemmings
11:05 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
11:45 Potop Redivivus - film fabularny
14:55 Wędrowiec Polski
15:40 Serialowa nostalgia - Wojna domowa - serial
17:15 Niedziela z... Ewą Ziętek
18:05 Niedziela z... Ewą Ziętek
19:25 Smaki czasu z Karolem Okrasą



FILM OBYCZAJOWY
20:00 Pożegnanie z Afryką - film obyczajowy
22:50 Informacje kulturalne
23:15 Trzeci punkt widzenia - program publicystyczny
23:55 Szczawni - Źródło Baroque - festiwal 2021 - Bach/Oratoria
01:15 Jak zostać królem - komediodramat, prod. USA, Wielka Brytania, 2009, reż. Tom Hooper, prod. Colin Firth, Geoffrey Rush, Helena Carter
03:25 Teraz animacje! - Baśnie z piasku - serial
04:00 Woła Nas Pan. Oration Wielkanocne Ernesta Brylla i Włodzimierza Korcza , reż. Krzysztof Jaslar
05:15 Podróże z historią

TV Puls
06:45 Seniora chatka dla 4-latka
07:40 Syn Boży - Historia ukazująca losy Jezusa Chrystusa od narodzin po ukrzyżowanie i zmartwychwstanie.
10:30 Mia i biały lew - Dziesięcioletnia Mia przenosi się wraz z rodziną z Londynu do Afryki. Zaaklimatyzować się w nowym środowisku pomoże jej biały lewek.
12:30 Złote dziecko - Zajmujący się poszukiwaniami zaginionych dzieci Chandler zostaje namówiony przez tajemniczą Tybetankę na wyjątkowe zadanie. Ma odnaleźć chłopca, który jako jedyny może uratować świat przed zakusami potężnego demona.
14:25 Hot Shots!



FILM SENSACYJNY
16:10 Taxi 2 - Marsylska policja przygotowuje się do wizyty japońskiego ministra obrony. Kiedy polityk zostaje uprowadzony przez yakuze, stróżom prawa pomaga uzależniony od prędkości taksówkarz.
17:45 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra
20:00 Niezniszczalni 3
22:20 Wasabi: Hubert zawodowiec
00:20 Legionista
02:20 Dyzur - serial dokumentalny
03:00 Taki jest świat - program informacyjny
04:00 Szalone fabryki polskiej muzyki!
05:00 Rodzinny interes

TVN 7
05:05 Szkoła - program obyczajowy
06:05 Wiza na miłość
07:00 Tom i Jerry Show - animacja animowany
08:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
09:00 Pingwiny z Madagaskaru - film komedia, USA, 2014, reż. Eric Darnell, Simon J. Smith, wyk. Tom McGrathChris Miller, Christopher Knights
10:55 Akademia policyjna VI: Operacja Chaos - film komedia, USA, 1989, reż. Peter Bonerz, wyk. Bubba Smith, David Graf, Michael Winslow, Leslie Easterbrook, Marion Ramsey, George Gaynes
12:40 Karol. Człowiek, który został papieżem
16:50 Harry Potter i Książę Półkrwi - film przygodowy



FILM OBYCZAJOWY
20:00 Nietykali - film obyczajowy, Francja, 2011, reż. Olivier Nakache, Eric Toledano
22:25 Planeta singli II - film komedia, Polska, 2018, reż. Sam Akina, wyk. Maciej Stuhr, Agnieszka Włodocha, Danuta Stenka, Piotr Glowacki, Weronika Książkiewicz, Tomasz Karolak
00:50 Chłopaki też płaczą - film komedia, USA, 2008, reż. Nicholas Stoller, wyk. Jason Segel, Kristen Bell, Mila Kunis
03:10 Więzy krwi
04:15 Druga strona medalu - talk show

TV 4
06:00 Galileo 07:00 Księgi ukryte
09:00 Max 2 - bohater Białego Domu
10:45 Jaś Fasola radzi
11:00 Sześć dni, siedem nocy
13:05 Mission: Impossible - Rogue Nation. Po rozwiązaniu IMF, Ethan Hunt zostaje na lodzie, sam przeciw wysoko wyspecjalizowanej sieci agentów, Syndykatiowi, który jest zdeterminowany, by zaprowadzić na światło nowy porządek.
15:55 Pasażerowie
18:30 Król Artur
21:00 Love Island. Wypsa miłości
22:30 Wróg publiczny - USA, 1998, reż. Scott Tony, wyk. Hackman Gene, King Regina, Smith Will
Doskonały thriller w gwiazdorskiej obsadzie.
01:05 Braveheart - Waleczne Serce - USA, Wielka Brytania, 1995, reż. Gibson Mel, wyk. Gibson Mel

TV Trwam

09:30 Ziemia mojego Zbawiciela

poniedziałek

10 kwietnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:20 Dobry łotr - film fabularny 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 07:55 Życie według świętego Jana Pawła II 08:20 Opowieść o Zbawicielu - serial 11:50 Między ziemią a niebem 12:00 Regina Coeli 12:15 Między ziemią a niebem 12:55 BBC w Jedyńce - Zielona Planeta - dokumentalny 14:00 Pan Wołodyjowski - film historyczny 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:30 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 18:25 Ania - dokumentalny 19:30 Wiadomości 20:20 Rolnik szuka żony seria	06:20 Superpies - komedia 07:55 Pytanie na śniadanie 11:50 Uciekająca panna młoda - komedia romantyczna, prod. USA, 1999, reż. Garry Marshall, prod. Julia Roberts, Richard Gere, Joan Cusack 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:15 Szansa na sukces. Opole 2023 - widowiskowy 16:10 Książę i ja - komedia romantyczna, prod. USA, 2004, reż. Martha Coolidge, prod. Julia Stiles, Luke Mably, Ben Miller, Miranda Richardson, James Fox 18:00 Panorama 18:25 W blasku nocy - film obyczajowy, prod. USA, 2018, reż. Scott Speer, prod. Bella Thorne, Patrick Schwarzenegger, Rob Riggle 20:00 Przepis dnia	05:50 Uwaga! - program interwencyjny 06:05 Wyluzuj, ScoobyDoo! - serial animowany 07:00 Wakacje Jasia Fasoli - film komedia, Wielka Brytania, Francja, Niemcy, 2007, reż. Steve Bendelack, wyk. Rowan Atkinson, Emma De Caunes, Jean Rochefort, Karl Roden, Max Baldry, Willem Dafoe, Steve Pemberton 08:55 Kopciuszek: Roztańczona historia - film komedia, USA, Kanada, 2008, reż. Damon Santostefano, wyk. Selena Gomez, Drew Seeley, Jane Lynch, Katherine Isabelle, Emily Perkins 10:50 Ugotowani w parach - wydanie specjalne 11:50 Złoty kompas - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2007	06:00 Nowy dzień z Polsat News 06:50 Zapłatani 09:00 I żyli długo i zapłatani 09:15 Ratatuj - Szczur o imieniu Remy pragnie zostać największym francuskim szefem kuchni – wbrew życzeniom rodziny, która widzi go raczej w roli śmietnikowego gryzonia. 11:45 Vaiana: Skarb oceanu 14:00 Zwierzogród 16:25 Księga dżungli 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 20:00 100 lat Disneya Zwieńczeniem Dnia Disneya w Polsce 2023 będzie wyjątkowy koncert 100 lat Disneya. Na scenie wystąpią m.in. Michał Szpak, Beata Kozidrak, Edyta Górnik, Justyna Steczkowska, Kayah, Cleo.	06:55 Muzyczne poranki 07:50 Wędrowiec Polski - cykl reportaży 08:30 Śmierć na Nilu - film kryminalny, prod. Wielka Brytania, 1978, reż. John Guillermin, prod. Peter Ustinov, Bette Davis, David Niven, Mia Farrow, Jane Birkin 11:00 Noce i dnie - serial 12:05 Galeria sztuki na ekranie - cykl dokumentalny 13:25 Czy pani mnie słyszy? 14:30 Tajemnica V symfonii Beethovena - film dokumentalny, prod. Wielka Brytania, 2016 16:15 Kopciuszek - spektakl teatralny, reż. Tomasz Cyz, prod. Weronika Humaj, Piotr Napierała, Maja Szopa, Emma Gieźno, Agnieszka Wośńska, Adam Woronowicz, Magdalena Zawadzka	05:55 Mia i biały lew 07:55 Agent z przypadku 09:40 W krzywym zwierciadle: Wakacje w Vegas 11:40 Hot Shots 2 - Topper wyrusza w niebezpieczną podróż, aby ocalić pułkownika Dentona. 13:35 Zakonnica w przebraniu Deloris Van Cartier jest świadkiem morderstwa. W ramach pomocy oferowanej przez policję zostaje wysłana do klasztoru. 15:35 Asterix i Obelix: Misja Kleopatra Asterix, Obelix i Panoramix wyruszają do Egiptu, by pomóc architektowi Numernabisowi. Ma on zaledwie trzy miesiące na wybudowanie pałacu dla Kleopatry.	05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:50 Papiery na szczęście - serial 07:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 08:50 Prys i Bill - film rodzinny, Francja, Luksemburg, Belgia, 2013, reż. Alexandre Charlot, Franck Magnier, wyk. Franck Dubosc, Marina Fois, Charles Crombez, Manu Payet 10:40 Znow mam 17 lat - film komedia, USA, 1996, reż. Ron Shelton, wyk. Kevin Costner, Rene Russo, Don Johnson, Cheech Marin, Linda Hart 15:30 Karol. Papiież, który pozostał człowiekiem	06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Jaś Fasola radzi 08:15 Smerfy: Legenda Smerfnej Doliny 08:45 Flintstonowie 10:40 Spider-Man: Homecoming 13:30 Mission: Impossible - Rogue Nation 16:05 Polowanie na Czerwony Październik - USA, 1989, reż. McTiernan John, wyk. Connery Sean, Alec Baldwin, Glenn Scott 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Borys 22:40 Atak na posterunek - USA, 2005 Sierżant Roenick, po akcji, w której zginęli jego ludzie, przenosi się do pracy za biurkiem, lecz nadal zmaga się z traumą. 00:55 Fabryka jedzenia 02:30 Interwencja 02:50 SuperLudzie 03:50 Trans World Sport 2023 04:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje
FILM SENSACYJNY 21:25 Quantum of Solace - film sensacyjny, prod. USA, 2008 23:20 Muzyka czyszy - film biograficzny, prod. Włochy, 2017, reż. Michael Radford, prod. Jordi Molla, Antonio Banderas, Toby Sebastian, Luisa Ranieri 01:25 Ben Hur - dramat historyczny, prod. USA, 2016, reż. Timur Bekmambetov, prod. Jack Huston, Toby Kebbell, Rodrigo Santoro, Nozanim Boniadi 03:35 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 04:15 Zakończenie	FILM AKCJI 20:10 Robin Hood. Początek - film akcji, prod. USA, 2018, reż. Otto Bathurst, prod. Taron Egerton, Jamie Foxx, Ben Mendelsohn 22:15 Źródło nadziei - dramat, prod. Australia, USA, 2014, reż. Russell Crowe, prod. Russell Crowe, Olga Kurylenko, Yilmaz Erdogan 00:20 Paryż może poczekać - komedia obyczajowa 02:00 Uczciwy złodziej - film fabularny, prod. USA 03:50 Profesor na drodze - film TVP, reż. Zbigniew Chmielewski, prod. Józef Nalberczak, Jolanta Bogałd, Jerzy Braszka, Zbigniew Józefowicz, Andrzej Jurczak 04:50 Zakończenie	FILM PRZYGODOWY 14:20 Siódmy syn - film przygodowy, Chiny, Kanada, USA, Wielka Brytania 16:35 Trolle - film przygodowy 18:30 Kto to wie? - wydanie specjalne 19:00 Fakty 19:45 Uwaga! - program interwencyjny 20:05 Ocean's 8 - film sensacyjny 22:25 Wrogowie publiczni - film sensacyjny, USA, Japonia, 2009 01:15 W nowym zwierciadle: Wakacje - film komedia, USA 03:25 Bates Motel 2 - serial 04:25 Uwaga! - program interwencyjny 04:45 Kuba Wojewódzki	FILM SENSACYJNY 22:10 Hancock Duża siła powinna iść w parze z odpowiedzialnością – i wiedzą o tym wszyscy – wszyscy oprócz Hancocka. Swoimi heroicznymi wyczynami, niezadowolony, ze wszystkimi skonfliktowany, sarkastyczny i nierozumiany Hancock mógłby ocalić wiele ludzkich istnień, zawsze jednak, każda z jego akcji pozostawia straty, od których dosłownie opada szczęka. 00:10 Byliśmy żołnierzami 03:10 Nasz Nowy Dom 04:10 Zjedz Alaskę 04:45 Disco Gramy - program rozrywkowy 05:25 Telezakupy TV Okazje	FILM HISTORYCZNY 17:05 Pan Wołodyjowski - film historyczny 20:00 Złota dama - film fabularny, prod. Wielka Brytania, 2015, reż. Simon Curtis, prod. Helen Mirren, Ryan Reynolds, Daniel Bruhl, Katie Holmes, Charles Dance 22:00 Informacje kulturalne 22:25 Na karuzeli życia - film fabularny 00:20 Scena muzyczna - Warsawa Harmony 01:15 Pożegnanie z Afryką - film obyczajowy 04:05 Co dalej? - program publicystyczny 04:50 Informacje kulturalne 05:50 Jeszcze więcej kultury w TVP Kultura 2 na stream.tvp.pl	FILM PRZYGODOWY 17:50 Asterix i Obelix kontra Cezar 20:00 Tomb Raider Lara Croft wyrusza w swoją pierwszą ekspedycję, aby odnaleźć zaginionego ojca na niezbadanej wyspie u wybrzeży Japonii. 22:20 Ostatni skaut 00:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny 01:25 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 02:20 Menu na miarę - program kulinarny 03:00 Taki jest świat - program informacyjny 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy	SERIAL OBYCZAJOWY 19:30 Papiery na szczęście - serial, Polska 20:00 Lejdis - film komedia, Polska, 2008, reż. Tomasz Konecki, wyk. Iza Kuna, Edyta Olszówka, Magdalena Rózcza, Anna Dereszowska, Robert Więckiewicz, Piotr Adamczyk, Borys Szc, Tomasz Kot, Tomasz Karolak, Rafał Królikowski, Danuta Stenka, Krzysztof Globisz 23:00 Kac Vegas - film komedia, USA, Niemcy, 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Heather Graham 01:20 Idealny facet dla mojej dziewczyny - film komedia, Polska	TV Trwam 10:55 Prawda znalazła swój dom 11:20 Stan Bezpieczeństwa Państwa 11:30 Powołani 12:00 Regina Coeli z Ojcem Świętym Franciszkiem 12:20 Jutrzenka nadziei 14:05 Koncert inauguracyjny w ramach 12. Europejskiego Spotkania Młodzieży Redemptorystowskiej 15:30 Historia wielka-nocna 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medyczne Bonifratrów 16:55 Święty na każdy dzień 17:00 Świadkowie 17:30 Na łowy 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Ocenzowa 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

wtorek

11 kwietnia

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
05:10 Dziedzictwo - serial 06:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 07:30 Kościół z bliska 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda poranna 08:40 Ranczo - serial obyczajowy 09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny 10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny 11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce - Dziką Słowenia - film	05:00 Na sygnale - serial fabularny 05:30 M jak miłość - serial 06:25 Pasja i koloratka - reportaż 06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy 07:30 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:10 Weterynarze z sercem 11:45 Purim: kto dziś jest Hamanem? 12:35 Koło fortuny - teleturniej 13:10 Mini audycja 13:15 Akacja 38 - serial 14:05 Va Banque - teleturniej 14:35 Na sygnale - serial fabularny 15:05 Powrót na wyspę - serial 15:50 Przepis dnia 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Zakazany owoc 18:00 Panorama 18:20 Va Banque - teleturniej	05:50 Uwaga! - program interwencyjny 06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy 07:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn 11:30 Kto to wie? 12:05 Ukryta prawda 13:10 Sekrety życia 14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:20 Kto to wie? 16:55 Sekrety życia 17:55 Ukryta prawda 19:00 Fakty 19:50 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny prod. Polska	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i Partnerzy 09:40 Sekrety rodziny 10:40 Dłaczego ja? 11:40 Gliniarze 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja - magazyn prod. Polska 13:40 Trudne sprawy 14:40 Dlaczego ja? 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja - magazyn prod. Polska 16:30 Na ratunek 112 17:00 Gliniarze 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość Wydarzeń 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska	06:55 Zaginione - odnalezione - magazyn 07:20 Informacje kulturalne 07:50 Kraj lat dziecińczych 08:35 Księga Przestrzeni 09:15 Zaginione Skarby - film animowany 09:35 U kresu drogi - dramat, reż. Michał Waszyński, prod. Kazimierz Junosza - Stepowski, Irena Malkiewicz - Domańska, Tamara Wiszniewska, Mieczysława Cwiklińska 11:00 Noce i dnie - serial 12:15 Wielka architektura - film dokumentalny 14:00 Informacje kulturalne 14:50 Cwał - komediodramat 16:50 Galeria sztuki na ekranie 17:45 Co dalej? 18:20 17 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole '79. Koncert laureatów, reż. Mariusz Walter	05:55 Kobra - oddział specjalny 08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny 10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy 13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy 15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny 17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy	05:00 Szkoła - program obyczajowy 06:55 Szpital - program obyczajowy 07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:00 Idealna niania - program obyczajowy 11:45 Zagadki losu - program obyczajowy 12:45 Szpital - program obyczajowy 13:50 Sąd rodzinny - program sądowy 14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:50 Tajemnice miłości 16:50 Zagadki losu - program obyczajowy 17:55 Ten moment - program obyczajowy 18:30 Papiery na szczęście - serial, Polska 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 True Love	06:00 Strażnik Teksasu 08:00 Nasz Nowy Dom 09:00 Pierwsza miłość 09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 10:50 Hardkorowy lombard 11:50 Święty 12:55 Detektywi w Akcji 13:55 STOP Drogówka 15:55 Policjantki i Policjanci 17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:00 Oczy węża 23:20 Bad Ass 2: Twardziele. Weteran wojny w Wietnamie Frank Wojna spełnia swoje marzenie i otwiera ośrodek East L.A., w którym uczy młodych bokserów, jak przetrwać w i poza ringiem. 01:05 Fabryka jedzenia 02:10 Interwencja 02:50 Trans World Sport 2023 03:55 SuperLudzie 05:30 Telezakupy TV Okazje
SERIAL KOSTIUMOWY 14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy 15:00 Wiadomości 15:20 Alarm! - magazyn 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Jaka to melodia? 17:55 Klan - telenowela 18:25 Leśniczówka - serial 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:15 Alarm! - magazyn 20:30 Korona królów. Jagielonowie - telenowela 21:05 Film dokumentalny 22:10 Resortowe Dzieci 22:40 Katyn. Ostatni świadek - dramat 00:20 Ocaleni - reality show 01:25 Magazyn śledczy Anity Gargas	SERIAL OBYCZAJOWY 18:45 Akacja 38 - serial obyczajowy 19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:00 Przepis dnia 20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial 21:55 Na sygnale - serial fabularny 22:35 La Bandida - serial obyczajowy 23:35 300 mil do nieba - dramat, prod. Polska, Francja, Dania, 1989, reż. Maciej Dejczer, prod. Wojciech Kłata 01:20 Źródło nadziei - dramat 03:25 Nocna rodzinka - film 04:30 Zakończenie	SERIAL OBYCZAJOWY 20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy 20:55 Milionerzy - program rozrywkowy 21:35 Nastolatki rządzą... kasą 22:40 Kuba Wojewódzki 23:40 Sukcesja - serial dramat 00:55 Superwizjer 02:00 Uprowadzona - serial obyczajowy 03:00 Uwaga! - program interwencyjny 03:20 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny 03:50 Recepta na stary dom - program edukacyjny 04:20 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy 05:20 Kto was tak urządził - poradnikowy	FILM S-F 22:10 Prometeusz W 2089 archeologowie Elizabeth Shaw i Charlie Holloway odkrywają w Szkocji piktogramy wykonane ponad 35000 lat wcześniej. Podobne znaki pojawiały się w kulturach niemal wszystkich starożytnych cywilizacji. 00:55 Huragan Naciągą ekstremalnie silny huragan, który z łatwości porwya samochody, domy a nawet kontenerowce. Tego samego dnia, do skarbca w położonej na wybrzeżu bazy wojkowej trafia olbrzymia kwota 600 milionów dolarów w gotówce.	FILM OBYCZAJOWY 20:00 Lekkie obyczaje - Miłość pisana Braillem - film prod. Francja, 2016, reż. Michel Boujenah, prod. Alix Vaillot, Jean - Stan Du Pac, Antoine Khorsand, Laurent Capelluto 21:40 Informacje kulturalne 22:05 Historia o chwalebny Zmartwychwstaniu Pańskim 23:35 Młoda Polska - Szczenie - dramat 00:15 Na karuzeli życia - film fabularny, prod. USA, 2017, reż. Woody Allen, prod. Kate Winslet, Juno Temple, Justin Timberlake 02:05 Niedziela z... 03:00 Co dalej? 03:35 Informacje kulturalne	SERIAL FABULARNY 18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny 19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy 20:00 Skaza 22:05 Tajemnica przesyłki 00:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 01:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska 01:55 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy	KOMEDIA 21:00 Planeta singli II - film komedia, Polska, 2018, reż. Sam Akina, wyk. Maciej Stuh, Agnieszka Wiedłocha, Danuta Stenka, Piotr Glowacki, Weronika Książkiewicz, Tomasz Karolak 23:30 Zabójcza broń II - film sensacyjny, USA, 1989 01:55 Lejdis - film komedia, Polska, 2008, reż. Tomasz Konecki, wyk. Iza Kuna, Edyta Olszówka, Magdalena Rózcza, Anna Dereszowska, Robert Więckiewicz, Piotr Adamczyk, Borys Szc, Tomasz Kot, Tomasz Karolak, Rafał Królikowski, Danuta Stenka, Krzysztof Globisz	TV Trwam 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacje dnia 12:20 Bądź wielki przed Bogiem 13:00 Spór o Morskie Oko 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Sanktuarium Maria Schutz 15:20 Czas św. Norberta. 900 lat Zakonu Premonstratenskiego 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Szkaplerz - znak Maryi 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań Żołnierzem RP 17:45 Muzyczne chwile 17:55 Poczet Wielkich Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy małuch z potrafi 19:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąg Ocenzowa 21:00 Apel

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

TVP 1
04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Rodzinny ekspres
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obyczajowy
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie Extra
12:50 Natura w Jedyńce



14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:25 Korona królów. Jagielonowie - telenowela
20:55 Piłka nożna - Liga Mistrzów 2022/23 - 1/4F: AC Milan - SSC Napoli, prod. Szwajcaria, 2023
23:10 Film dokumentalny
00:15 5 dni wojny - dramat

TVP 2
05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Zakochaj się w Polsce - magazyn
11:40 Mini audycja
11:45 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Powrót na wyspę - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial



19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
19:55 Przepis dnia
20:00 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:35 Kulisy seriali Na dobre i na złe i Na sygnale
20:50 Na dobre i na złe - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 La Bandida - serial obyczajowy
23:35 Na skrzydłach miłości - film obyczajowy
01:10 Sanditon - serial
02:10 Nietykany Harvey Weinstein - film dokumentalny, prod. Wielka Brytania, 2019, reż. Ursula MacFarlane
04:00 Echo serca - serial
04:45 Zakończenie

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kto to wie? - program
12:05 Ukryta prawda - program
13:10 Sekrety życia - program
14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 Kto to wie?
16:55 Sekrety życia
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:55 Uwaga! - program interwencyjny



20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial
20:55 Milionery - program rozrywkowy
21:35 Ugotowani w parach - film sensacyjny, Francja, 2019, reż. Antonin Baudry, wyk. François Civil, Omar Sy, Matthieu Kassovitz, Reda Kateb, Paula Beer
01:00 Mój agent - serial
02:10 Kwatery Hitlera - serial
03:10 Szpital - program obyczajowy
04:10 Uwaga! - program interwencyjny
04:30 Zamieszkać na plaży
05:00 Recepta na stary dom
05:25 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn prod. Polska
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
20:55 Pogoda
20:05 Lulu
21:10 Hell's Kitchen



22:45 XXX: Reaktywacja - Cage po latach dobrowolnego wygnania, przez wielu uważany za martwego, powraca, by ponownie stanąć na drodze wojownika Xiang. Xander wie, że w rekach Xiang'a znajduje się śmiercionośna, zagrażająca ludzkości broń, zwana „Puszką Pandory”. Rekrutuje nową grupę supersilnych sprzymierzeńców.
01:05 Prometeusz
03:40 Zjedz Ałaskę
04:20 Kabaretowa Ekstraklasa
04:40 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura
07:25 Informacje kulturalne - informator kulturalny
07:50 Co dalej? - program publicystyczny
08:25 Res Poloniae - rozmowa
09:05 Cwał - komediodramat, reż. Krzysztof Zanussi, prod. Bartosz Obuchowicz, Maja Komorowska, Andrzej Szenajch, Karolina Wajda - Nowakowska, Piotr Szwedes, Piotr Adamczyk, Sławomira Łozińska
11:00 Noce i dnie - serial
12:05 Szkoła w chmurze - film dokumentalny, prod. Wielka Brytania, 2018, reż. Jerry Rothwell, Ranu Ghosh
13:45 Informacje kulturalne - informator kulturalny
14:15 Docent H. - film krótkometrażowy, reż. Janusz Majewski, prod. Jan Machulski, Andrzej Rausz



14:45 Zakazane zabawy - dramat, prod. Francja, 1952, reż. René Clément, prod. Philippe de Cherisey, Suzanne Courtal, Georges Poujouly, Laurence Badie
16:20 Mistrzowie kina - Dietrich i Garbo
17:30 Księga Przechlewni
18:05 Zaginionie Skarby
18:15 Spotkanie z cieniem
19:10 Wszystko jest muzyką - Wirtuozii fortepianu i skrzypce - serial
20:00 Na wschód od Hollywood - Macierzyństwo
21:50 Informacje kulturalne
22:10 Tanie Dranie - talk-show
22:55 Więcej niż fikcja - Czyścicie internetu - film
00:35 Pielgrzym. SBB i Teatr Klinika Lalek

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy



18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Tereń prywatny
21:55 Burza
23:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny
00:55 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny
01:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
01:55 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny
02:35 Z archiwum policji - serial dokumentalny
03:00 Taki jest świat - program informacyjny
03:55 Na jedwabnym szlaku
04:35 Z archiwum policji
05:00 Rodzinny interes - serial

TVN 7
05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy prod. Polska
15:50 Tajemnice miłości
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Opowieści małżeńskie - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 True Love



21:00 Kac Vegas w Bangkok - film komedia, USA, 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Ken Jeong, Paul Giamatti, Mike Tyson
23:15 Śpiąc od świateł - miniserial, Polska, reż. Krzysztof Skonieczny
00:35 Nic widmo - film obyczajowy, USA, Wielka Brytania, 2017, reż. Paul Thomas Anderson, wyk. Daniel Day-Lewis, Vicky Krieps, Lesley Manville, Camilla Rutherford, Gina McKee
03:15 True Love
04:15 Druga strona medalu - talk show

TV 4
06:00 Strażnik Teksasu
08:00 Nasz Nowy Dom
09:00 Pierwsza miłość
09:50 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
10:50 Hardkorowy lombard
11:50 Święty
12:55 Detektywi w Akcji
13:55 STOP Drogówka
15:55 Policjantki i Policjanci
17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Afera Thomasa Crowna
23:30 Wróg publiczny - Historia człowieka, który znajduje się w niewłaściwym miejscu o niewłaściwym czasie. Wplątany w próbę zatuszowania morderstwa, usiłuje oprócz życia uratować jeszcze swoje małżeństwo.
02:05 Interwencja
02:25 Disco Polo Life
03:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam
12:00 Regina Coeli
12:03 Informacje dnia
12:10 Brat Kalikst z Poczekajki
13:10 Tajemnice Krzywego Lasu
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Rewolucja serca - Historia Dorothy Day
15:30 Bogumiła - czyli opowieść o Warszawskiej Syrenie
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Promień z Fatimy
17:00 Po stronie prawdy
17:50 Muzyczne chwile
17:55 Poczta Wielkich Polaków
18:00 Regina Coeli
18:05 Informacje
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści z Księgi Cnot
20:00 Informacje
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyznę
21:00 Apel
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Złodziej w sutannie
23:15 Granica
00:00 Słowo życia

dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

czwartek

13 kwietnia

TVP 1
04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej
07:30 Pełnia Wiary - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obyczajowy
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 To się oplaca - magazyn
12:50 Natura w Jedyńce - Dzikie serce Europy



14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial obyczajowy
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
21:30 Sprawa dla reportera
22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas - magazyn
23:10 Magazyn kryminalny 997 - magazyn
24:00 Resortowe Dzieci

TVP 2
05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:20 Smaki świata - magazyn
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Nurdy Reformacji w Polsce - film dokumentalny
11:45 Mini audycja
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacja 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Powrót na wyspę - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama



18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacja 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:50 Gorący pościg - komedia
22:35 La Bandida - serial obyczajowy
23:35 Perfekcjonistka - film fabularny, prod. USA, 2019, reż. Yuval Adler, prod. Diane Kruger
01:40 Lotna brygada - film kryminalny, prod. Wielka Brytania, 2012, reż. Nick Lowe, prod. Damian Lewis, Ben Drew, Ray Winstone
03:45 Niewierność - serial obyczajowy

TVN
05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kto to wie?
12:05 Ukryta prawda
13:10 Sekrety życia
14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 Kto to wie?
16:55 Sekrety życia
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku



20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy
20:55 Milionery - program rozrywkowy
21:35 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 American Pie II - film komedia, USA, 2001, reż. James B. Rogers, wyk. Jason Biggs, Shannon Elizabeth, Alyson Hannigan
00:45 Hellboy II: Złota armia - film przygodowy, USA, Niemcy, 2008, reż. Guillermo Del Toro, wyk. Ron Perlman, Selma Blair, Doug Blair, Seth MacFarlane, Luke Goss, John Hurt
03:15 Szpital - program obyczajowy
04:15 Uwaga!

POLSAT
06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja - magazyn prod. Polska
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz Nowy Dom - magazyn
21:10 Przyjaciółki



22:10 Przytyły wiary - Nieprawdopodobna, lecz prawdziwa historia kobiet afro-amerykańskiego pochodzenia, które na przełomie lat 50. i 60. XX wieku podjęły pracę dla NASA.
00:50 Ukryte działania - Wyżłotyka, nieznana do tej pory prawdziwa historia trzech blyskotliwych kobiet afro-amerykańskiego pochodzenia, które na przełomie lat 50. i 60. XX wieku podjęły pracę dla NASA.
03:35 Nasz Nowy Dom

TVP Kultura
07:00 Muzyczne poranki
07:35 Informacje kulturalne
08:05 Eureka biblioteka! - cykl reportaży
08:25 Niedziela z...
09:20 Zakazane zabawy - dramat, prod. Francja, 1952, reż. René Clément, prod. Philippe de Cherisey, Suzanne Courtal, Georges Poujouly, Laurence Badie
11:00 Noce i dnie - serial
12:10 Autoportret za mgłą. Olga Boznańska - film dokumentalny
13:10 Informacje kulturalne
13:55 Miłość po południu - komedia romantyczna
16:15 Przeciwnieświata i pary: Legendarne hollywoodzkie pary - Jean Harlow i William Powell
17:20 Co dalej?
17:55 Benefis
19:25 Reminiscenty z Opola



20:00 Czwartkowy klub filmowy - Ośiem kobiet - film fabularny, prod. Francja, Włochy, 2002, reż. François Ozon, prod. Catherine Deneuve, Isabelle Huppert, Emmanuelle Béart, Fanny Ardant, Ludvine Sagnier
22:05 Informacje kulturalne
22:30 Bard
00:15 Na wschód od Hollywood - Macierzyństwo - dramat
02:05 Kino nocne - Boisko bezdomnych - film obyczajowy, reż. Kasia Adamik, prod. Marcin Dorociński, Rafał Fudalej
04:15 Co dalej? - program publicystyczny
04:50 Teledyski

TV Puls
06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Taxi 3
21:30 Wasabi: Hubert zawodowiec



23:30 Dzielnica strachu - serial kryminalny
00:30 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
01:25 Menu na miarę - program kulinarny
02:05 Z archiwum policji - serial dokumentalny
02:40 Menu na miarę - program kulinarny prod. Polska
03:45 Taki jest świat - program informacyjny
04:25 Z archiwum policji - serial dokumentalny
05:00 Rodzin

9 KWIETNIA**Śniadanie Wielkanocne dla osób samotnych****Olsztyn**

Ponad połowa polskiego społeczeństwa doświadcza uczucia samotności - tak wynika z badania przeprowadzonego przez Instytut Pokolenia. Dlatego fundacja Wolne

Miejsce zaprasza wszystkie osoby, które nie mają z kim spędzić wielkanocnego poranka, na wspólne świętowanie.

Godz. 12.00, Kuźnia Społeczna, ul. Kotańskiego 1.

12 KWIETNIA**Różne oblicza Austrii – Alpy Salzburskie****Olsztyn**

Spotkanie z Anną Sowik, germanistką, przewodnikiem turystycznym, pilotem wycieczek. Wiele lat pracowała w Austrii w Alpach w branży turystycznej, na spotkaniu przedstawi Austrię, austriacką mentalność, kuchnię oraz charakterystyczny dialekt austriacki.

Godz. 17.00, Stary Ratusz WBP, ul. Stare Miasto 33.

12 KWIETNIA**Ekspонат miesiąca: zapałki z Olsztyna****Olsztyn**

MOK Olsztyn zaprasza na kolejną prezentację Eksponatu Miesiąca! Kwiecniowym Ekspонатem Miesiąca będzie pudełko od zapałek z olsztyńskiej fabryki „J. Ladendorff”. Fabryka ta, założona około 1876 roku przez żydowskiego przedsiębiorcę pochodzącego z Królewca, była niegdyś jedyną fabryką tego rodzaju w Prusach Wschodnich. Jej zabudowania znajdowały się przy dzisiejszej al. Piłsudskiego naprzeciwko budynku sądów – tu, gdzie obecnie mieści się centrum handlowe.

Godz. 17.00, Zajezdnia trolejbusowa, ul. Knosały.

13 KWIETNIA**Marek Dyjak: NOWY DYJAK****Olsztyn**

Marek Dyjak to głos absolutnie fenomenalny. Spiżowy, szeroki i ciężki jakby Dzwon Zygmunta miał za patrona. Przy tym ma niepowtarzalną chrypę, ten głos, intrygującą. Coś jakby bulgot siarki piekielnej we młynie do skalnego kruszywa. W dodatku zawsze rozbrzmiewa w temperaturze wrzenia. Idealnie nadaje się do śpiewania piosenek dramatycznych. Oczyszczających w myśl pojęcia „Katharsis” Ten atut już został po wielokroć wykorzystany.

Godz. 20.00, Kuźnia Społeczna, ul. Marka Kotańskiego 1.

14 KWIETNIA**Koncert: Romantycy Lekkich Obyczajów****Olsztyn**

Romantycy Lekkich Obyczajów to zespół założony przez Damiana Lange i Adama

Millera w marcu 2011 roku w Olsztynie. Muzyka którą tworzą jest połączeniem piosenki ogniskowej z melodyjnością Beatałsów i charakterystycznymi tekstami w języku polskim.

Godz. 19.30, Kuźnia Społeczna, ul. Marka Kotańskiego 1.

14 KWIETNIA**Koncert we współpracy z XI Ogólnopolskim Konkursem Wokalnym im. Zdzisława Skwary w Mławie****Olsztyn**

Piotr Sułkowski – dyrygent, soliści: finaliści Konkursu Wokalnego Mława 2023, Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Magdalena Bujewicz-Mydlak – prowadzenie koncertu | W programie arie z największych dzieł muzyki operowej.

Godz. 19.00, sala koncertowa Filharmonii.

15 KWIETNIA**Transmisja z Metropolitan Opera – Strauss „Kawaler z różą”****Olsztyn**

Trzy gwiazdy operowej sceny w trzech głównych rolach w inscenizacji komedii Straussa. Sopranistka Lise Davidsen zadebiutuje na scenie Met w roli Marszałkowej, zaś mezzosopranistka Samantha Hankey – w roli Oktawiana. Partnerować będzie im sopranistka Erin Morley w roli Zofii. Bas Günther Groissböck powróci do Met jako Baron Ochs. Na scenie zobaczymy również Markusa Brückę w roli ojca Zofii, Pana von Faninala. Orkiestrę poprowadzi Simone Young. Reżyseruje Robert Carsen.

Godz. 18.00, sala koncertowa Filharmonii.

15 KWIETNIA**Baby Filharmonia – dla dzieci w wieku 1,5-3 lat****Olsztyn**

Fily Diakite-Mikulska – prowadzenie, altówka | Cykl koncertów skierowany do najmłodszego grona słuchaczy, których celem jest wprowadzenie dzieci w naturalny język muzyczny, poprzez śpiew i ruch – podstawowe środki ekspresji dziecka. Koncerty chociaż przybierają formę interaktywno-warsztatową, prowadzone są bez słów, tak aby dziecko mogło w pełni doświadczyć pięknego języka, jakim jest muzyka.

Godz. 9.30/10.30/11.30, sala kameralna Filharmonii.

15 KWIETNIA**Jak powstają wynalazki?****Olsztyn**

MOK Olsztyn serdecznie zaprasza na kreatywne warsztaty rodzinne. Podczas warsztatów dowiemy się nieco o wynalazkach, które zmieniły świat i o ich twórcach, czasem geniuszach, a czasem szczęśliwcach, którzy zupełnym przypadkiem wpłynęli na naszą codzienność. Poznamy też maszyny stworzone przez Lemowskich konstruktorów, Trurla i Klapaucjusza. A gdy już wystarczająco rozpalamy wyobraźnię, zastanowimy się jaki wynalazek ułatwiłby lub umiliłby życie Waszej rodzinie - i być może spróbujemy zbudować jego prototyp.

Godz. 10.00, Kamienica Naujacksa, ul. Dąbrowszczaków 3.

15/16 KWIETNIA**XII Festiwal Kultury Modelarskiej****Olsztyn**

MOK Olsztyn i Olsztyńskie Stowarzyszenie Modelarzy „Warmia” serdecznie zapraszają na XII Festiwal Kultury Modelarskiej z III Memoriałem plut. pilota Lecha Dunajewskiego. Co roku modelarze z całej Polski spotykają się w Olsztynie, aby zaprezentować wszystkim efekty długiej pracy nad modelami. Wystawa wypełniona jest miniaturami samolotów, pojazdów, statków, okrętów, budowli i innych obiektów, które trudno wyliczyć. Rok temu ekspozycja zgromadziła ponad pół tysiąca modeli! Wierzymy, że w tym roku będzie ich jeszcze więcej.

Godz. 12.00, Muzeum Nowoczesności, ul. Knosały 3B.

16 KWIETNIA**Bezpłatna lekcja tańca****Olsztyn**

Bezpłatna lekcja tańca adresowana do mieszkańców Olsztyna z okazji 50-lecia powstania tańca towarzyskiego w Olsztynie.

Prowadzący: Jolanta i Jakub Ciczkowscy właściciele Szkoły tańca Argentyńskiego Tangomania.

Rodzaj tańca: tango argentyńskie - pary.

Godz. 17.30, Eranova, ul. Obrońców Tobruku 3.

16 KWIETNIA**Stare Dobre Małżeństwo****Olsztyn**

Stare Dobre Małżeństwo, czyli legendarny zespół z kręgu piosenki poetyckiej i ballady folkowej. Ten rewelacyjny koncert to prawdziwa uczta dla duszy. Będzie nastrojowo i sentymentalnie. Polecamy relaksujący wieczór z dobrą muzyką.

Godz. 18.00, sala koncertowa filharmonii.

16 KWIETNIA**Koncert: ROBERT KASPRZYCKI****Olsztyn**

Z a g r a tym razem w duecie – towarzyszyć mu będzie na Maks Szelegiewicz na gitarze i wspomagającym wokalu. Piosenek

mają bezlik, klimatów mają bezlik – od akustycznego smuteczku po energetyczne, rockowe granie. W tle – kulturalny standup – bez brzydkich słów, ale zawsze na krawędzie.

Godz. 20.00, Kuźnia Społeczna, ul. Marka Kotańskiego 1.

REKLAMA

MIKOŁAJ
3 lata

Przekaz 1,5% podatku
Fundacji „Przyszłość dla Dzieci”

KRS 0000148747
www.przyszloscdladzieci.org

The Singing Men of Texas

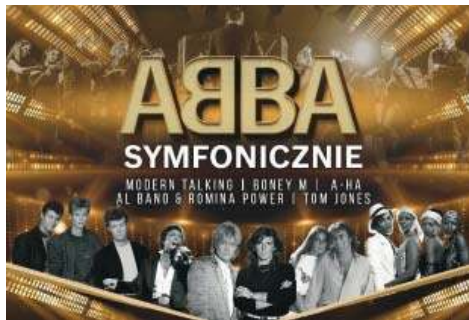
Olsztyn

Zapraszamy Państwa do uczestnictwa w wyjątkowym koncercie chóralnym - The Singing Men of Texas ze Stanów Zjednoczonych. Zespół rozpocznie swój występ w Warszawie, a następnie przemierzając cały kraj, Singing Men of Texas wraz z Michaeliem Gottem wystąpi w sali koncertowej filharmonii w Olsztynie. Na scenie osiemdziesięcioosobowy chór męski w towarzystwie orkiestry z Dallas z USA. Wstęp jest bezpłatny, liczba miejsc jest ograniczona. Wejściówki do odbioru w kasie biletowej filharmonii.

Godz. 19:00, sala koncertowa filharmonii.

20 KWIETNIA

ABBA I INNI Symfonicznie



Olsztyn

Niewiele zespołów może się pochwalić faktem, że stało się symbolem muzycznym całej dekady, było głównym towarem eksportowym swojego kraju oraz że na podstawie jego muzyki napisano musical, który potem doczekał się ekranizacji. A to wszystko stało się udziałem czwórki skandynawskich wykonawców: nie wyobrażamy sobie lat '70 bez „Waterloo”, „Honey, Honey”, „Money, Money, „Money”, tak jak nie wyobrażamy sobie Szwecji bez ABBY, zaś film „Mamma mia!” był wydarzeniem w roku 2008.

Godz. 19:00, sala koncertowa filharmonii.

20 KWIETNIA

JERZY JARNIEWICZ: MONDO CANE

Olsztyn

MOK Olsztyn serdecznie zaprasza na spotkanie autor-skie Jerzego Jarniewicza, laureata Nagrody Literackiej Nike 2022.

Godz. 18.00, Sala pod Amfiteatrem, ul. Zamkowa.

22-23 KWIETNIA

XXIII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajmy o ogrodach”



Olsztyn

Wiosenne Targi Ogrodnictwa „Pamiętajmy o ogrodach”, organizowane przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie, odbędą się w dniach 22-23 kwietnia na terenach leśnych przy ul. Jagiellońskiej 91.

PLAN TARGÓW:

Prezentacja oferty wystawców:

- roślin i artykułów szkółkarskich, sadowniczych i ogrodniczych
- maszyn i urządzeń do produkcji ogrodniczej
- zabudowy, wyposażenia i aranżacji ogrodów
- sprzętu sportowo-rekreacyjnego
- instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii
- przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym żywności tradycyjnej i regionalnej
- rękodzielnictwa
- szkół rolniczych
- instytucji i organizacji działających na rzecz rolnictwa

Sobota 22 kwietnia 2023 r.

09:00-17:00 Zwiedzanie stoisk wystawowych
10:30 Występ zespołu „KGW Pokolenia” Biesal
11:00 Uroczyste otwarcie XIII Wiosennych Targów Ogrodniczych
11:30 Występ zespołu „KGW Pokolenia” Biesal
12:00 Występ zespołu „Tres Akordes”
13:00 Występ zespołu „Jezioranie”
13:30 Pokaz cięcia drzew i krzewów owocowych - Jan Dziadkiewicz
14:10 Występ zespołu „Jezioranie”

Niedziela 23 kwietnia 2023 r.

09:00-17:00 Zwiedzanie stoisk wystawowych
11:30-13:00 Pokaz ogierów kryjących
10:30 Występ zespołu „Warnijsko Kapela”
11:00 Uroczyste podsumowanie konkursów
• Najładniejsze stoisko
• Hit Targów
11:30 Występ zespołu „Warnijsko Kapela”
12:00 Występ Olsztyńskiej Szkoły Cheerleaders Soltare
13:00 Występ zespołu „Brylanty i Bażanty”
14:00 Występ Adama Twardego
17:00 Zakończenie Targów

HELIOS REPERTUAR

Centrum Handlowe Aura,
Olsztyn, al. Piłsudskiego 16



PIĄTEK 7 KWIETNIA

AIR / napisy: 12:45, 16:45, 17:30, 20:30
PUCHATEK: Krew i miód / napisy: 12:00, 14:00, 15:50, 18:45, 20:40
MISSING / napisy: 13:15, 18:00, 20:50
JOHN WICK 4 / napisy: 13:30, 15:00, 17:00, 18:30, 20:00
ŚWIĘTY: 14:15, 19:10
SHAZAM! Gniew bogów / napisy: 16:00
SHAZAM! Gniew bogów / dubbing: 12:10, 19:30
WYRWA: 20:15
65 / napisy: 17:15
SZKOŁA MAGICZNYCH ZWIERZĄT / familijny / od 6 lat / dubbing: 15:30
KRZYK VI / napisy: 14:30
WRÓŻKA ZĘBUSZKA / familijny / od 6 lat / dubbing: 12:20, 15:20
ASTERIKS I OBELIKS: Imperium smoka / familijny / od 7 lat / dubbing: 17:45

PREMIERY

AIR

Reżyseria: Ben Affleck
Gatunek: Dramat

Film śledzi prawdziwą historię sprzedawcy obuwia Sonny'ego Vaccaro i tego, jak poprowadził Nike w pogoni za największym sportowcem w historii sportu: Michaeliem Jordanem.

FILIP: 12:50
KOT W BUTACH. Ostatnie życzenie / familijny / od 6 lat / dubbing: 12:15

SOBOTA 8 KWIETNIA

AIR / napisy: 12:50, 16:30, 17:30, 20:30
PUCHATEK: Krew i miód / napisy: 15:50, 18:45, 20:40
MISSING / napisy: 10:50, 18:00, 20:50
JOHN WICK 4 / napisy: 11:30, 13:30, 15:00, 17:00, 18:30, 20:00
ŚWIĘTY: 14:00, 19:00
SHAZAM! Gniew bogów / napisy: 16:00
SHAZAM! Gniew bogów / dubbing: 10:30, 13:00, 19:30
WYRWA: 20:15
65 / napisy: 17:15
SZKOŁA MAGICZNYCH ZWIERZĄT / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:20, 15:30
KRZYK VI / napisy: 14:30
WRÓŻKA ZĘBUSZKA / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:00, 12:00, 15:20
ASTERIKS I OBELIKS: Imperium smoka / familijny / od 7 lat / dubbing: 10:10, 13:15, 17:45
FILIP: 12:40
KOT W BUTACH. Ostatnie życzenie / familijny / od 6 lat / dubbing: 10:40, 12:15



REKLAMA

Spokojnych, radosnych i bezpiecznych
Świąt Wielkanocnych
życzy Czech-Serwis

CZECH - SERWIS
OLSZTYN, UL. TOWAROWA 19A (Przy WORD-zie)
89 532 09 40, 503 045 991

WWW.CZECHSERWIS.PL



JAJO OD KURY — SKARBIEC DLA ZDROWIA

I NIE MA W TYM TYTULE ANI GRAMA PRZESADY! JAJKA KURZE RZECZYWIŚCIE ZAWIERAJĄ PROTEINY, WITAMINY, CENNY KWAS FOLIOWY, KAROTENOIDY I CHOLINĘ — BY ZACZAĆ OD TYCH NAJWAŻNIEJSZYCH SKŁADNIKÓW. NIC DZIWNEGO, ŻE JAJO TO SYMBOL WIELKANOCY: OZNACZA PRZECIEŻ TRIUMF ŻYCIA NAD ŚMIERCIĄ I POCZĄTEK NOWEGO ŻYCIA.



MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Mają też w sobie niacynę, która reguluje poziom cukru i cholesterolu we krwi, oraz lecytynę, niezbędną do prawidłowej pracy serca i mózgu. Zasadniczo białko jaja ma optymalny dla potrzeb człowieka skład aminokwasów i jest niezastąpionym budulcem organizmu. Atutem jaj jest też wysoka zawartość cynku, wapnia, fosforu i żelaza. Jako jeden z nielicznych produktów spożywczych jaja zawierają też naturalny selen i jod.

Jajo

Cennym składnikiem jaj jest też cholina, która bierze aktywny udział w budowie i funkcjach mózgu i układu nerwowego, zmniejsza wchłanianie cholesterolu oraz obniża koncentrację homocysteiny w organizmie, co zmniejsza ryzyko miażdżycy. Skład chemiczny jaj zależy od wielu rzeczy: czynników genetycznych, sposobu karmienia niosek, wieku kur lub leczenia medycznego.

Jajka najlepiej spożywać po ich wcześniejszej obróbce termicznej, bowiem ugotowanie, usmażenie lub upieczenie jaj neutralizuje niekorzystne właściwości awidyny, czyli zawartego w jajku białka, które z kolei niszczy biotynę (witaminę H), a ta jest człowiekowi niezbędna, choć jednocześnie sprzyja rozwojowi wielu drobnoustrojów. Bo to właśnie awidyna niszczy biotynę w surowym jajku chroni je przed rozwojem szkodliwych mikroorganizmów. Po obróbce termicznej traci te właściwości.

Badania naukowe wykazały, że spożywanie jednego jajka dziennie znacząco zwiększa zawartość luteiny we krwi, bez negatywnego wpływu na poziom cholesterolu, oraz zmniejsza ryzyko katarakty.

Białka

Naukowcy białko jaja uznają za pełnowartościowe, bo zawiera wszystkie aminokwasy tzw. egzogenne — te, których organizm człowieka nie jest w stanie wytwarzać, a które są niezbędne w prawidłowym żywieniu. Także proporcje tych aminokwasów są odpowiednie dla potrzeb człowieka i rzadko spotykane w innych produktach. Prawdopodobnie z tego powodu przez wiele lat białko jaja kurzego służyło jako wzorzec do porównania wartości biologicznej innych białek.

PRÓCZ WALORÓW ODŻYWCZYCH PEWNE FRAKCJE BIAŁKA PEŁNIĄ FUNKCJE BIOAKTYWNE. ZAWARTE W NICH LIZOZYM, KONALBUMINA, CYSTATYNA, KWAS SIALOWY — DZIAŁAJĄ PRZECIW WIRUSOWO, ANTYBAKTERYJNIE, CHRONIĄC SAMĄ TREŚĆ JAJA PRZED ZEPSUCIEM.

Jednak te same funkcje mogą wykazywać w naszym organizmie, szczególnie jeśli jemy świeże jaja „na miękko”. Substancje te izoluje się również z jaj, by wykorzystać je w produkcji leków.

Tłuszcze

Skład tłuszczu zawartych w jajku jest bardzo złożony:



około 60 proc. z nich to trój glicerydy, ok. 30 proc. — to fosfolipidy, a ledwie 6 proc. to ten legendarny cholesterol w formie wolnej i zestryfikowanej. Na samym końcu, ok. 1 proc. stanowią wolne kwasy tłuszczowe.

Najcenniejsze dla organizmu człowieka są fosfolipidy, w tym lecytyny, bo to z nich powstaje cholina, a ta z kolei poprawia naszą pamięć i ogólne działanie układu nerwowego i mięśniowego. Lecytyny i sfingomielina zmniejszają też wchłanianie cholesterolu w przewodzie pokarmowym. Poza tym to właśnie dzięki zawartości lecytyn i różnym formom cholesterolu organizm ludzki jest w stanie przyswoić tylko połowę cholesterolu obecnego w jajku.

Węglowodany

Węglowodanów w jajku nie ma zbyt wiele, nie mogą więc jaja uchodzić za ich szczególnie bogate źródło. Wniosek — jajek nie muszą obawiać się osoby, które walczą o zachowanie prawidłowej wagi.

Składniki mineralne

Jako bądź co bądź komórka rozrodcza jajko zawiera wiele składników mineralnych niezbędnych dla rozwoju potencjalnego nowego organizmu. Jak wspominałam, jaja są jednym z nielicznych produktów spożywczych zawierających selen i jod, z których pierwszy jest silnym przeciwutleniaczem uznanym w zapobieganiu rakowi

prostaty, a drugi bardzo wspomaga pracę tarczycy. Na szczególną uwagę zasługuje też skorupka jaja, która zawiera ogromne ilości wapnia i to tego najlepiej przyswajalnego przez organizm człowieka. Mało kto wie, a jeszcze mniej ludzi tak praktykuje, ale po wypraniu i zmieleniu skorupka może być wykorzystana jako tani i doskonały suplement wapnia.

Witaminy

Pod względem zawartości witamin jajo jest produktem absolutnie wyjątkowym! Szczególnie dużo w nim witamin rozpuszczalnych w tłuszczach: A, D, E, K, skumulowanych w żółtku, czyli tam, gdzie jest tłuszcz. Poza tym warto wiedzieć, że witamina A występuje tu w dwóch postaciach: retinolu, charakterystycznego dla produktów zwierzęcych, oraz prowitamin, czyli beta-karotenu, częściej spotykanego w roślinach. Jajo jest jednym z nielicznych produktów, zawierających witaminę D — świetnie uzupełnia więc ten składnik, gdy cierpimy na brak

słońca, ale też gdy dużo przebywamy w zamkniętych pomieszczeniach. Pomaga osobom chorym na osteoporozę. Spośród witamin rozpuszczalnych w wodzie jajo dostarcza szczególnie dużo tych z grupy B, a jego kolejną wyjątkowość to zawartość witaminy B12, która w żywności nie jest powszechna.

Składniki bioaktywne

Często mówiąc o jajku koncentrujemy się na zawartości składników odżywczych. Co jednak o wiele ważniejsze, skład jaj jest na tyle złożony, że poza wartością odżywczą składniki wykazują jeszcze tzw. aktywność biologiczną, a ta wspomaga procesy obronne organizmu przed chorobami. Składniki bioaktywne w jajach to beta-karoten, kryptoksantina, luteina i zeaksantina. Dwa ostatnie to jedyne karotenoidy obecne w ludzkim oku, skumulowane w barwniku siatkówki, mające istotny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie narządu wzroku i zapobiegające degeneracji siatkówki.

O jajku mówi prof. Andrzej Koncicki, lekarz weterynarii, kierownik Katedry Chorób Ptaków UWM:

— Jak poznać, że jajko jest świeże?

— O świeżości decyduje komora powietrzna jajka: jeśli minął już dłuższy czas od zniesienia, to treść paruje i z dnia na dzień ta komora po prostu powiększa się.

— Czy można po jajku poznać, że kurę faszeryowano antybiotykami?

— Raczej trudno by było. Ale zawsze można pobrać z mięsa próbkę i sprawdzić to w laboratorium diagnostycznym. I wykryć wszelkie inne substancje szkodliwe.

— Czy to prawda, że osoby z podwyższonym poziomem cholesterolu powinny ograniczyć spożycie jaj?

— O, te zalecenia się ciągle zmieniają, ale mnie przekonuje tylko jedna rzecz: jajo zawiera wszystko, co jest niezbędne do życia. To przecież w nim rozwija się zarodek, nowe życie, nowe stworzenie...! A zatem w jajku musi być wszystko, co do powstania nowego życia niezbędne — bo jeśli czegoś zabraknie, to albo zarodek rozwijać się będzie w sposób patologiczny, albo w przypadku dużych niedoborów wartości odżywczych po prostu obumrze. Nawet patrząc historycznie: ileż to razy słyszało się, że w czasach głodu czy znacznego niedoboru żywności jedno jajko na tydzień znacznie zwiększało szanse przeżycia. Wszystko dlatego, że jajko jest naprawdę życiodajne, a zatem nawet osobom z podwyższonym cholesterolu jedno jajko dziennie nie zaszkodzi.

Gazeta Olsztynska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

REKLAMA

NEUROLOG

BEATA NOWAK

specjalista neurolog

**poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00**

**Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00**

**Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED**

Roman Łęsiów UROLOG

- leczenie zachowawcze i operacyjne
- USG układu moczowego
- cystoskopia, zabiegi operacyjne
- uroflometria

rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
**Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39**

Dr n. med. JACEK NOWAK

specjalista chirurgii ogólnej
i naczyniowej

PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30

**REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33**

**Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)**



KAWAŁ DOBREJ ROBOTY DLA KOPERNIKA

— BAJKI TRZEBA PISAĆ TAK, ŻEBY DOROŚLI CZYTAJĄC DZIECIOM SIĘ NIE NUDZILI. TO BYŁO DLA MNIE WYZWANIE — TWIERDZI AGATA GRZEGORCZYK-WOSIEK, KTÓRA STWORZYŁA M.IN. RYMOWANĄ BIOGRAFIĘ MIKOŁAJA KOPERNIKA.



ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

— Pamięta pani swoje pierwsze spotkanie z Kopernikiem?

— Zaczęło się od „Miasta bajek”, czyli bajek związanych z Olsztynem, które wydałam w 2008 roku. Pojawia się tam ławeczka Kopernika i opowieść, jak astronom zabiera dzieci w podróż po drodze mlecznej. Równocześnie pisałam teksty o Olsztynie dla Czer-

wonego Tulipana. W nich Kopernik sam w sobie się nie pojawia, ale zaczyna się we mnie krystalizować zainteresowanie opowieścią i naszą historią lokalną. A Kopernik jest składową tego dziedzictwa, którego tutaj, na Warmii, dotykamy. Przez długi czas traktowałam go zresztą podobnie jak szereg innych osobistości, które tu żyły i tworzyły. Nie wyróżniałam go bardziej niż na przykład Jana z Łajs. Był po prostu jedną z postaci historycznych.

— Kiedy przekonał panią do siebie?

— Gdy zaczęłam czytać o nim i zgłębiać jego myśl, stał się dla mnie człowiekiem ożywionym, mimo że dzieli nas ogromna odległość czasowa. Mam nawet wrażenie, że udało mi się poznać jego charakter.

— Ale jak?

— Im więcej czytałam o nim, tym bardziej go poznawałam. Dowiedziałam się, jak chodził ubrany, jak się zachowywał i jak go traktowano. Przeczytałam, że nawet czasem ktoś o nim plotkował, że to dziwak. Dzięki tej wiedzy łatwiej go sobie wyobrazić. Ze wszystkich opowieści — drobnych i większych — wylaniał się człowiek z krwi i kości. Taki, który ma swoje problemy. Kopernik, gdy był młody, miał złamany nos. Widać, że jest krzy-



Agata Grzegorczyk-Wosiek — olsztynianka z urodzenia, z wykształcenia plastyk, ale częściej postuguje się piórem niż pędzlem. Autorka wierszy i prozy, tekstów piosenek oraz bajek. Blogerka i animatorka kultury. Na swoim koncie ma m.in. „Miasto bajek”, Tajemnice zamku nad Łyną, „Czyste powietrze” i „Historię na talerzu”. Na podstawie opowieści „Spacer Pana Kopernika” Olsztyński Teatr Lalek przygotował spektakl. Rymowaną biografię Mikołaja Kopernika „Syn Mikołaja” można posłuchać w całości na radioolsztyn.pl

wy, nawet na portretach! Było to jego bolączką, więc był nieco wstydlivy i zamknięty w sobie. I ten jego introwertyzm pomagał mu obcować bardziej ze światem, a nie z drugim człowiekiem. Nie dziwię się więc, że chętnie patrzył w niebo. Że tak skupiał się na swojej pracy. I w pewnym momencie zdałam sobie sprawę, że był wyjątkowym człowiekiem. Dlatego trudno się dziwić, że w mojej twórczości zajął dużo miejsca. Właściwie niechący.

— Niechący?

— Piszac nawet najprostsze bajki historyczne i edukacyjne, musiałam wiele zgłębiać. I dzięki temu poznałam Kopernika. I mam nadzieję, że dzięki mnie inni też poznają go bliżej.

— Kopernik w tym roku ma swoje pięć minut.

— Myślę, że nie ma roku, kiedy nie mówimy o Koperniku. Mamy szlak kopernikowski, który funkcjonuje nie zależnie od tego, czy jest jakaś rocznica, czy jej nie ma. Mamy zamek, w którym mieszkał i pracował. Jest tam też wykreślona przez niego własnoręcznie tablica astronomiczna. To unikat na skalę światową! Tablica służy do przedstawienia pozornego ruchu słońca w dniach bliskich równocy wiosennej i jesiennej. Teraz, owszem, mówimy

o nim więcej. Ale to dobrze, bo możemy poznać go bliżej.

— Dlatego napisała pani jego biografię wierszem?

— Musiałam na tyle dobrze poznać jego historię, żeby wyciągnąć z niej esencję i zamienić w taką krótką formę. Nie byłam w stanie zmieścić wszystkiego. Zdecydowałam się na mój prywatny wybór.

STARAŁAM SIĘ W BIOGRAFII ZAWRZEĆ JEDNAK NAJWAŻNIEJSZE FAKTY I DOKONANIA Z JEGO ŻYCIA. MYŚLĘ, ŻE UDAŁO MI SIĘ UCHWYCIĆ WIELE WĄTKÓW. POZA TYM PSYCHOLOGIA POZNAWANIA I NAUCZANIA MÓWI, ŻE FORMA WIERSZOWANA POMAGA W NAUCE.

Dzięki niej rzeczywiście łatwiej się zapamiętuje. Dzięki temu mogę wykorzystywać moje bajki i opowiadania w pracy edukacyjnej.

— Zrobiła pani dla Kopernika kawał dobrej roboty.

— „Miasto bajek” krąży po szkołach w całym regionie. Nauczyciele wykorzystują ją, żeby uczyć dzieci o miejscu, w którym żyją. Sama jeżdżę i spotykam się z uczniami, co jest dla mnie niesamowitym przeżyciem. I cały czas jestem otwarta na propozycje.

Jeśli ktoś chce mnie zaprosić, na pewno nie odmówię. Do tego wiedząc, że „Miasto bajek” „zaskoczyło”, napisałam kolejną książkę „Tajemnice zamku nad Łyną”. Pracowałam wówczas z muzeum i wielokrotnie miałam okazję obserwować, jak młodzi ludzie poznają naszą historię. Szukałam słów, jakimi mogłam o niej opowiadać. Zależało mi, żeby mówić o niej prostym językiem, ale jednocześnie barwnie i zabawnie. Zależało mi, żeby dzieciaki nie tylko zrozumiały, ale i zapamiętały. I w tych opowieściach pojawia się oczywiście Kopernik, który żył na zamku. Chodził po krużganku, miał swoje ulubione miejsce, tu pracował... Nie można mówić o zamku, zapominając o Mikołaju. Biografię napisałam więc naturalnie. Musiała powstać. I musiała być opowiedziana moim językiem.

— A kiedy zaczęła pani pisać?

— Bardzo dawno temu. Gdy nauczyłam się pisać, to zaczęłam też tworzyć. Prowadziłam pamiętniki przeplatane wierszami. Musiałam gdzieś „upchnąć” swoje emocje. Bajki zaczęłam pisać później.

— To już poważne pisanie.

— Bajki trzeba pisać tak, żeby dorośli czytając dzieciom się nie nudzili.

REKLAMA

To all our Lovely Europeans!
The Spirit of Easter is all about hope,
love, and joyful living.
May you have a blessed Easter
with your next of kin and all the friends!
May Europe be a beautiful place,
full of peace that brings happiness
to all of us!

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

354230tr-a-M



To było dla mnie wyzwanie. Bajka powinna być wielowarstwowa. Dziecko powinno czerpać radość z takiej opowieści i jednocześnie poznać jakąś historyjkę. Natomiast ktoś starszy musi wyciągnąć z niej coś więcej. Za każdym razem mam duże pole do popisu. Szczerze powiem, że nie dzieliłabym utworów literackich na te dla dzieci i dla dorosłych. Wolałabym mówić, że są dobre i złe. Dobra literatura jest dla wszystkich. I to jest mój ideał.

— Żyje więc pani w świecie bajek.

— Tak niektórzy sądzą. Czasami rzeczywiście mi się to udaje. Mam nadzieję, że tak jest. I że sam Kopernik chętnie by przeczytał, co udało mi się powiedzieć na jego temat.

ON BARDZO MI IMPONUJE — OTWARTOŚĆ JEGO UMYŚLU I ODWAGA. KIEDY ŻYŁ, PATrzył NA ŚWIAT INACZEJ NIŻ WSZYSCY. TO COŚ NIEBYWAŁEGO, CO DANE JEST NIELICZNYM. DO DZIŚ JESTEŚMY TACY SAMI I MAMY STADNE ZACHOWANIA.

Poddajemy się presjom ogółu. A tu pojawił się człowiek, który zaprzeczył wszystkiemu.

— Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię...

— No właśnie! Wzrastamy w wiedzy, która została nam przedstawiona i bezwiednie ją akceptujemy. Nie weryfikujemy tego. Żyjemy w takim świecie, o jakim nam opowiedziano. Kopernik wszystko wywrócił do góry nogami. Czyż nie był to akt odwagi? Nie bez powodu zresztą jego pisma trafiły na wiele lat na indeksy. Nie klaskano mu z radości. Wręcz przeciwnie — przestraszano się tego, co odkrył. Również dzisiaj ta otwartość umysłu jest niezwykle ważna w procesie poznawania świata. Dlatego warto pamiętać kim był Mikołaj Kopernik. A że żył na Warmii, tym bardziej należy mu się nasze uznanie.

Syn Mikołaja (fragment)

Wiek piętnasty, wtedy zimy były srogie
Rok w kronikach zapisa-
ny siedem trzy

Ojciec przybiegł, też na imię miał Mikołaj
czwarte dziecko mi się ro-
dzi, chyba syn!

(...)
Najpierw w szkołach pa-
rafialnych nieopodal
Potem dalej, ich posyłał
bóg wie gdzie
Wreszcie poszli na uczel-
nię do Krakowa
A Mikołaj miał do nauk
ścisłych leć!

Potem wuj mu kazał zo-
stać kanonikiem
By nauki mógł brać dalej
zagraniczne
I w Bolonii potem w Pa-
dowie, medycynę
oraz prawo z doktoratem
— kanoniczne.

Po tych szkołach, po na-
ukach wreszcie zjechał
By swą wiedzę służyć te-
raz kapitule
Ale nie chciał przyjąć
święceń i wpadł w konflikt
Z tym biskupem, co był
przecież jego wujem.

Uciekł tedy do Frombor-
ka na czas jakiś
Tam miał balkon, skąd
mógł śledzić ruchy planet
W tych się właśnie obser-
wacjach rozmiłował...

Gdy wysłali go na cał-
kiem inny zamek.

To był zamek kapituły
w mieście Olsztyn
Z pruska zwany wówczas
raczej Allenstein
Gdzie prócz wszystkich
obowiązków mógł czasami
Kreślić sobie na krzyżan-
ku słońca ślad.

I tych śladów namalował
bardzo dużo
Odkrywając tym wiosen-
ne przesilenie
Formułował już po cichu
swą teorię
Która strąciła z piedestału
miała Ziemię!

Wtedy właśnie miał na-
pisać wielkie dzieło
O obrotach sfer niebie-
skich — nazwał je
Heliocentryzm proszę
Państwa jest idea
Która każe nam wciąż
pytać: co jest gdzie?

Co jest gdzie? Co
jest gdzie?
Co się się kręci? A co nie?
Wokół osi, wokół osi
Po elipsie się unosi
Ślad zostawia smugą cie-
nia

Punkt widzenia
Punkt widzenia
proszę państwa, wszyst-
ko zmienia!

CO DECYDUJE O WYBORZE ROZRYWKI?

MOŻLIWOŚCI
FINANSOWE,
ZAINTERESOWANIA
I PRYZWYCZAJENIA
TO GŁÓWNE
CZYNNIKI, KTÓRE
DECYDUJĄ O TYM,
JAK POLACY
ORGANIZUJĄ SOBIE
I BLISKIM CZAS
WOLNY.

Zdaniem 32 proc. re-
spondentów to moż-
liwości finansowe
wplywają najmo-
cniej na kształtowanie się
nawyków spędzania czasu
wolnego w Polsce. Według
34 proc. ankietowanych roz-
rywka to sposób na oderwa-
nie się od codziennej rutyny
i obowiązków.

Z badania „Nawyki Pola-
ków spędzania czasu wol-
nego” zrealizowanego przez
serwis Prezentmarzeń moż-
na wyciągnąć wiele wnio-
sków dotyczących zwyczajów
i potrzeb Polaków w obszarze
rozrywki. Zdaniem 32 proc.
respondentów to możliwo-
ści finansowe wplywają naj-
mocniej na kształtowanie się
nawyków spędzania czasu



Chęć zdobywania nowych doświadczeń to główny czynnik wspierający budowanie nawyków spędzania wolnego czasu, jak uważa 29 proc. respondentów badania. Na drugim miejscu jest sport, który wskazuje 28 proc. ankietowanych. Według 57 proc. zapytanych Polaków obecnie w spędzaniu czasu wolnego dominuje aktywność, pokonując pasywną rozrywkę

wolnego. Według 29 proc. ankietowanych są to wzorce kulturowe obowiązujące w społeczeństwie.

Budżet ma kluczowe zna-
czenie w organizacji cza-
su wolnego Polaków, ale
równie istotne są pomysły
na jego spędzanie. Źród-
łem inspiracji na ciekawe
spędzania czasu wolnego
w dzisiejszych czasach są
przede wszystkim media
społecznościowe, jak twier-
dzi 37 proc. respondentów
badania. Drugim najczęściej
wskazany źródłem są zna-
jomi i przyjaciele. Co piąty
zapytany Polak wskazuje

także na serwisy realizujące
usługi rozrywkowe.

— Z badania wynika, że
Polacy chcą aktywnie spę-
dzać czas, gdy odpoczywają
od pracy, i skłania ich to do
próbowania bardzo różnych
form rozrywki, często znudą
adrenaliny. Chętnie odwie-
dzają na przykład escape
room z przyjaciółmi, coraz
odważniej próbują sportów
ekstremalnych, jak również
uczestniczą w kreatywnych
warsztatach rozwijających
zainteresowania — komen-
tuje Aleksandra Skrzyńska.

Aż 76 proc. zapytanych
Polaków uważa, że powinni-

śmy edukować dzieci i mło-
dzież w obszarze organizacji
czasu wolnego. Zdaniem 31
proc. respondentów spęda-
ny wartościowo czas wolny
uczy aktywności życiowej.
W opinii 27 proc. daje moż-
liwość zdobywania wiedzy,
a według 22 proc. edukuje,
jak efektywnie wypoczywać.
Zdaniem co piątego Polaka
umożliwia nawiązywanie
kontaktów społecznych.

Czas wolny pełni obecnie
kilką istotnych funkcji w ży-
ciu Polaków. Po pierwsze, jak
wskazuje 31 proc. respon-
dentów, służy odnawianiu
sił fizycznych i psychicznych,
czyli wspomaga regenerację
organizmu. Drugą istotną
funkcją jest rozwój, gdyż
pozwala na kształtowanie
zainteresowań i zdobywanie
nowych umiejętności. Na
trzecim miejscu co czwarty
zapytany Polak wymienia
funkcję integracyjną, która
pozwala na podtrzymanie
więzi społecznych.

Polacy, jak pokazały wyniki
badania, upatrują wrozrywce
szansy na oderwanie się od
codziennej rutyny — 34 proc.
odpowiedzi. Poszukują po-
zytywnych emocji, przede
wszystkim radości, jak twier-
dzi 33 proc. ankietowanych.

ŹRÓDŁO: BADANIE
„NAWYKI POLAKÓW SPĘDZANIA
CZASU WOLNEGO”

REKLAMA

Spokojnych i pogodnych
Świąt Wielkanocnych
smacznego jajka
oraz mokrego Dyngusa
życzą
Tadeusz, Danuta i Artur Gałązka
z pracownikami



SKUP ZŁOMU
Olsztyn, ul. Stalowa 3,
tel. 895391506, 89 533 69 08,
galazka@bpsystem.pl
www.galazkarecykling.pl





1200 CYFR PO PRZECINKU W 13 MINUT

DIANA WALENDZIK, UCZENNICA III KLASY TECHNIKUM HOTELARSKIEGO W PISZU, TO PRAWDZIWA MISTRZYNI ZAPAMIĘTYWANIA. W SZKOLNYM KONKURSIE MATEMATYCZNYM „MISTRZ PAMIĘCI - LICZBY PI” BEZBŁĘDNIE WYRECYTOWAŁA AŻ 1200 CYFR LICZBY PI PO PRZECINKU! ZAJĘŁO JEJ TO 13 MINUT.



ELŻBIETA ŻYWCZYK
e.zywczyk@
gazetaolsztynska.pl

Do tej pory razem z innymi nauczycielami zastanawiamy się jak to jest możliwe? A ta młoda dziewczyna pokazała nam wszystkim, że jednak jest możliwe. Cieszymy się razem z nią i wszyscy jesteśmy bardzo dumni z naszej Diany — mówią zgodnie Dorota Zajkowska, matematyczka i organizatorka konkursu oraz Elżbieta Gromadzka, wychowawczyni nastolatki.

Diana Walendzik ma 16 lat, jest uczennicą III klasy Technikum Hotelarskiego w Zespole Szkół Zawodowych z Biblioteką Pedagogiczną w Pisz. Jak nam powiedziała jej wychowawczyni, to najlepsza uczennica nie tylko w klasie, ale jedna z najlepszych w szkole.

— DIANA TO NIEZWYKLE ZDOLNA, AMBITNA, PRACOWITA I UPARTA W DAŻENIU DO CELU UCZENNICA.

Ma jedną z najwyższych średnich ocen w całej szkole (w pierwszej klasie było to 5,10, a w drugiej 4,76 - przyp.red.). W roku szkolnym 2021/22 otrzymywała

stypendium prezesa Rady Ministrów (ze względu na pandemię Covid dyplom został jej wręczony w szkole), a w bieżącym roku szkolnym otrzymuje stypendium starosty powiatu piskiego. Oba stypendia przyznawane są za bardzo dobre wyniki w nauce. Jest przy tym bardzo skromna i bywa nieśmiała, czasem nawet trochę wycofana. Jednak mimo, że jest o rok młodsza od swoich kolegów i koleżanek w klasie, ma z nimi świetny kontakt, jest inspiratorką, a nawet liderką szkolnych przedsięwzięć. Przoduje nie tylko w nauce, głównie w przedmiotach humanistycznych, ale też chętnie i aktywnie uczestniczy w różnych konkursach i innych wydarzeniach szkolnych, na przykład sportowych. Rzadko się to zdarza, bywa że jak ktoś jest świetny w nauce przedmiotów czy to humanistycznych, czy ścisłych to na przykład nie bardzo lubi chodzić na lekcje WF-u. U Diany to tak nie działa, ona jest solidna i aktywna, można na niej polegać w każdej sprawie — chwali swoją wychowankę Elżbieta Gromadzka.

Trochę się stresowałam, ale udało się!

Konkurs matematyczny w Zespole Szkół Zawodowych z Biblioteką Pedagogiczną w Pisz odbył się już po raz drugi z okazji obchodzonego 14 marca Dnia Liczby Pi. Uczestnicy mieli za zadanie wyrecytować z pamięci jak najwięcej zapamiętanych cyfr po przecinku liczby „Pi”. Diana uczestniczyła w obydwu konkursach. Rok temu udało się jej bezbłędnie wyrecytować sporo ponad dwieście cyfr po przecinku, a w tym roku, jak twierdzą biorący w nim udział uczniowie, to była „prawdziwa bomba”.

A co o konkursie, przygotowaniach do niego i sukcesie mówi Diana?

— Organizatorką tego konkursu jest w naszej szkole pani Dorota Zajkowska, nauczycielka matematyki. To ona zainspirowała mnie do uczestnictwa i przez cały okres przygotowań bardzo mnie wspierała, za co bardzo jej dziękuję. W tym roku do

naszego konkursu zgłosiło się 15 osób z trzech piskich szkół średnich: „starego” oraz „nowego” ogólniaka i naszej szkoły — mówi Diana Walendzik. Jak twierdzi, nie stosowała żadnej szczególnej metody zapamiętywania cyfr, po prostu uczyła się i już.

I dodaje: — W tym roku zaplanowałam sobie, że byłoby super gdybym „zaliczyła” równy tysiąc. Nie powiem, przed samym konkursem trochę się stresowałam, ponieważ poprzedniego dnia nauczyłam się na pamięć kolejnego ciągu 200 cyfr, ale już nie zdążyłam ich powtórzyć. Ale się udało, wyrecytowałam 1 200, zajęło mi to 13 minut. Wygrałam konkurs! Drugie i trzecie miejsce zdobyły dziewczyny ze „Starego Ogólniaka” — Julia z 2d i Aleksandra z 1b z wynikiem ponad 230 cyfr — opowiada Diana.

Lubi sport i nauki humanistyczne

Diana aktywnie też udziela się w sporcie. Nie lubi chwalić się swymi sukcesami i z trudem namawiam ją, żeby o nich opowiedziała. — W podstawówce przez trzy lata grałam w piłkę nożną w szkolnej drużynie, z chłopakami. Najpierw jako jeden z obrońców i pomocnik a potem w ataku. Mówili, że byłam... jednym z lepszych zawodników w drużynie — opowiada.

— Ogólnie to nauka przychodzi mi dość łatwo, szybko uczę się na przykład wierszy na pamięć, ale póki co nie mam jakichś bardzo szczególnych zainteresowań czy hobby. Matematyka nie jest moim „konikiem”, wolę język polski i inne przedmioty humanistyczne. Oczywiście, myślę poważnie o dalszej nauce, o studiach... Chodzi mi nawet po głowie jeden kierunek, ale nie chcę na razie o tym mówić. Do matury mam jeszcze dwa lata i wszystko może się zmienić — zdradza Diana. — Jeśli za rok w szkole będzie ponownie organizowany konkurs „Mistrz pamięci - liczby Pi”, wezmę w nim udział. Mój plan to zapamiętać i wyrecytować 2000 cyfr po przecinku — dodaje na koniec.



Diana Walendzik ma wiele pasji

WARTO WIEDZIEĆ

Ze szkoły pamiętamy, że liczba π to stała matematyczna, której wartość w przybliżeniu wynosi 3,14. Korzystamy z niej między innymi przy obliczaniu pola koła. Ale z π , wiąże się też kilka niesamowitych ciekawostek, oto kilka z nich:

* Dzień liczby Pi (π) jest obchodzony każdego roku 14 marca.

* Nieoficjalny światowy rekord należy do Japończyka Akiry Haraguchi, który w październiku 2006 roku podał ją z dokładnością do 100 tysięcy miejsc po przecinku, bijąc własny rekord 83 431 cyfr po przecinku z lipca 2005 roku.

* Rekordzistą Europy w recytowaniu z pamięci 22 514 cyfr liczby Pi jest Brytyjczyk, prozaik i eseista Daniel Tammet. Bezbłędne podanie wszystkich cyfr zajęło mu 5 godzin i 9 minut.

REKLAMA

WESOŁYCH I SPOKOJNYCH ŚWIĄT

życzy...

MAS-BUD
Stawarczyk

Konkurs „Sternik”: biznes wykorzystujący szanse

Trwa nabór do trzeciej edycji konkursu „Sternik. Ku przyszłości”. Kolejna odsłona projektu ma na celu wyłonienie firm i organizacji z województwa warmińsko-mazurskiego, które w trudnych czasach realizują najlepsze praktyki biznesowe i społeczne.

„Sternik” jest konkursem, który od samego początku docenia przedsiębiorstwa i instytucje z regionu Warmii i Mazur, tworzące długoterminowe, skuteczne strategie. W tym roku organizatorzy wydarzenia będą także zwracać uwagę na działania niosące realną pomoc ludziom i podmiotom dotkniętym wojną na Ukrainie.

W konkursie mogą wziąć udział firmy, jednostki samorządowe, szpitale, organy administracji publicznej i organizacje pozarządowe, które rozwijają się mimo niesprzyjających warunków gospodarczych, realizując przy tym zasadę solidarności społecznej.

NIEKONWENCJONALNE ROZWIĄZANIA

Organizatorzy przewidzieli 6 głównych kategorii konkursowych. Osią każdej z nich jest... niesza-blonowość, rozumiana jako wdrażanie ciekawych inwestycji, nowatorskich metod i pomysłów, nie-spotykanych rozwiązań.

1. Sternik Zielonej Transformacji
2. Sternik Eksportu
3. Sternik Inwestycji
4. Sternik Odpowiedzialności Społecznej
5. Sternik Przyjazna Administracja
6. Sternik Ochrony Zdrowia

Bank BGK, pomysłodawca i współorganizator projektu, zdecydował się przyznać nagrodę w specjalnej kategorii: Sternik 3W – woda, wodór, węgiel.

– Zależy nam na promowaniu innowacyjnych technologii z zakresu OZE i gospodarki cyrkulacyjnej. Wykorzystywanie wody w obiegu zamkniętym i jej uzdatnianie, użycie wodoru do produkcji energii, czy wykorzystanie węgla poza celami energetycznymi – szukamy organizacji, którym te idee są bliskie – mówi Rafał Maciejewski, specjalista ds. Projektów Rozwojowych banku BGK.

Uczestnicy konkursu mogą być nominowani w kilku kategoriach równocześnie.

STAWIAMY NA KSZTAŁCENIE I PROMOCJĘ

Dla laureatów są przewidziane atrakcyjne nagrody, wspierające rozwój kompetencji kadry managerskiej i budowanie pozytywnego wizerunku organizacji. Pula nagród obejmuje m.in. vouchery na nagranie profesjonalnych filmów promocyjnych, realizację kampanii reklamowych, studia podyplomowe na wybranych kierunkach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

– Udział w konkursie wzmacnia rozpoznawalność i wiarygodność instytucji, które w nim uczestniczą. Marka „Sternik” jest już synonimem prestiżu i rzetelności. W poprzednich edycjach laureatami były zarówno samorządy, szpitale, duże firmy produkujące szkło, meble czy podzespoły do instalacji

fotowoltaicznych, ale również mniejsze organizacje – podkreśla Anna Bułto, Dyrektor Regionu Warmińsko-Mazurskiego BGK.

Dotychczas do konkursu zgłaszały się organizacje reprezentujące szeroki wachlarz branż. Pełna lista laureatów i podmiotów wyróżnionych znajduje się na stronie internetowej www.bgk.pl/sternik.

DOBRE DZIAŁANIA PRZED W SZYSTKIM

W gronie wyróżnionych znalazły się instytucje pozarządowe, które chociaż dysponują ograniczonymi budżetami, z pełnym zaangażowaniem i nie-bywałą skutecznością realizują swoje cele, niosąc pomoc osobom z niepełnosprawnościami, dzieciom i młodzieży w kryzysie.

Warto dodać, że misją „Sternika” jest wskazywanie najlepszych praktyk – niezależnie od wielkości firmy czy instytucji. Elastyczne, twórcze, a przy tym owocne działania mogą być realizowane zarówno przez mikro- i małe przedsiębiorstwa jak i duże podmioty.

Co ważne, organizatorzy konkursu chcą w sposób szczególny wyróżnić działania samorządów, które budują warunki do rozwoju biznesu, a ich wsparcie podczas wojny na Ukrainie było i jest ogromne. O wygranej w danej kategorii będzie decydować kapituła konkursowa złożona z przedstawicieli banku BGK, Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, władz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Warmińsko-Mazurskiego Klubu Biznesu oraz największych regionalnych mediów.

KONKURS DLA ODWAŻNYCH

Etap zbierania zgłoszeń trwa od 3 kwietnia do 3 czerwca 2023 r. Następnie do 30 czerwca



kapituła konkursowa będzie oceniać przesłane formularze. Organizatorzy wydarzenia do 15 lipca ogłoszą, poprzez stronę internetową, listę finalistów. Uroczysta gala połączona z wyłonieniem laureatów nastąpi we wrześniu.

– Jeśli, mimo wyzwań rynkowych, Twoje przedsiębiorstwo lub organizacja prężnie się rozwija – zgłoś je do konkursu „Sternik. Ku przyszłości”. W tym roku nagrodzimy liderów regionu, którzy potrafią odważnie patrzeć w przyszłość, dostosowując się do zmiennych warunków biznesowych – dodaje Anna Bułto, Dyrektor Regionu Warmińsko-Mazurskiego BGK.

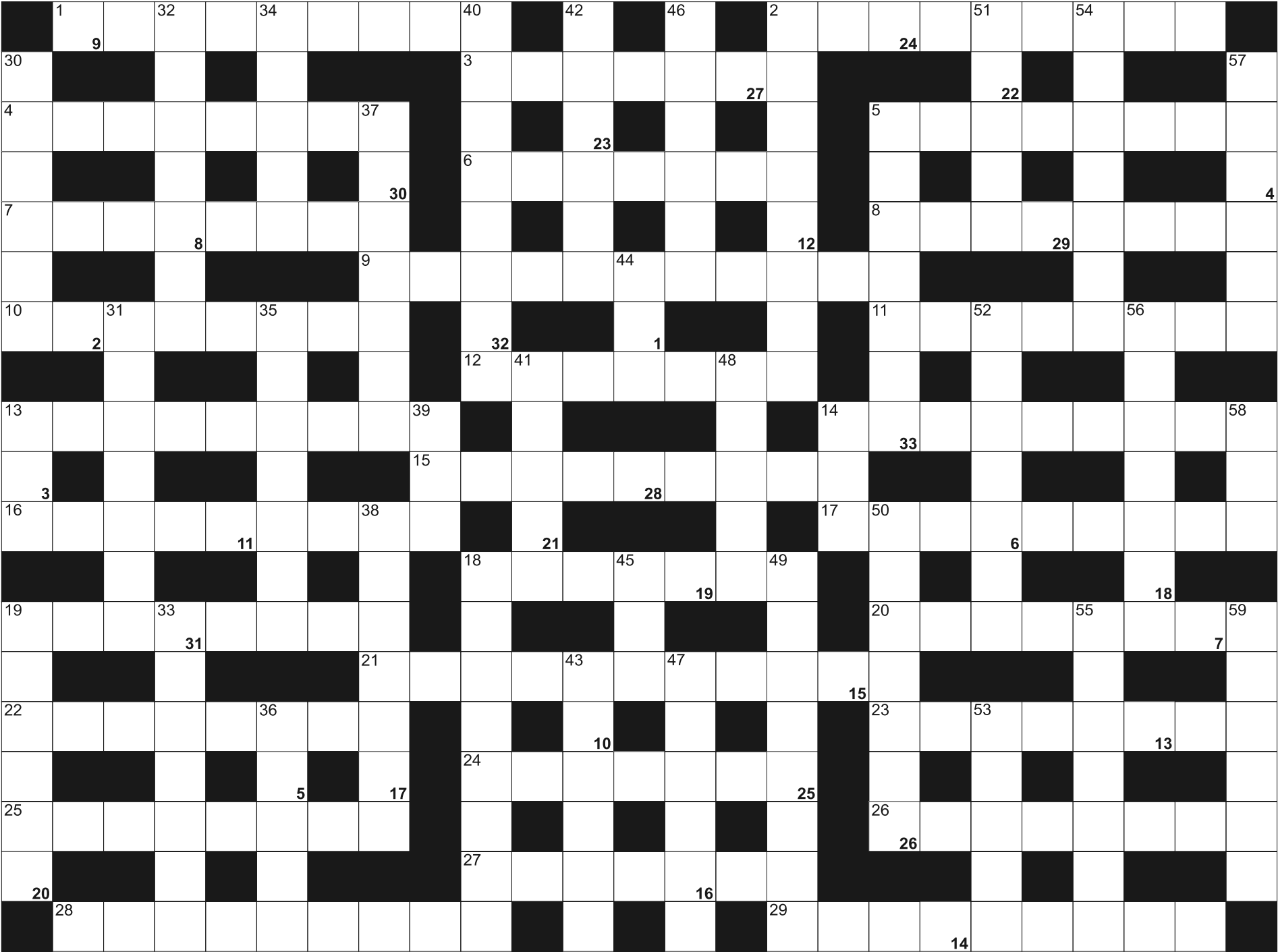
Udział w konkursie jest bezpłatny. Zgłoszenia można dokonać poprzez formularz na stronie www.bgk.pl/sternik/sternik-edycja-trzecia/. Do zgłoszenia należy dołączyć opis działań i osiągniętych rezultatów, które uzasadniają udział w konkursie. Forma materiału jest dowolna.



Konkurs dla:

- firm
- jednostek administracji
- szpitali
- organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego

Krzyżówka klasyczna z hasłem



Litery z pól ponumerowanych od 1 do 33, utworzą rozwiązanie

1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14	15		16	17	18	19	20	21
23	24	25	26	27		28	29	30	31	32	33											

POZIOMO: 1) łąka dla owiec; 2) Monika, Miss Polonia 1987; 3) żona bliźniaka; 4) Święto Zmarłych inaczej; 5) gaz i pył wokół gwiazdy; 6) kradzieże; 7) inaczej piaskówka, wieloszczet; 8) biegły to audytor; 9) mieszka w stolicy Szkocji; 10) niedźwiedzie ucho, roślina; 11) toaleta, ustęp; 12) wokół głowy świętego; 13) jest nim kwadrat; 14) podpis artysty na jego dziele; 15) ołówkiem lub kredkami w bloku; 16) tezy inaczej; 17) ma prawo do renty; 18) strzelec wyborowy; 19) antonim minimum; 20) zbiera składki członkowskie; 21) sąsiad Azjaty; 22) Ingvar, były premier Szwecji; 23) Szmaragdowa Wyspa; 24) harmonijka ustna; 25) oficer przyboczny dowódcy; 26) bylica draga-

nek inaczej; 27) programy i słuchowiska radiowe; 28) naukowiec, specjalista od ryb; 29) indyjski stan z Bangalore. **PIONOWO:** 2) kara pieniężna za wyrządzoną krzywdę; 5) najmniejsza planeta Układu Słonecznego; 13) pierwiastek Cs; 14) żółty lub biały na kanapce; 18) grobowiec w kształcie trumny; 19) Wołodyjowski z powieści Henryka Sienkiewicza; 30) pieśń żeglarska; 31) niewielka część całości; 32) pobiera naukę na wyższej uczelni; 33) wąż ogrodowy inaczej; 34) widłowe w magazynach; 35) tropajon, symbol zwycięstwa; 36) rzeka w stolicy Czadu; 37) Eugene, autor "Łysej śpiewaczki"; 38) żelaziak tytanowy; 39) tafla lodu płynąca rzeką; 40) psianka po-

dłużna, bakłażan; 41) Julian ... Niemcewicz, dramaturg; 42) afrykański to palczara; 43) deszczowa jesień; 44) Ampler lub Raab, kolarze niemieccy; 45) Biden, prezydent Stanów Zjednoczonych; 46) autor "Chłopców z Placu Broni"; 47) Błękitna Rzeka w Chinach; 48) papilarnie na palcach; 49) był nim Robinson Crusoe; 50) Caldwell, pisarz amerykański; 51) impreza kajakowa na rzece; 52) Maria, napisała "Panny Kono-pianki"; 53) odbijana w badmintonie; 54) na czele oddziału wojskowego; 55) kolorowa chustka na głowę lub szyję; 56) najwyższy szczyt Mongolii; 57) skrzynia murarska na zaprawę; 58) Agnieszka dla przyjaciół; 59) przeciwny do słodkiego.

SUDOKU

		5				9	7
			9			8	
	4		7		5		6
6	5		3	2		1	7
	2			4	6		5
1				8		6	4
2	3	1				6	
			2	9	4	7	1
					3	8	5

818

			5				6
6		5	7		8		
		7		3	9		2
	1					2	6
8	6	4				7	
2		3	1	7	6		9
		1	4				
			8		7		
5					3		1

819

1						7	
				7	6	3	5
	7				2		4
2					7		3
3	9	6	2	1			7
	4	5	8				
			9				3
6		7			8		9
	1	9		2			5

820

KONSTAŁ PRODUCENT

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCIE dla psów**

Najniższe **CENY**
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż **GRATIS**
Dogodne **RATY**

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

28230tr-a-G

ZWIERZĘTA

sprzedam

OWCZARKI niemieckie 7-miesięczne, z papierami, 506-10-90-11.

RYBY sprzedaż: narybek amura, 12cm, cena 2 zł/szt. i tołpygi, 20cm, cena 4zł/szt. Bornity, 669-483-895.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

DOM 2006r. Łęgajny, 692-070-139

MIESZKANIE 56m2 z zabudowaną kuchnią, słoneczne na ul. Wyszyńskiego, 365.000 PLN, +48 694-674-611

SPRZEDAM działkę w ROD Kormoran 882-27-48-56

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

WYREMONTOWANE 42m2 na II piętrze w Kętrzynie. Nr tel: 513-222-286

PRACA

dam pracę

W gospodarstwie mlecznym, 534-920-987

USŁUGI

budowa | remont

DACHY, 514-456-553

NAPRAWA okien rolet, 504-720-494

POLBRUK, 602-401-309

REMONTY i wykończenia, 605-223-235

inne

MYCIE okien, sprzątanie mieszkań, biur, ogrody, 793-164-163

AUTO-MOTO

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA CENA TEL. 730 750 266

RÓŻNE

sprzedam

RUSZTOWANIA klinowe, 603-802-952

kupię

DYMA 8 lub części, 663-736-110

ZDROWIE I URODA

WCZASY dla Seniora-Krynica Morska, kwiecień od 1149zł/os., maj 8 dni od 1149 zł/os., czerwiec 8 dni od 1399 zł/os. Stegna, maj 8 dni od 1049 zł/os., czerwiec 8 dni od 1199 zł/os. www.wczasy-senior.pl, 534-244-044.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

maszyny rolnicze

KUPIĘ traktor 90-120 koni, zarejestrowany w kraju, 530-525-691

produkty rolne

KUPIĘ: zboże paszowe, konsumpcyjne. FHU ANIMAR. Tel. 606-505-511

Szukasz klientów? Wybierz profesjonalistów

Wybierz nas!

docieramy do 140000 odbiorców
wykorzystujemy zaawansowane sposoby emisji i targetowania reklam
dostarczymy Twoją ofertę do potencjalnych klientów na najpopularniejszych nośnikach
zapewniamy pełne raportowanie efektów przeprowadzonych działań

GAZETA OLSZTYŃSKA
(89) 539-74-46, reklama@wm.pl

380-xopo-2x2-M

Z głębokim żalem informujemy,
że 31 marca 2023 r.
przestało bić serce naszej kochanej
Żony, Mamy, Babci, Prababci,
Teściowej, Cioci i Przyjaciółki

Jadwigi Mamczur

Uroczystość pogrzebowa rozpocznie się
8 kwietnia 2023 r. o godz. 12.00
w kaplicy przy ul. Poprzecznej,
skąd o godz. 12.30 nastąpi wyprowadzenie
urny z Prochami na cmentarz komunalny
przy ul. Poprzecznej.

Rodzina

751230pb1-a-P

Pogrążeni w głębokim smutku zawiadamiamy,
że 4 kwietnia 2023 r. odszedł od nas
nasz najukochańszy Mąż, Tata i Dziadek

ś. † p.

Władysław Ejsymont

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się
12 kwietnia 2023 r. o godz. 9.30 Mszą Świętą
w kościele pw. Chrystusa Zmartwychwstałego
przy ul. Żytnej 68 (os. Dajtki),
po której nastąpi wyprowadzenie na cmentarz
komunalny przy ul. Poprzecznej.

Pogrążona w żałobie rodzina

756230pb1-a-M

Panu

**mgr. inż. Robertowi
Krutczenko**

Prezesowi Zarządu Zakładu Produkcyjno-
-Doświadczalnego „Bałcyny” Sp. z o.o.

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają Rektor, Kolegium Rektorskie, Senat
oraz Społeczność Akademicka
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

757230pb1-a-M

pożegnania.net

Wyraź swój żal i zapal
wirtualną świeczkę

GAZETA OLSZTYŃSKA

314190pb1-A 2x2-M

Warmiński
ZAKŁAD POGRZEBOWY

dawniej **market**

OLSZTYN 895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20 602 327 277

BISKUPIEC 897 152 093
ul. Armii Krajowej 4 608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09

Pomożemy Ci godnie pożegnać

6142190pb1-g-M

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ 89 67 77 100, kom. 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

ARKA USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-i-M

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE
NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI
W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”

NEKROLOGI (wymagany akt zgonu). Terminy przyjęć*:
• na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
• na wtorek, środę, czwartek, piątek
– dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00
* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń, **OLSZTYN**, plac Józefa Bema 5
czynne w godz. 7.00-15.00, soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80, b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń, **ELBLĄG**, ul. Rybacka 35
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-C-M



LECH ZARABIA NA WYCHOWANKACH

PIŁKA NOŻNA \\ Sukces Lecha w Lidze Konferencji Europy, to kolejny dowód na to, że w Poznaniu obrali dobrą drogę, by rozwijać klub. Inwestycja w szkolenie wymagała cierpliwości, ale przyniosła wymierne efekty. I na boisku, i w klubowej kasie.

Najpierw o tym, co na murawie. Do „Kolejorza” regularnie trafiają ze szkółki młodzi zawodnicy ukształtowani przez klubową akademię. Gdyby nie Jakub Kamiński, pewnie nie byłoby mowy o mistrzostwie Polski w 2022 roku. 20-latek strzelił w poprzednich rozgrywkach dziewięć goli i dorzucił do tego osiem asyst. Po sezonie Kamiński ze złotym medalem na szyi wyruszył w świat, trafiając do Bundesligi za 10 milionów euro. Lech wychowując skrzydłowego, zrobił złoty interes. Dosłownie i w przenośni.

I choć nie zawsze udało się wypromować graczy tak wysokiej klasy, to poniżej pewnego poziomu „Kolejorz” w szkoleniu już nie schodzi. – Następny w kolejce do wyjazdu jest Michał Skóraś, który też świetnie radzi sobie w tym sezonie Ekstraklasy, a do tego prowadzi Lecha przez kolejne rundy Ligi Konferencji Europy. Cieszymy się z sukcesu „Kolejorza” podwójnie, bo Michał brał udział w naszych obozach i tam też podnosił swoje umiejętności – mówi Ewelina Stępień-Kunik z fundacji Polish Soccer Skills, organizującej obozy szkoleniowe dla piłkarzy w wieku od 7 do 19 lat.

Wychowankowie pozwolili zbudować w Poznaniu zespół, który stać na walkę w europejskich pucharach. Owszem, w drużynie prowadzonej przez Johna van den Bromę są w mniejszości (oprócz Skórasia to jeszcze Filipowie Marchwiński i Szymczak), ale to dzięki sprzedaży graczy ukształtowanych we własnej akademii „Kolejorz” może sobie pozwolić na zatrudnianie coraz lepszych piłkarzy i zatrzymanie tych, którzy w Lechu od jakiegoś czasu są i stanowią o jego sile. Gdyby nie pieniądze zarobione na transferze Kamińskiego, pewnie nie udałooby się podpisać nowego wysokiego kontraktu z Mikaelem Ishakiem, kapitanem i jednym z najlepszych graczy w Ekstraklasie.

W ostatnich latach na sprzedaży wychowanków „Kolejorz” zainkasował blisko 47 milionów euro, a następne wielkie transakcje są w drodze, bo już ustawia się kolejka chętnych po Skóraś i Szymczaka.

Kolejne udane występy w Lidze Konferencji Europy wyżej wymienionej dwójki mogą podbić ich cenę i sprawić, że Lech przekroczy barierę 60 milionów euro już w letnim oknie. A że obaj przyczynili się do awansu do udanego startu mistrzów Polski



Fot. Konrad Świerad

Po sezonie Michał Skóraś odejdzie z Poznania – nowy klub zapłaci za niego minimum siedem milionów euro!

w Europie, gdzie „Kolejorz” zarobił już siedem milionów, przy Bułgarskiej już mogą planować kolejne wzmocnienia i budowę zespołu, który będzie w stanie odzyskać w następnym sezonie tytuł mistrza kraju (w trwających rozgrywkach obrona tytułu jest już raczej niemożliwa) i łączyć to z dobrą grą na arenie międzynarodowej.

– A kolejnych w Lechu nie zabraknie. Wystarczy spojrzeć choćby na kadrę Polski U-17 notującą ostatnio świetne wyniki. Wśród powołanych jest pięciu graczy „Kolejorza”, w tym dobrze nam znany z naszych obozów Mateusz Mędrala. Dlatego poznański klub może i powinien być wzorem dla pozostałych. Odpowiednie szkolenie młodych piłkarzy to jedyna droga, by nasz futbol gonił najlepszych – uważa Stępień-Kunik z Polish Soccer Skills.

Ścieżka obrona lata temu przez Lecha nie należała do najłatwiejszych. Ale jak widać, opłacało się za inwestować czas i pieniądze, by dziś móc cieszyć się z sukcesów i to jeszcze opartym w części o graczy identyfikujących się z klubem, wychowanych w nim. To zawsze wartość dodana.

No i dziś „Kolejorz” ma już taką markę, że kiedy mło-

dy zawodnik dostanie ofertę z dwóch klubów, bardzo możliwe, że na tę z Poznania zerknie przychylnym okiem, bo widać, że w Wielkopolsce wiedzą, jak szkolić, by otworzyć drogę do międzynarodowej kariery.

• **27. kolejka Ekstraklasy, sobota:** Wisła Płock - Zagłębie Lubin (12:30), Widzew Łódź - Stal Mielec (15), Pogoń Szczecin - Cracovia (17:30), Lech Poznań - Warta Poznań (20); **poniedziałek:** Jagiellonia Białystok - Lechia Gdańsk (15), Radomiak Radom - Raków Częstochowa (17:30), Miedź Legnica - Legia Warszawa (20); po oddaniu gazety do druku zakończyły się mecze Górnik Zabrze - Korona Kielce i Śląsk Wrocław - Piast Gliwice. **LG**

PO 26 KOLEJKACH

1. Raków	61	52:19
2. Legia	55	42:27
3. Lech	44	36:25
4. Pogoń	41	39:36
5. Warta	38	30:23
6. Widzew	38	32:29
7. Cracovia	35	29:25
8. Piast	33	28:27
9. Wisła	33	35:35
10. Radomiak	33	27:30
11. Stal	31	28:32
12. Zagłębie	31	24:36
13. Śląsk	31	25:34
14. Jagiellonia	30	36:35
15. Korona	30	28:37
16. Górnik	28	32:39
17. Lechia	26	25:42
18. Miedź	19	25:41

SPRINTEM

SIATKÓWKA \\ Jastrzębski Węgiel awansował do finału Ligi Mistrzów. W rewanżowym spotkaniu półfinałowym wicemistrzowie Polski u siebie przegrali z tureckim Halkbankiem Ankara 2:3 (25:17, 18:25, 22:25, 25:16, 12:15), ale pierwsze spotkanie na wyjeździe wygrali 3:1. W finale jastrzębianie zagrają ze zwycięzcą rywalizacji Perugia - ZAKSA. W Kędzierzynie-Koźlu gospodarze zwyciężyli 3:1, natomiast wczorajszy rewanż zakończył się po oddaniu gazety do druku. * W PlusLidze Indykpol AZS od wyjazdowego meczu rozpoczął wczoraj pierwszą fazę play-offów. Niestety, pojedynek z Aluronem Wartą Zawiercie także zakończył się po oddaniu

gazety do druku. Dzisiaj w Zawierciu mecz numer dwa, początek o godz. 20.30. 15 kwietnia oba zespoły zmierzą się w Iławie - rywalizacja toczy się do trzech zwycięstw, więc następne ewentualne terminy to 16 kwietnia w Iławie i 19 kwietnia w Zawierciu.

PIŁKA NOŻNA \\ Reprezentacja Polski spadła z 22. na 23. miejsce w najnowszym rankingu Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA). Prowadzi Argentyna, która w grudniu wywalczyła mistrzostwo świata. Druga jest Francja, a trzecie miejsce zajmuje dotychczasowy lider - Brazylia. Wpływ na opublikowane w czwartek zestawienie miały

już marcowe mecze eliminacji mistrzostw Europy czy spotkania towarzyskie. Z rywali biało-czerwonych w tych kwalifikacjach najwyżej notowane są Czechy, które zajmują 38. pozycję. Albania plasuje się na 68. miejscu, 125. są Wyspy Owcze, a 171. Mołdawia.

• **Czołówka rankingu FIFA (w nawiasach miejsce w poprzednim notowaniu):** 1. (2) Argentyna - 1840,93 pkt; 2. (3) Francja - 1838,45; 3. (1) Brazylia - 1834,21; 4. (4) Belgia - 1792,53; 5. (5) Anglia - 1792,43; 6. (6) Holandia - 1731,23; 7. (7) Chorwacja - 1730,02; 8. (8) Włochy - 1713,66; 9. (9) Portugalia - 1707,22; 10. (10) Hiszpania - 1682,85 (...); 23. (22) Polska - 1553,76 (...); 38. (38)

Czechy - 1495,04 (...); 68. (66) Albania - 1344,95 (...); 125. (123) Wyspy Owcze - 1138,98 (...); 171. (174) Mołdawia - 972,91.

>>> Całkowita pula nagród dla triumfatora Ligi Mistrzów w sezonie 2021/22, którym okazał się Real Madryt, wyniosła 133,7 mln euro - ujawniła Europejska Unia Piłkarska (UEFA). Na tę sumę składają się m.in. premie za udział w fazie grupowej, za wyniki, wpływy ze sprzedaży praw marketingowych i telewizyjnych oraz wynikające z miejsca w historycznym rankingu UEFA. Drugi finalista - Liverpool - otrzymał niemal 120 mln euro, a półfinaliści - Bayern Monachium i Manchester City - odpowiednio 109,6 i 108,7 mln. Całkowity



fundusz UEFA przeznaczony na premie w LM wyniósł w poprzednim sezonie 2,2 mld dolarów. UEFA poinformowała, że kluby występujące w fazie grupowej otrzymały średnio 67,7 mln dolarów. Najmniej - 26 mln - trafiło do Sheriffa Tyraspól.

Natomiast Eintracht Frankfurt na triumfie w Lidze Europy zarobił 38 mln euro, a pokonany w decydującym spotkaniu szkocki Rangers FC - 20,7 mln. Za grę w fazie grupowej tych rozgrywek Legia Warszawa otrzymała 9,975 mln euro. **DRYH**



ROŚ DOSTAŁ W NOS I JEST LICZONY

KOSZYKÓWKA\\ Był pot, była krew, a na koniec spore rozczarowanie, bo mimo wyrównanej walki w pierwszym spotkaniu drugoligowych play-offów Roś przegrał 79:88 z Turem Bielsk Podlaski. Przed rewanżem pisanie są więc w arcytrudnej sytuacji.

• **Roś Pisz – Tur Bielsk Podlaski 79:88 (24:14, 15:19, 21:25, 19:30)**

ROŚ: Bessman 21 (1x3), Andruk 13 (1x3), Świtaj 13, Bondarenko 12, Stanisławajtyś 3 oraz Zapert 11, Kazimierczuk 4, Lackowski 2, Pellowski, Turski, Rogalski, Moroz

Roś i Tur mają za sobą trzecie bardzo zacięte spotkanie. Po zasadniczej części sezonu zespoły miały na koncie po jednym zwycięstwie odniesionym przed swoją publicznością, ale na rozpoczęcie rywalizacji play-off o awans do I ligi atut własnej hali nie przełożył się na końcowy wynik. W Pisz triumfował bowiem zespół z Podlasia, który przed rewanżem ma dziewięć punktów przewagi. Pisanie stoją pod ścianą, ale nie chcą poddać się bez walki. Dwumecz rozstrzygnie się 12 kwietnia (środa) w Bielsku Podlaskim.

– Musimy szybko się pozbierać, poukładać sobie w głowach pewne rzeczy, przeanalizować ten mecz i wyjść na parkiet w Bielsku zdeterminowani, żeby odrobić te straty – mówi Mateusz Bessman, kapitan Rosia. – Dziewięć punktów to spora zaliczka Tura, ale wierzę, że jesteśmy w stanie to odrobić. Niestety, w Pisz w końcówce zabrakło nam trochę zdrowia i skuteczności, ale na pewno potrafimy grać lepiej.

Kibice, którzy w rekordowej liczbie wspierali gospodarzy, obejrzeni naprawdę dobry mecz. Gra toczyła się szybko i była bardzo wyrównana, dlatego tym trudniej było pogodzić się z końcowym wynikiem 79:88.

PRZECIEŻ JESZCZE DWIE MINUTY PRZED OSTATNIĄ SYRENĄ „JEZIOROWCY” MINIMALNIE PROWADZILI, ALE PRZYJEZDNI W OSTATNIM FRAGMENTE MECZU BYLI BEZBŁĘDNI, ZDOBYWAJĄC AŻ 12 PUNKTÓW.

W decydujących momentach trener Roman Skrzec nie mógł już skorzystać z dwóch podstawowych zawodników. Patryk Andruk opuścił boisko po piątym przewinieniu, a Jan Świtaj był opatrywany. Po jednym ze starć z rywalem pod własnym koszem 24-latek zalał się krwią i do końca meczu nie pojawił się już na boisku. W końcówce cały piski zespół wyglądał niczym bokser, który po nokdaunie był liczony przez arbitra. „Jeziorowcy” nie odpuścili, ale w ich grze było coraz więcej niedokładności i nerwów.

– Nie możemy tak bronić, nie możemy tracić tylu punktów z pola trzech sekund, jeżeli chcemy cokolwiek osiągnąć – mówi trener Roman Skrzec.



Jan Świtaj (z piłką) stoczył wiele pojedynków z graczami Tura, a po jednym z nich doznał urazu, który wyeliminował go z gry

– Tur pokazał nam jak się gra w ataku, że można używać łokci i rozbijać nosy. Tak wyeliminowali nam najlepszego zawodnika i mieliśmy problem. Wynik wynikiem, ale musimy wyjść w Bielsku i walczyć. To wciąż Tur musi z nami wygrać ten play-off, a my możemy tylko i wyłącznie chcieć. Myślę, że chłopcy będą chcieli.

Roś kapitalnie rozpoczął spotkanie. W pierwszej kwarcie „Jeziorowcy” zdominowali rywala i systematycznie powiększali przewagę. Czwartkę zakończyli wynikiem 24:14, ale każdy

– kto mógł już pomyśleć, że będzie lekki, łatwy i przyjemny mecz – był w błędzie. Doświadczeni zawodnicy Tura w końcu złapali swój rytm gry i z każdym kolejnym zagranie zaczęli wyglądać coraz lepiej.

– Bardzo bałem się tego meczu, bałem się konfrontacji z trenerem Romanem – przyznał Piotr Bakun, szkoleniowiec Tura. – Przygotowywaliśmy się na trudne spotkanie, na mocny doping dla gospodarzy, ale w pierwszej połowie nie daliśmy rady.

Duża energia Rosia spowodowała, że mimo na-

szych dobrych obron, rywale zebrali aż 13 piłek na naszej tablicy. W przerwie w szatni poleciało trochę ciężkich słów, no i chłopcy wzięli się w garść. Trafiliśmy kilka cudownych rzutów, ale rzuca się po to, żeby trafić – stwierdził trener Tura.

W ofensywnej grze obu zespołów było widać dominujące elementy. Pisanie punktowali głównie spod samej obręczy, mimo że podkoszowi gracze Tura przeważali ich warunkami fizycznymi i każde trafienie było ciężko wypracowane. Walkę

z rywalami podejmowali najczęściej Jan Świtaj i Pawło Bondarenko, a Mateusz Bessman i Patryk Andruk szukali sobie miejsca szybkimi atakami z obwodu. Z kolei Tur w ofensywie miał nieco szerszy repertuar, bo bardzo często kończył akcje rzutami z dystansu. Goście szybko wstrzeli się w piski kosz i przez cały mecz popisali się aż 12 udanymi próbami za trzy punkty! Niektóre zdecydowanie można było uznać za rzuty sytuacyjne, bo nie było już czasu i możliwości na inne zagrania, a mimo to piłka lądowała w celu.

Miłym akcentem meczu była uroczystość w trakcie przerwy. Zarząd Rosia uhonorował trenera Pawła Szarego, który przez 17 lat pracował w klubie z dziećmi i młodzieżą, a po zakończeniu sezonu drużyny U-15 postanowił zrobić sobie przerwę. Szkoleniowiec odnosił ze swoimi podopiecznymi sukcesy w rywalizacji na arenie wojewódzkiej, a dwóch jego wychowanków, Mateusz Bessman i Patryk Zapert, stanowi dzisiaj o sile drugoligowego zespołu z Pisz.

LUKASZ SZYMAŃSKI

• **Pozostałe wyniki I rundy play-off:** Legion Legionowo – Znicz Pruszków 77:92, Trójka Żyrardów – Żubry Białostok 76:70, Isetia Warszawa – Energa Warszawa 62:115.

SPRINTEM

SPORTY MOTOROWE\\ Zbigniew Staniszewski rozpoczyna sezon rallycrossowych mistrzostw Europy strefy centralnej. Olsztyński kierowca po raz trzeci będzie bronił tytułu mistrza tej serii w najmocniejszej klasie supercars. Jego bronią niezmiennie pozostaje ponad 600-konny Ford Fiesta RX. Rywalizacja rozpoczyna się na węgierskim torze Rabocsiring w miejscowości Mariapocs. Na liście startowej widnieje dziesięciu kierowców w samochodach klasy supercars. Pierwsze biegi kwalifikacyjne zapla-

nowane zostały na niedzielę. Zwycięzców rundy poznamy w wielkanocny poniedziałek. Najgroźniejszym rywalem Staniszewskiego w całym cyklu ponownie będzie Czech Ales Fucik w Volkswagenie Polo. Rywalizacja obu kierowców to już piękna i bogata historia kilku wspólnych sezonów. Nie inaczej będzie i tym razem. Polak ma chrapkę na czwarty tytuł, a Czech na detronizację mistrza.

HOKEJ\\ Dwie drużyny awansują do elity z mistrzostw świata Dywizji 1A, które na przełomie kwietnia

i maja z udziałem Polaków zostaną rozegrane w Nottingham. Po inwazji zbrojnej na Ukrainę Międzynarodowa Federacja Hokeja na Lodzie (IIHF) reprezentacje narodowe i kluby z Rosji oraz Białorusi wykluczyła ze wszystkich imprez międzynarodowych. Sankt Petersburgowi odebrano także organizację mistrzostwa świata 2023 - zaplanowaną na maj imprezę przeniesiono do fińskiego Tampere i łotewskiej Rygi. I chociaż ostatnio wiele organizacji sportowych, w tym Międzynarodowy Komitet

Olimpijski, dąży do zniesienia zakazów nałożonych na Rosjan i Białorusinów, to IIHF pozostała niewzruszona i na kolejny sezon oba te bandyckie kraje wykluczyła z rywalizacji. – Jest zbyt wcześnie, aby przywracać Rosję i Białoruś do naszych rozgrywek - powiedział prezes IIHF Luc Tardif. Jako powód tej decyzji podał zbyt duże ryzyko dla bezpieczeństwa zawodników, sędziów i kibiców. Dodał, że IIHF dokona ponownej oceny sytuacji w marcu 2024 roku, czyli przed rozpoczęciem kwalifikacji do zimowych

igrzysk olimpijskich 2026 w Mediolanie i Cortinie d'Ampezzo. Tymczasem już niedługo w Nottingham rozpoczyna się mistrzostwa świata Dywizji 1A - to hokejowa II liga. Rywalami Polaków będą w Anglii spadkowicze z elity, czyli zespoły Włoch i Wielkiej Brytanii oraz Korea Południowa, Litwa i Rumunia. Awans wywalczą dwie najlepsze reprezentacje. Prowadzeni przez trenera Roberta Kalabera biało-czerwoni w kwietniu 2022 w Tychach wywalczyli awans do MŚ Dywizji 1A. Wtedy w de-

cydującym meczu pokonali Japończyków 2:0. W lutym biało-czerwoni zajęli trzecie miejsce w towarzyskim turnieju w Coventry. Rozgromili tam Rumunię 8:0 (3:0, 3:0, 2:0), przegrali z Wielką Brytanią 1:4 (1:1, 0:2, 0:1) i ulegli po dogrywce Japonii 3:4 (1:0, 1:1, 1:2, d. 0:1). Polacy ostatni raz występowali w hokejowej elicie wiosną 2002. Wtedy zajęli w turnieju rozgrywanym w Szwecji 14. miejsce i spadli. W tamtej kadrze grali m.in. Mariusz Czerkowski i Krzysztof Oliwa, a trenerem był Wiktor Pysz.

PAP



KONIEC KOSZYKARSKIEGO SEZONU

KOSZYKÓWKA \\ W play-offach I ligi KKS Agapit po raz drugi przegrał z Pabianicami, co oznacza, że olsztynianki ostatecznie zakończyły sezon. Do ligowej rywalizacji wrócą dopiero w październiku, prawdopodobnie zagrają wtedy już w nowej Uranii.

• **KKS Agapit Olsztyn - Grot F&F Automatyka Pabianice**
75:77 (17:20, 26:17, 12:14, 20:26)

KKS: Pałasz 7, Daliga 15, Giżyńska 11, Mońko 30, Sztąberska 12, Przeradzka, Gzinka, Birkos

O ba zespoły odczuwały trudy sezonu, a kontuzje przetrzebiły składy. W efekcie trener Sztąberski miał do dyspozycji tylko osiem zawodniczek, natomiast Grot przyjechał z jedynie sześcioma koszykarkami gotowymi do gry. W tej sytuacji KKS Agapit miał podstawy do tego, by liczyć na przedłużenie walki i doprowadzenie do trzeciego meczu, który miał się odbyć bezpośrednio po Wielkanocy. Przypominamy, że w pierwszym pojedynku podopieczne Tomasza Sztąberskiego na wyjeździe przegrały 54:87.

Przed rewanżem olsztynianki były bardzo zmobilizowane, a z trybun hali w Jezioranach dopingowała je m.in. Joanna Chelchowska wraz z dwójką swoich dzieci, która na czas macierzyństwa musiała zawiesić treningi koszykówki.

Pierwsza kwarta była wyrównana i ostatecznie zakończyła się trzypunktowym prowadzeniem zespołu z Pabianic. W drugiej kwarcie KKS Agapit zagrał zdecy-

dowanie lepiej, w efekcie do przerwy zdołał wypracować sześciopunktową przewagę. W trzeciej kwarcie olsztynianki kontrolowały przebieg spotkania, bo rywalki odrobiły tylko dwa punkty. W ostatniej części meczu po trójce Sztąberskiej przewaga KKS wzrosła do siedmiu oczek (58:51). Niespełna sześć minut przed końcem olsztynianki nadal utrzymywały bezpieczną przewagę (65:57), ale od tego momentu rywalki wrzuciły wyższy bieg, zdobywając pięć punktów z rzędu. 65 sekund przed ostatnim gwizdkiem KKS prowadził jeszcze 75:73, jednak rywalki dwa razy trafiły do kosza, pieczętując zwycięstwo i awans do czołowej czwórki grupy A I ligi.

CZEGO ZABRAKŁO DO ZWYCIĘSTWA?

- ZIMNEJ KRWI -

ODPOWIADA TRENER TOMASZ SZTĄBERSKI.
- POZA TYM MIELIŚMY OLBRYZYMIE KŁOPOTY Z FORSOWANIEM OBRONY RYWALEK. BYĆ MOŻE ZBYT MAŁA ROTACJA W SKŁADZIE PRZYCZYNIŁA SIĘ DO TEGO, ŻE W KOŃCÓWCE MECZU MOIM ZAWODNICZKOM ZABRAKŁO SIŁ.



W ostatnim meczu sezonu Marta Sztąberska (KKS Agapit Olsztyn) zdobyła 12 punktów

- Po meczu w Pabianicach byliśmy niezadowolone, bo zagrałyśmy słabo, ale teraz mimo porażki możemy bez żalu spojrzeć sobie w oczy - dodała Patrycja Daliga, która zdobyła 15 punktów. - Dałyśmy z siebie wszystko, a w końcówce zabrakło nam trochę szczęścia. Ten sezon był dla nas trudny, m.in. dlatego, że Marta Sztąberska łączyła grę u nas z występami z Polonią

Warszawa. Do tego w trakcie sezonu odeszła Alicja Wawrzyniak (spodziewa się dziecka - red.).

KKS Agapit zakończył rywalizację na 7. miejscu, chociaż przez pewien moment olsztyński zespół był w czołówce pierwszoligowej tabeli. - Trudno mówić o rozczarowaniu - podsumowuje Sztąberski. - W pierwszej fazie rozgrywek zaskoczyliśmy przeciwników, bo nie

byliśmy jeszcze przez nich „rozgryzieni”. Natomiast wstępnemu nastąpiła zapaść, bo z zespołami, z którymi wcześniej wygrywaaliśmy na wyjeździe, potem przegrywaaliśmy w Jezioranach. Siódme miejsce oddaje potencjał naszego zespołu.

W tej chwili nie wiadomo, w jakim składzie KKS Agapit Olsztyn zagra w następnym sezonie, bo niektórymi zawodniczkami

już interesują się inne kluby I ligi.

Prawdopodobnie było to ostatnie spotkanie w Jezioranach, bo od następnego sezonu KKS Agapit ma grać w hali Urania.

• **Inne wyniki play-offów:**

AZS Uniwersytet Gdański - MPKK Sokół SA Sokółów Podl. 44:61 (stan rywalizacji 0-2, awans Sokółowa), Mon-Pol Płock - GTK Gdynia 53:74 (0-2, awans Gdyni). **EM**

O PIŁCE

III LIGA \\ Nie tak początek rundy wiosennej wyobrażano sobie w Ostródzie, bo w pięciu meczach Sokół zdobył raptem jeden punkt (bramki 4:17!). Nie ma gorzej punktującego zespołu na wiosnę 2023 roku w grupie 1. Pierwsze punkty w starciu z Sokółem w nowym sezonie zdobyła m.in. Warta Sieradz, która miała przed meczem w Ostródzie na koncie cztery porażki z rzędu, a mimo to aż 4:0 ograła Sokół. W sobotę o godz. 12 Sokół zagra na wyjeździe z Piłicą Białobrzegi. W rundzie jesiennej ostródzianie wygrali 3:0.

• **Inne mecze 23. kolejki, piątek:** Concordia Elbląg - Pelikan Łowicz (16); sobota:

Legionovia Legionowo - Błonianka Błonie, Unia Skierniewice - Jagiellonia II Białystok, ŁKS II Łódź - Pogoń Grodzisk Maz., Olimpia Zambrów - Lechia Tomaszów Maz., Warta Sieradz - Ursus Warszawa, Legia II Warszawa - Broń Radom, Mławianka Mława - Świt Nowy Dwór Maz.

PO 22 KOLEJKACH

1. Mławianka	43	60:39
2. Pogoń	43	42:25
3. Legionovia	40	48:28
4. ŁKS II	38	50:30
5. Lechia	38	36:26
6. Unia*	38	24:16
7. Świt	37	40:28
8. Legia II	35	40:32
9. Jagiellonia II*	33	44:31
10. Pelikan	29	34:34

11. Sokół	28	37:49
12. Broń*	26	40:43
13. Piłica	25	28:37
14. Olimpia	23	25:46
15. Błonianka	19	22:40

16. Warta	16	21:41
17. Concordia**	12	20:41
18. Ursus*	11	25:50

* mecz zaległy

** 2 mecze zaległe

IV LIGA \\ 20. kolejka zostanie rozegrana w dwa dni. W Wielki Piątek odbędzie się hitowe starcie w Lidzbarku Warmińskim, gdzie miejscowa Polonia zagra z liderem z Wikielca. Polonia nie zamierza kończyć wspaniałej serii w domowych meczach, bo ostatni raz u siebie przegrała w listopadzie

2020 roku (z Piłą Barczewo). Od tego momentu piłkarze z Lidzbarku Warmińskiego nie zasnali żadnej porażki, a rozegrali w roli gospodarza 30 spotkań ligowych, z czego 26 wygrali i cztery razy zremisowali. Trzeba przyznać, że to imponująca seria, którą teraz zamierza przerwać lider rozgrywek.

Jeśli podopieczni Damiana Jarzembowskiego wygrają w Lidzbarku Warmińskim, wtedy praktycznie będą mogli świętować awans do III ligi, bo będą mieli 12 punktów przewagi nad Polonią i zaległy mecz do rozegrania. W tym sezonie Wikielec na wyjeździe wygrał cztery mecze, poza tym zaliczył trzy remisy i porażkę.

Pozostałe spotkania odbędą się w Wielką Sobotę, a najciekawiej będzie chyba w Iławie, gdzie Jeziorak zagra z Motorem Lubawa. Derby powiatu iławskiego zawsze wzbudza sporo emocji i nie ma znaczenia, że obydwie zespoły w ostatnim czasie nie są w formie. Jeziorak przegrał niedawno z ostatnią w tabeli Piłą Barczewo, a Motor u siebie z Polonią Iłowo.

• **20. kolejka, piątek:** Polonia Lidzbark Warmiński - GKS Wikielec (19); sobota: Polonia Iłowo - Znicz Biała Piska (12), Jeziorak Iława - Motor Lubawa (15), Tęcza Biskupiec - Rominta Gołdap (16), Granica Kętrzyn - Olimpia II Elbląg (16), DKS Dobrze Miasto -

Mamry Giżycko (13), Mrągowia Mrągowo - Olimpia Olsztynek (16), Huragan Morąg - Pila Barczewo (16). **EM, DRYH**

PO 19 KOLEJKACH

1. Wikielec*	45	51:13
2. Polonia LW.	36	55:27
3. Znicz	34	42:30
4. Jeziorak	33	50:30
5. Mamry*	32	38:30
6. Olimpia II	32	54:35
7. Mrągowia	32	51:43
8. Granica*	28	33:25
9. Tęcza*	28	38:38
10. Rominta	26	31:43
11. Polonia Ił.	22	29:52
12. Motor*	18	29:42
13. Olimpia O.*	15	20:41
14. DKS	15	30:42
15. Huragan*	14	22:49
16. Pila*	9	24:57

* mecz zaległy



STOMIL W POGONI ZA ZWYCIĘSTWEM

PIŁKA NOŻNA \\ W sobotę Stomil podejmie Pogoń. Olsztynianie są niepokonani od 11 kolejek, tylko że zbyt często ich mecze kończą się remisami. Mimo to podopieczni Szymona Grabowskiego liczą się w walce o awans do I ligi. Początek meczu o g. 15.

Od 15 października olsztynianie regularnie punktuja, stając się jedynym zespołem II ligi, który w tym czasie nie zaznał porażki. Niestety, nie oznacza to, że w 11 ostatnich kolejkach zdobyli najwięcej punktów, bo ich bilans to sześć zwycięstw i pięć remisów. W efekcie więcej punktów zdobył Motor, chociaż niedawno przegrał w Olsztynie, oraz rezerwy Lecha.

Oto tabela uwzględniająca jedynie ostatnie 11 kolejek:

PO 11 KOLEJKACH

1. Motor	25	(8-1-2)
2. Lech II	24	(7-3-1)
3. Stomil	23	(6-5-0)
4. Znicz	21	(7-0-4)
5. Polonia	20	(6-2-3)
6. Olimpia	19	(5-4-2)
7. Kalisz*	18	(5-3-2)
8. Hutnik	16	(4-4-3)
Radunia	16	(5-1-5)
10. Pogoń*	15	(4-3-3)
11. Wisła	14	(3-5-3)
12. Garbarnia	11	(3-2-6)
13. Górnik	10	(3-1-7)
Kotwica	10	(2-4-5)
15. Siarka	9	(2-3-6)
16. Śląsk	8	(2-2-7)
Jastrzębie	8	(2-2-7)
18. Zagłębie II	4	(1-1-9)
* mecz mniej		

Szczególnie szkoda straconych punktów w Krakowie i Polkowicach: z Garbarnią Stomil prowadził

1:0, ale nie dociągnął zwycięstwa do końca, natomiast w meczu z Górnikiem olsztyński zespół miał sporą przewagę, ale był nieskuteczny, m.in. zmarnował rzut karny. Wystarczy rzut oka na tabelę, by zobaczyć, że zwycięstwa w tych meczach pozwoliłyby olsztynianom na zrównanie się punktami z prowadzącymi w tabeli Polonią i Kotwicą!

W ostatnim meczu Stomil zremisował 2:2 w Kaliszu. Tu też jest pewien niedosyt, bowiem podopieczni trenera Grabowskiego prowadzili 2L1. Ale z drugiej strony wyjazdowy remis z półfinalistą Pucharu Polski nie jest złym wynikiem.

Teraz Stomil zagra teoretycznie z słabszym rywalem, bo do Olsztyna przyjedzie Pogoń Siedlce, która w tym momencie zajmuje 12. miejsce w tabeli i ma tylko cztery punkty przewagi nad strefą spadkową (ale i zaległy mecz do rozegrania). Teoretycznie rywalem jest Stomil, ale warto pamiętać, że w pierwszej rundzie w Siedlcach bardzo się męczył, ostatecznie bezbramkowo remisując.

Trenerem gości jest Marek Saganowski, były reprezentant Polski, który karierę trenerską rozpoczął jako asystent w Legii Warszawa, po czym w 2020 roku objął mający



Fot. Emil Marecki

W Kaliszu stomilowcy mogli nawet wygrać, ale remis na boisku ówczesnego wicelidera też nie jest zły

mocarstwowe plany Motor Lublin. A planów tych nie wyszło, więc po sezonie 2021/22 stracił pracę, po czym w październiku 2022 roku został szkoleniowcem Pogoni. Na pewno mocnym punktem zespołu z Siedlec jest Damian Nowak, który w tym sezonie strzelił już 14 goli, a wiosną w wygranym meczu z Górnikiem Polkowice popisał się hat-trickiem.

Warto przypomnieć, że Stomil usiebie od sierpnia ubiegłego roku nie przegrał w ośmiu kolejnych meczach - ostatnią drużyną, która wygrała przy Piłsud-

skiego 69a, jest KKS 1925 Kalisz (0:1, 26 sierpnia).

Szymon Grabowski tym razem powinien mieć większe pole manewru przy ustalaniu wyjściowej jedenastki. W ostatnim czasie w obozie Stomilu co drugiego piłkarza dopadła infekcja, m.in. dlatego w ostatnim meczu nie mógł zagrać Bartosz Florek, a w przerwie musiał zejść Marcin Stromecki. Na dłużej wykluczony z treningów jest Lukas Kubań. Do treningów powrócił Filip Wójcik (miał przeprost kolana), ale teraz jeszcze może nie wystąpić,

bo sztab szkoleniowy nie będzie chciał ryzykować pogłębienia urazu. Do treningów powrócił natomiast Mateusz Maćkowiak, który kontuzji doznał jeszcze w zeszłym roku.

W sobotę warto przyjść na stadion wcześniej niż tradycyjnie, bo o godz. 13:30 rozpocznie się giełda pamiątek Stomilu. Klub przygotował wiele ciekawych pamiątek związanych z Dumą Warmii, a zysk ma trafić na konto Kingi Rydz, dla której zbierane są pieniądze na kupno leku na SMA. Poza tym każdy kibic będzie mógł wystawić

swoje pamiątki lub dokonać wymiany z innymi kibicami. W klubie liczą, że akcja się przyjmie i na stałe zagości przed ligowymi występami Stomilu.

Inne mecze 26. kolejki, sobota: Radunia Stężyca - Zagłębie II Lubin (16), Siarka Tarnobrzeg - Polonia Warszawa (12), Hutnik Kraków - Garbarnia Kraków (13), Wisła Puławy - Olimpia Elbląg (15), Lech II Poznań - Górnik Polkowice (15), Znicz Pruszków - Motor Lublin (14:45), Śląsk II Wrocław - KKS 1925 Kalisz (12), GKS Jastrzębie - Kotwica Kołobrzeg 1:0 (0:0)

EM, DRYX

PO 25 KOLEJKACH

1. Polonia	45	40:26
2. Kotwica	45	37:26

3. Znicz	44	38:29
4. Kalisz*	43	47:30
5. Olimpia	41	34:24
6. Stomil	41	37:27

7. Wisła	38	42:33
8. Motor	37	36:31
9. Lech II	36	36:36
10. Jastrzębie	34	30:35
11. Radunia	32	39:43
12. Pogoń*	30	30:33
13. Hutnik	27	34:43
14. Garbarnia	26	43:51

15. Zagłębie II	26	34:57
16. Górnik	25	32:39
17. Śląsk II	24	32:43
18. Siarka	22	28:43
* mecz zaległy		

O PIŁCE

Real Madryt znokautował Barcelonę wygrywając na Camp Nou 4:0, a jej piłkarze całkowicie zawiedli - piszą w hiszpańskie media po środowym spotkaniu Pucharu Hiszpanii i wystawiają surowe oceny zawodnikom gospodarzy, w tym Robertowi Lewandowskiemu. Bardziej skore do obrony zespołu z Barcelony są oczywiście wydawane w tym mieście gazety „Sport” i „Mundo Deportivo”. Jak zaznaczają, Real Madryt - po praktycznie utraconym tytule mistrza kraju - grał w środę o wszystko, a Puchar Króla to jedyna szansa na lokalne trofeum w tym sezonie, bo „Barca” sięgnęła również po Superpuchar.

„Sport” uważa, że niemal cała drużyna Barcelony była w środowy wieczór mało widoczna, również Lewandowski. Zauważa, że polski napastnik dużo biegł, ale musiał zbyt często cofać się po piłkę, a w ciągu 90 minut tylko raz zagroził bramce rywali. Zauważają też, że wynik potyczki na Camp Nou nie odzwierciedla różnicy stylu pomiędzy Barceloną a „Królewskimi”, których przewaga nie była wcale bardzo przygniatająca. Z kolei dziennik „El Pais” uważa, że wystarczyła jednak tylko druga połowa środowego pojedynku, aby goście z Madrytu obnażyli wszystkie mankamenty zmierzające

po tytuł mistrza Hiszpanii Barcelony. Niezwykle krytyczny wobec zawodników „Dumy Katalonii” jest madrycki dziennik „El Mundo”. W czwartkowym komentarzu napisano, że spotkanie w Barcelonie dowiodło, że zespół trenera Xaviego Hernandeza nie zasługuje na 12-punktową przewagę nad Realem w La Liga, a jego ekipę określa się jako „nadmuchany balon”. W pełnym złośliwych uwag artykule gazeta skrytykowała większość graczy „Barcy”, w tym Lewandowskiego wypominając mu zaawansowany wiek jak na piłkarza. „On już nie dochodzi do piłek, nie potrafi strzelić bramki (...)



Fot. PAP/EPA

Karim Benzema (Real) zdobył trzy gole w meczu z Barceloną

Jest starym, emerytowanym zawodnikiem na Costa Brava” - napisał znany z niechęci do Barcelony Julian Ruiz, określając zespół ze stolicy Katalonii „drużyną o wątpliwej jakości”. „El Mundo” bohaterem środowego starcia największych klubów Hiszpanii obwołał Karima Benzemę. Jak przypominano, francuski napastnik zdobył trzy gole, a w celu podkreślenia jego umiejętności strzeleckich i potężności z kraju pochodzenia tytułu je się go „Monsieur”. 6 maja w finale w Sewilli Real zmierzył się z Osasuną Pampeluna. „Królewscy” do decydującego etapu dotarli po raz 40., a w dorobku mają 19 triumfów.

PAP



VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI 16V 2023

Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe
UWM w Olsztynie

KONGRES PRZYSZŁOŚCI TO:

- ◆ interesujące prelekcje i dyskusje
- ◆ inspirujący goście
- ◆ stoiska wystawiennicze
- ◆ strefa networkingowa
- ◆ istotne tematy:

- ◆ BIZNES I GOSPODARKA
- ◆ BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
- ◆ ENERGETYKA JUTRA
- ◆ ROLNICTWO PRZYSZŁOŚCI
- ◆ MEDYCYNĄ PRZYSZŁOŚCI
- ◆ SAMORZĄD PRZYSZŁOŚCI
- ◆ WYZWANIA EKOLOGICZNE
- ◆ TRENDY SPOŁECZNE

ZAPLANUJMY PRZYSZŁOŚĆ REGIONU – BĄDŹ Z NAMI NA KONGRESIE PRZYSZŁOŚCI

WSTĘP WOLNY – ZAPRASZAMY!



VII KONGRES
PRZYSZŁOŚCI

GAZETA
OLSZTYŃSKA

DZIENNIK
ELBLĄSKI